

PSV

50 seizoenen Europacup

PSV
50 seizoenen Europacup
1955-2018

Jan Schepers

Colofon

©2019 Jan Schepers

Auteur *Jan Schepers*

Eindredactie *Kees Romijn*

Uitgever *De Nieuwe Boekhandel, info@denieuweboekhandel.nl*

Eerste druk *februari 2019*

ISBN 9789463184717 (paperback)

ISBN 9789463867580 (hardcover)

NUR 480

Inhoudsopgave

Inleiding	7
1. De eerste Europese reis	9
2. FC Zürich vergrendelt de weg naar de halve finale	13
3. Uitgeschakeld door een muntje	24
4. Halve finale met incidenten	33
5. Revanche op Real Madrid	47
6. Opnieuw in de halve finale	56
7. Onderschatting kost PSV een finaleplaats	69
8. PSV lijdt weer schipbreuk op Franse klippen	82
9. Eerste Europacup beneden de Moerdijk	87
10. PSV bezwijkt aan z'n verwondingen	112
11. Afgestraft in groene hel	118
12. Afmaker gezocht	128
13. Gevonden goalgetter is zijn killersinstinct kwijt	135
14. Uitschakeling zorgt voor financiële strop	140
15. Gevloerd door een team zonder tactische snufjes	143
16. Strijdend ten onder op Old Trafford	148
17. Rode kaart Gullit doorkruist Europese ambities	154
18. Voor negende jaar achtereen geen Europese overwintering	161
19. De Cup met de grote oren	167
20. Pech, blessures, arbitrale dwalingen en een 'perfect game'	187
21. Romárióoooooooo!!!	201
22. Catastrofale uitschakeling	213
23. PSV mist dans om gouden Champions Leaguekalf	216
24. Eerste stappen op het miljoenenbal	222
25. De Mos kan Europese belofte niet waarmaken	235
26. Ronaldo: een nieuw Braziliaans wonderkind	239
27. PSV haakt weer aan bij Europese top	245
28. Internationale progressie blijft uit	257
29. PSV verlaat Champions League met opgeheven hoofd	262

30. Scheidsrechtelijke fouten en verdedigende bloopers	269
31. Koning van de Mickey Mouse-competitie, figurant in de Champions League	277
32. Sterk Europees seizoen eindigt in anticlimax	286
33. Opnieuw schlemielig uit de kwartfinale	302
34. Gezakt op het onderdeel mentale weerbaarheid	317
35. PSV, de club van n�t niet	323
36. Bijna de beste van Europa	336
37. Opnieuw tweede ronde kampioenenliga	355
38. Formidabel! Kwartfinalist Champions League!	364
39. Voor de zesde keer in acht jaar tijd kwartfinalist	376
40. Roemloos afscheid van de Europese eliteklasse	389
41. Op z'n Italiaans overwinteren	395
42. Kwartfinalist!	406
43. Met zestien punten naar de knock-outfase	419
44. Advocaat heeft weinig op met donderdagavondpotjes	429
45. Frivole start eindigt in een sof	438
46. Niet opgewassen tegen Russische miljoenenploegen	447
47. PSV staat in Europa weer op de kaart	456
48. Onmogelijke missie na penaltytrauma	472
49. Einde aan een unieke reeks van 43 jaar	480
50. Jubileumseizoen: veel lof, weinig punten	484
Bronvermelding	496
Bijlage I Europacup	498
Bijlage II Wereldbeker en Europese Supercup	547
Bijlage III Vriendschapsbeker en Intertoto	548
Bijlage IV Cijfers en feiten	549

Inleiding

Het boek *PSV 50 seizoenen Europacup 1955-2018* is een meeslepende reis door vele decennia Europacupvoetbal. Een reis vol schitterende wedstrijden, prachtgoals, briljante spelers en feestelijke gebeurtenissen.

PSV kende tijdens die 50 Europese seizoenen echter niet alleen hoogtepunten, er waren ook dieptepunten: van de 50 deelnames vond PSV 48 keer voortijdig zijn Waterloo. Sommige uitschakelingen kwamen niet onverwacht, andere juist wel en die maakten het extra pijnlijk. Bij veel supporters staan de zure uitschakelingen tegen FC Barcelona (1996), Anderlecht (2000), Feyenoord (2002), AC Milan (2005) en Atlético Madrid (2016) nog op het netvlies gebrand. De oudere fans krijgen bijkans een hartverzakking als ze terugdenken aan de 6-0 billenkoek tegen Saint-Étienne (1979) en het mislopen van de Europacup I-finale in 1976 door het onderschatten van diezelfde Franse ploeg. Ook zijn de supporters niet vergeten dat PSV in 1969 – met AS Roma als opponent – door scheidsrechter Emsberger met een muntje uit het Europa Cup II-toernooi werd geworpen en in 1971 tegen Real Madrid net naast een finaleticket in datzelfde toernooi greep, een halve finale die bovendien overschaduwd werd door een bierblikincident. Dat PSV in 1988 de Wereldcup aan Nacional moest laten, is eveneens een zwarte bladzijde in de clubhistorie.

Gelukkig staat daar veel moois tegenover. PSV versperde namelijk veel vaker een opponent de toegang tot de volgende ronde dan dat het zelf werd gevloerd: 89 keer om 48. En het zijn toch vooral de successen die bekijken. De grootste uitschieters waren het winnen van de UEFA Cup en de Europacup I.

De 15 kg wegende UEFA Cup werd op 9 mei 1978 een prooi voor de Eindhovense club. Met het veroveren van het zilveren kunstwerk verkreeg PSV voor het eerst internationale erkenning. De meest historische datum in de clubgeschiedenis is echter 25 mei 1988. Op die zonovergoten dag pakte PSV de Cup met de grote oren waardoor het definitief toetrad tot het rijtje Europese grootmachten.

PSV heeft echter meer mooie resultaten neergezet. Zo revancheerde de club zich in 1971 op Real Madrid door de Spaanse ploeg met indrukwekkend spel de toegang tot de volgende ronde te ontzeggen. En wat te denken van de verrukkelijke voetbalshow die PSV in de herfst van 1974 in het stadion van Gwardia Warschau op de mat legde. Met Willy van der Kuijlen in een glansrol werden de Polen dolgedraaid en met 1-5 opgerold. Drie seizoenen later waren 27.000 toeschouwers in het Philips Stadion getuige van een van de meest gedenkwaardige avonden in de PSV-historie. PSV en Magdeburg schotelden het publiek op 15 maart 1978 een spektakelstuk van de bovenste plank voor. In het heroïsche en fascinerende gevecht waren er steeds wisselende winstkansen met als apotheose de winnende treffer van PSV in de slotminuut. Het halvefinale-duel PSV-Real Madrid uit 1988 is eveneens een wedstrijd om in te lijsten. De confrontatie tussen de twee clubs was pure reclame voor de voetbalsport. Terwijl bij de toeschouwers de zenuwen van de eerste tot de laatste minuut door de keel gierden, leverden beide ploegen tactisch en technisch gezien een unieke prestatie. Het duel kende strijd, spanning, bloedstollende acties, staaltjes subliem voetbal en vooral een happy end. In de herfst van datzelfde jaar bezorgde PSV zijn aanhang met een spectaculaire zege op FC Porto wederom een onvergetelijke avond. De botsing tussen de Europa Cup I-winnaars van 1987 en 1988 draaide uit op een ongekende demonstratie van macht van PSV dat Porto als een amateurclubje terzijde schoof en zich met 5-0 nog coulant toonde voor de Portugezen. De opzienbarende triomf sprak enorm tot de verbeelding in Europa. PSV-Steaua Boekarest (5-1) was een jaar later eveneens een duel dat tot in de lengte der dagen in de herinnering is blijven voortleven. PSV liet supervoetbal zien en Romário was magistraal. Met enkele sublieme acties vertolkte de Braziliaanse balvirtuoos een hoofdrol en nam en passant drie van de vijf Eindhovense doelpunten voor zijn rekening. In 1994 was het

een andere Braziliaan – Ronaldo – die zich in de Europese schijnwerpers speelde. Wat Ronaldo in het treffen tegen Bayer Leverkusen liet zien, grensde aan het ongelooflijke. Hij was niet af te stoppen en maakte in zijn onorthodoxe, wervelende stijl drie goals. PSV-coach Aad de Mos was helaas een stuk minder in vorm, zodat het bizarre en spectaculaire duel in een 5-4 nederlaag eindigde. Het seizoen daarop vond andermaal een even memorabele als sensationele wedstrijd plaats. Op Elland Road speelde PSV tegen Leeds United voetbal om van te waterstanden. Zonder Ronaldo maar met Luc Nilis, Wim Jonk en Phillip Cocu won PSV met 3-5. De wedstrijd leeft voort als klassieker; om de uitslag, de spanning, het scoreverloop, de beleving, het helse tempo en de wonderschone doelpunten. In 2000 ontdeed PSV zich met Manchester United andermaal van een Engelse opponent. Op een zwoele dinsdagavond in september werd het destijds sterkste clubteam ter wereld zonder pardon met 3-1 voor schut gezet door een op drift geraakt PSV. Dat Mateja Kežman op magistrale wijze scoorde, was de kers op de taart.

Eind 2004 wist PSV zich voor het eerst te plaatsen voor de tweede ronde van de Champions League. PSV baarde daarin opzien door AS Monaco terug te wijzen. De euforie kende vervolgens geen grenzen toen PSV Olympique Lyon na een spektakelstuk van 120 minuten en een gelukkige ontknoping vanaf de strafschopstip versloeg. De sprookjesachtige tournee liep in de halve finale helaas spaak tegen AC Milan. In de serie huzarenstukjes waarmee PSV Europa regelmatig verraste, scoorde de club twee seizoenen later tegen Arsenal andermaal een briljantje. Na een 1-0 zege in eigen huis weerstond het de verliezend Champions Leaguefinalist van een seizoen eerder op Engelse bodem en plaatste zich daarmee voor de kwartfinale.

Tussen 2000 en 2008 bleek PSV een stabiele subtopper in Europa. De club uit Eindhoven was met afstand de voornaamste ambassadeur van ons land in het internationale voetbal. Het plaatste zich in die periode vijfmaal voor een kwartfinale van een Europees toernooi plus één keer voor een halve finale van de Champions League. Gezien de financiële mogelijkheden in Eindhoven, afgezet tegen die van de Europese topclubs, een prestatie van formaat. In 2009 wist PSV het abonnement op de Champions League niet te verlengen, nadat het twaalf keer achtereenvolgend lid was geweest van de Europese elite. Voor Nederland braken er op het hoogste plan magere jaren aan. Zes seizoenen lang waren Nederlandse clubs niet meer dan programmavulling in de Champions League, totdat PSV zich in 2015 weer op het miljoenenbal meldde. Direct bleek het tot een regelrechte stunt in staat. Het presteerde iets dat niet meer aan Nederlandse clubs leek voorbehouden. Het elftal liet kapitaalcrachtiger clubs als Manchester United en CSKA Moskou achter zich en kwalificeerde zich voor de tweede ronde van de Champions League. Dat het daarin na een marathon van 120 minuten plus strafschoppen het onderspit moest delven tegen Atlético Madrid was spijtig, maar deed niets af aan de uitstekende prestatie. PSV moet immers opboksen tegen teams met veel meer financiële middelen. De kloof met de grote Europese voetballanden is immens geworden door de duizelingwekkende geldstromen in het buitenland.

Dat het Europees voetbal zo'n commercieel gebeuren zou worden, kon niemand in 1955 bevroeden toen PSV zijn eerste Europacupwedstrijd afwerkte. Na dat duel volgden nog 345 Europese krachtmetingen voor PSV. Deze wedstrijden plus de duels om de Wereldbeker en de Supercup worden in dit boek uitvoerig beschreven. In chronologische volgorde komen de wedstrijden aan bod: het begint met het duel Rapid Wien-PSV (21 september 1955) en eindigt met Internazionale-PSV (11 december 2018).

De eerste Europese reis

Seizoen 1955/56

In 1955 eindigt PSV als derde in de kampioenscompetitie. Toch neemt het elftal in datzelfde jaar, als eerste Nederlandse club, deel aan het toernooi om de Europacup voor landskampioenen. Dat heeft een reden.

Op 15 juni 1954 wordt de UEFA (Union of European Football Associations) opgericht. Een klein jaar later maakt de Europese voetbalbond bekend dat het met ingang van het seizoen 1955/56 een Europacup voor landskampioenen wil organiseren. De initiatiefnemers voor een dergelijk toernooi zijn de Franse topclub Stade de Reims en het Parijse sportblad *L'Équipe* geweest. De bedoeling is dat de bij de UEFA aangesloten landen de kampioenen afvaardigen, maar de nationale bonden krijgen de bevoegdheid eventueel een andere sterke ploeg uit hun land aan te wijzen. De UEFA bestaat uit 25 voetbalbonden, er kunnen echter slechts 16 clubs deelnemen. Als zich meer teams aanmelden, dan zullen enkele voorwedstrijden worden gespeeld. Voor de allereerste editie van de Europacup nodigt de UEFA, in samenspraak met *L'Équipe*, echter zelf de clubs uit. Rot Weiss Essen, Chelsea, Rapid Wien, Anderlecht, Kopenhagen, Hibernian FC, Real Madrid, Stade de Reims, Honvéd FC, AC Milan, Sporting Lissabon, FC Saarbrücken, Malmö FF, Servette, Spartak Praag, Dinamo Moskou, FK Partizan en Holland Sport ontvangen in het voorjaar van 1955 een uitnodiging. Het deelnemen van de meeste clubs is voor betwisting vatbaar. De uitnodigingen gaan immers al de deur uit, terwijl de competities nog in volle gang zijn. Bovendien zijn het in de meeste gevallen niet eens de landskampioenen van 1954. Sommige clubs worden echter op andere gronden benaderd. Hibernian FC ontvangt bijvoorbeeld een invitatie, omdat het een lichtinstallatie heeft en dat maakt de club tot een interessante deelnemer. Ook Holland Sport krijgt een uitnodiging die niet alleen op sportieve gronden is gebaseerd. De club, opgericht in november 1954 als fusieclub van de profclubs Den Haag en Rotterdam, is ten tijde van het versturen van de verzoeken weliswaar lijstaanvoerder in een van de vier eerste klassen die Nederland rijk is. Maar net zo veel recht op een invitatie hebben de andere koplopers in de overige eerste klassen: PSV, Willem II en FC VVV. Holland Sport heeft echter Bertus de Harder in de gelederen. De 35-jarige aanvaller speelde in de periode 1949-1954 bij Bordeaux. Met zijn spel en doelpunten dwong hij in Frankrijk diep respect af. De Harder is nog altijd zeer befaamd in het wijnland, wat voor de organisatie een reden is Holland Sport uit te nodigen. De club laat weten graag aan het toernooi te willen deelnemen. Er komt echter een kink in de kabel. Op 26 juni 1955 verspeelt Holland Sport op de laatste speeldag de afdelingstitel aan NAC. De Bredase club gaat samen met PSV, Willem II en Eindhoven, dat FC VVV wist te achterhalen, strijden om de landstitel. Willem II trekt op 20 juli 1955 aan het langste eind in het Brabantse onderonsje. NAC en PSV worden gedeeld tweede, met dien verstande dat de ploeg uit Breda een iets beter doelsaldo heeft. Dat Holland Sport naast de afdelingslandstitel en dus ook naast het landskampioenschap heeft gegrepen, is geen reden om niet mee te doen aan het Europacuptoernooi. De club is echter na het missen van het afdelingskampioenschap in zwaar weer terechtgekomen en dat leidt ertoe dat Holland Sport afziet van deelname aan het toernooi om de Europese voetbalbeker. Omdat de organisatie toch graag een deelnemer uit Nederland wil vastleggen, belandt de uitnodiging op 21 juli 1955 bij de kersverse landskampioen Willem II op de mat. De Nederlandse clubs hebben, ondanks de invoering van het betaalde voetbal in 1954, echter weinig geld te spenderen.

Voor het toernooi moeten de clubs reizen door heel Europa. Willem II is bang voor hoogoplopende kosten en besluit zich niet in te schrijven. Ook bij nummer twee, NAC, vangt de KNVB bot. Vervolgens wendt de Nederlandse bond zich tot PSV dat de uitnodiging wel aanvaardt. Op 28 juli 1955 wijst de KNVB PSV aan om Nederland te vertegenwoordigen in het toernooi om de Europese voetbalkoper. De tegenstander is dan ook bekend en dat is Rapid Wien.

Het toernooi wordt gespeeld volgens het knock-outsysteem. Alle ontmoetingen, met uitzondering van de finale, bestaan uit een thuis- en een uitwedstrijd. Bij een gelijk aantal punten beslist het doeltgemiddelde. Is dat ook hetzelfde, dan moet een derde ontmoeting op neutraal terrein de beslissing brengen.

Niet opgewassen tegen Weense voetbalmachine

Rapid Wien-PSV 6-1 • 21 september 1955

Coach Huub de Leeuw is sinds 1952 actief bij PSV. In 1955 heeft hij een mix van talentvolle jongeren, gearriveerde voetballers en routiniers tot zijn beschikking. Hij smeedt het tot een hecht collectief, waarin ervaren en getalenteerde krachten als Coen Dillen (28), Roel Wiersma (23) en Toon Brusselers (22), samen met doelman Lieuwe Steiger (31), de ruggengraat vormen.

Dillen is de man met atomen in zijn schoenpunt. De twee stuwdammen onder zijn lichaam staan elk seizoen garant voor meerdere goals. Het unieke vuurwapen van de Eindhovenenaar laat geen spaan heel van alles wat in de baan van zijn schot staat. Daarnaast is hij een uitmuntend kopper. Tussen 1953 en 1957 buldert *Het Kanon* als nooit tevoren en heeft Dillen een indrukwekkend doelpuntenmoyenne van 1.11: 152 treffers in 137 competitiewedstrijden. Wiersma is een noeste werker met een nimmer aflatende inzet. Hij is overal in de defensie te vinden en heerst zowel in de lucht als over de grond. Zijn ijver maakt hem tot een onpasseerbare verdediger. Brusselers is een veelzijdige voetballer die op alle posities uit de voeten kan. De teamspeler pur sang is een belangrijke kracht in het elftal van De Leeuw. Steiger staat al sinds 1942 onder de lat bij PSV. De doelman maakt indruk met zijn atletische stijl en met zijn lange, verre uittrappen. Ook zijn postuur is imposant; hij is 1.96 meter. Desondanks zien de keuzeheren van Oranje hem langdurig over het hoofd. Pas in 1953 debuteert Steiger in het Nederlands elftal. Na zeven keer tussen de Nederlandse palen te hebben gestaan, bedankt de altijd in het geel geklede goalie eind 1954 alweer voor de eer.

Dit viertal aangevuld met de verdedigers Eugène Rensen (24) en Toon Wouters (31), de middenvelders Miel d'Hooghe (32) en Ad van Tuijl (32) plus de aanvallers Theo Buenen (26), Harry van Elderen (31) en Piet Fransen (35) vormen doorgaans het basisteam. Fransen is, net als Dillen, een speler die de bal gemakkelijk in het netje van de tegenstander legt. Tussen 1950 en 1957 schopt *De Reus van de Peel* er ieder jaar twintig of meer in. Qua techniek en beweeglijkheid is Fransen geen hoogvlieger, toch baart de schutter opzien met magnifieke doelpunten. Zijn combinatie van snelheid en schotkracht is dodelijk voor de tegenstander. Ook Rapid Wien zal dat ondervinden.

De club uit Oostenrijk is van Europees topniveau en een noeste verzamelaar van landstitels. Sinds de invoering van de Oostenrijkse voetbalcompetitie in 1911 werd de Weense vereniging al negentien keer gekroond tot beste ploeg van het land. Ook deed de club een keer een geslaagde greep naar de Duitse landstitel. Door de *Anschluss* van het Alpenland bij het Duitse Rijk stredden de Oostenrijkse clubs tussen 1938 en 1945 om het Duitse kampioenschap. In 1941 ging die prijs naar Rapid, dat daarmee de enige Duitse landskampioen is die niet uit het huidige Duitsland komt. Ook internationaal deed Rapid Wien van zich spreken. In 1930 en 1951 won de vroegere arbeidersclub een grote internationale prijs: de Mitropa Cup, een bekercompetitie tussen de beste clubs van de landen in Midden-Europa. Grootheden als Franz Binder – scoorde in de jaren dertig en veertig meer dan duizend keer voor de club – en Ernst Happel droegen in het verleden

de kleuren van Rapid. Bij het huidige Rapid Wien is Gerhard Hanappi de onbetwiste sterspeler. De 26-jarige aanvaller is een allrounder, beschikt over een fijne techniek en doorziet snel spelsituaties. Op zijn 19e debuteerde Hanappi al in de nationale ploeg van Oostenrijk, een land dat tot de absolute wereldtop behoort. Naast Hanappi zijn ook Walter Zeman, Johann Riegler, Karl Giesser, Paul Halla, Robert Dienst, Robert Körner en Erich Probst internationals. Alle acht maakten ze deel uit van het nationale team dat tijdens het WK 1954 beslag legde op de derde plaats. Dat gegeven maakt duidelijk dat PSV aan Rapid een zware dobber zal krijgen.

De eerste krachtmeting tussen beide verenigingen vindt plaats op 21 september 1955 in Wenen. Een dag eerder is de selectie van PSV al naar de stad aan de Donau gevlogen. Op de wedstrijddag volgt 's ochtends allereerst een lichte training, waarna de twee ploegen om kwart voor vier in de middag aan de aftrap staan. Op dat moment hebben zich in die Pfarrwiese, de thuishaven van Rapid, 15.000 mensen verzameld om het duel te aanschouwen. In Eindhoven, in het Philips Sportpark, zijn ongeveer 2.000 supporters bijeengekomen om te luisteren naar de radio-uitzending, waarin Dick van Rijn rechtstreeks verslag doet van de tweede helft van de wedstrijd. Voor de rest besteedt de media, met uitzondering van de Eindhovense pers, vrijwel geen aandacht aan het treffen.

Trainer De Leeuw kan niet met zijn sterkste elf spelers van start gaan, want linkshalf Van Tuijl moet vlak voor de wedstrijd met een blessure afhaken. Rechtsback Dick Flierman is zijn vervanger. Hierdoor schuift Wiersma een linie naar voren waar hij te maken krijgt met spelmaker Hanappi.

In de eerste helft gaat de strijd aardig gelijk op. De gastheren zijn weliswaar technisch superieur, maar de Eindhovenaren compenseren de technische tekortkomingen met een enorme passie en vechtlust. Zowel doelman Gartner, de stand-in van de gekwetste Zeman, als goalie Steiger worden verschillende malen door venijnige schoten aan de tand gevoeld. Rapid heeft als eerste succes. Het is linksbinnen Körner die na elf minuten de bal langs Steiger kogelt. Zes minuten later etaleert Franssen zijn schutterskwaliteiten. De gevreesde goaltjesdief mag dan niet de meest technische en elegantste speler op het veld zijn, maar de wijze waarop hij drie Rapid-verdedigers het bos instuurt en de bal langs Gartner werkt, oogst veel lof van het Weense publiek. Vlak na rust slaat het noodlot toe bij PSV. Wiersma, die tot dan toe Hanappi prima tegen spel heeft geboden, zakt door zijn enkel. Wissels zijn niet toegestaan, zodat hij noodgedwongen naar de linkervleugel verhuist. Daar hobbelt hij de rest van de wedstrijd nutteloos mee. Tot dat moment heeft PSV door een tomeloze inzet gelijke tred weten te houden met de Weners. Maar nu het elftal feitelijk met tien man voetbalt, wordt de opgave te zwaar. *Die Grün-Weißen* gaan de strijd dicteren en laten voetbal van de bovenste plank zien. Met soepele combinaties snijden ze door de Eindhovense verdediging. Het scherp geslepen Oostenrijkse zwaard maakt tussen de 54e en 62e minuut vier diepe sneden in de PSV-defensie. Mehsarosch, Hanappi, Probst en Körner zijn de killers. De grote man is Hanappi. Hij is bij alle doelpunten betrokken; driemaal is hij de voorbereider en eenmaal de afronder. PSV probeert er nog wel het beste van te maken en heeft daarbij geluk dat Rapid het kalmer aandoet. Een kwartier voor tijd brengt D'Hooghe Dillen in stelling, maar *Het Kanon* vuurt voor een verlaten doel naast. Scherpschutter Körner raakt in de 82e minuut zijn doelwit wel en besluit het schuttersfeest met zijn derde treffer: 6-1.

Revanche op Oostenrijkse sterrenploeg *PSV-Rapid Wien 1-0 • 1 november 1955*

Zes weken later volgt de return. Op dinsdag 1 november 1955 om half drie 's middags wordt de wedstrijd afgewerkt. Ondanks het tijdstip en de eerdere 6-1 nederlaag komen tienduizend mensen op de wedstrijd af. De grote opkomst is wel te verklaren, want het katholieke volksdeel viert op 1 november Allerheiligen als zondag en heeft een dagje vrij. De NTS (Nederlandse Televisie

Stichting) zendt het duel in zijn geheel uit op televisie, zodat ook de thuisblijvers kunnen genieten van een potje voetbal op zeer hoog niveau.

PSV speelt namelijk – naar Nederlandse maatstaven gemeten – supervoetbal tegen de Weense grootmeester. In het spel zit vaart, de ploeg combineert vlot en speelt met veel lef. Zwakke plekken zijn in het team van De Leeuw niet te ontdekken. Het is alsof zijn elftal een vette kluiw wordt voorgehouden, zo hongerig opent het de aanval op de Weense defensie. Steeds opnieuw, of de aanvalsopzetten nu over de linker- of rechterflank verlopen, sticht het gevaar. Al in de negende minuut kan de man aan het scorebord het cijfer één uit de doos halen. Fransen ontfutselt spil Giesser de bal, omspeelt de uitgelopen Zeman en schuift de bal in het verlaten doel. Hierna wordt het de wedstrijd van Zeman die met fantastische saves en onmogelijke reddingen de ballen uit het doel ranselt. Aan de andere kant is het verdedigingsblok Wiersma-Wouters-Rensen een onneembare veste voor de Oostenrijkse cracks. In de tweede helft verhogen de gasten het tempo. Met geraffineerde listen en veel positiewisselingen proberen ze PSV op de knieën te krijgen, maar Steiger hoeft nauwelijks in actie te komen. Een venijnig schot van Probst belandt via zijn hand op de paal en uithalen van Körner en Hanappi hoeft hij er slechts uit te kijken. Dat de sterrenploeg van Rapid voor de rest nauwelijks gevaar kan stichten, is vooral de verdienste van rechtsbinnen Brusselers. Hij speelt als een klusjesman van het beste soort. Overal op het veld waar eerste hulp is vereist, steekt hij de helpende hand toe. Brusselers is de verbindingsman tussen de linies, de bikkelaar die de tegenstoot van de tegenstander frustreert en de stuurman die met fluwelen passes aanvallen van zijn club inleidt. Desondanks blijft ook bij Rapid de deur potdicht, omdat Zeman zijn territorium met hand en tand verdedigt.

Door de zege revancheert PSV zich voor de smadelijke afstraffing in Wenen. Bovendien schrijft het geschiedenis door als eerste Nederlandse club een Europacupduel te winnen, terwijl Fransen de boeken ingaat als maker van de eerste twee Nederlandse doelpunten in Europees verband.

FC Zürich vergrendelt de weg naar de halve finale

Seizoen 1963/64

Na 1955 blijft PSV acht jaar lang verstoken van Europees voetbal. Maar in 1963 pakt de club de landstitel en dwingt daarmee opnieuw Europees voetbal af. De prestaties van de Nederlandse ploegen in het Europacuptoernooi bleven in de periode 1956-1962 ondermaats; de verenigingen werden al snel uit het toernooi geknikkerd. Ook had de media nog altijd weinig belangstelling voor het evenement. In het seizoen 1962/63 veranderde dat, met dank aan Feyenoord. De Rotterdamse club overleefde met het nodige geluk de eerste twee ronden en stapte daardoor vanuit het niets de halve finale binnen. De cupkoorts kreeg Rotterdam en omstreken in zijn greep en het virus verspreidde zich, mede door de vele media-aandacht, razendsnel over de rest van Nederland. Benfica bleek in de halve finale een brug te ver voor Feyenoord, maar het Europese voetbal had wel aan populariteit gewonnen in Nederland. Het is in 1963 aan PSV om het succes van Feyenoord te evenaren of zelfs te overtreffen.

Bij PSV staat Bram Appel aan het roer. De oud-international heeft het stokje in 1962 overgenomen van Franz Binder, de legendarische topschutter van Rapid. Appel heeft een aardige groep voetballers onder zijn hoede. Het zijn geen sterren, geen balgoochelaars of topartiesten, maar gewoon spelers die de mouwen willen opstropen. De goalgetters Dillen en Fransen hebben al enige tijd hun voetbalschoenen aan de wilgen gehangen, maar in de persoon van Fons van Wissen (30) heeft PSV er wel een nieuwe grootheid bijgekregen. De in 1958 van MVV overkomen middenvelder is handig en snel, heeft een onuitputtelijk uithoudingsvermogen, bezit een goed spelinzicht en strooit op het middenveld kwistig met passes. Samen met Wiersma en Brusselers vormt de onvermoeibare duizendpoot het solide en ervaren geraamte van het elftal. Daaromheen lopen tal van jonge beloften en geroutineerde krachten. Twee talenten springen in het oog: Gerard Hoenen (22) en Piet Giesen (18). Rondom de stevige kern kunnen deze twee aanstormende beloften zich spectaculair ontwikkelen. Gert Bals (26) staat zijn mannetje onder de lat, Peter Kemper (20) en Miel Pijs (22) zijn verdedigende zekerheidjes en Pierre Kerkhoffs (27) en Bert Theunissen (24) hebben scorend vermogen. Wiersma, Van Wissen en Brusselers ontslaan spelers als Kerkhoffs en Theunissen van vervelende verplichtingen, zoals meeverdedigen, bikelen en kilometervreten. Verder kan Appel beschikken over Toni Allemann (27). De Zwitser is in de zomer van 1963 overgekomen van het Italiaanse Mantova. De snelle buitenspeler heeft al de nodige Europese ervaring opgedaan met zijn vroegere club Young Boys.

Sterke conditie en moraal geven de doorslag

Esbjerg FB-PSV 3-4 • 25 september 1963

Tussen het eerste en tweede Europese avontuur van PSV is wel het een en ander veranderd. Volstonden de Nederlandse dag- en sportbladen in 1955 met het summier vermelden van de uitslag, in 1963 reizen bij iedere wedstrijd journalisten mee van alle grote dagbladen. Daardoor is ook de publieke belangstelling enorm toegenomen. Miljoenen televisiekijkers volgen de Europese voetbalwedstrijden en honderden, soms duizenden supporters troosten zich de moeite en kosten van een auto-, bus-, trein- of vliegreis om met eigen ogen de verrichtingen van hun club gade te slaan. Ook in het buitenland wint het cupvoetbal sterk aan populariteit en het aantal

clubs in het toernooi neemt per jaar toe, van 16 in 1955 tot 31 in 1963. Door de vele inschrijvingen moet PSV eerst een voorronde spelen. Daarin is Esbjerg Forenede Boldklubber (Verenigde Balspelvereniging) de eerste opponent voor PSV. Ondanks dat voetbalclubs het Europacupvoet-

“Toenmalig reisbureau Magneet bood voor 98 gulden een geheel verzorgde reis, inclusief wedstrijdkaartje, naar Esbjerg aan. Ik heb toen als 18-jarige die reis geboekt. Het was een chartervlucht met een al wat ouder vliegtuig en op de heenreis viel het vliegtuig soms wel honderd meter naar beneden doordat we regelmatig in een luchtzak terecht kwamen. Meerdere keren sloeg de koffie van de meegereisde supporters van de schrik tegen het plafond. Met knikkende knieën en bleke gezichten stapten we uit het vliegtuig, waarna we onze reis vervolgden met de bus. Een uur voor de wedstrijd kwamen we aan bij het stadion. De sfeer in het stadion was super. De Esbjerg-supporters moedigden hun club blootvoets aan en gingen als gekken te keer. Ze hadden daarbij hun klompen in hun handen en die sloegen ze fanatiek tegen elkaar. Hiermee produceerden ze een oorverdovend geluid. Ze sloegen zelfs zo hard dat er geregeld stukken van kapotte klompen door de lucht vlogen. Nadat we de overwinning gepakt hadden, gingen we met een voldaan gevoel met de bus naar het vliegveld. Daar kwamen we 's avonds om half acht aan, terwijl het vliegtuig pas rond middernacht zou vertrekken. We besloten wat vertier te zoeken in een al vroeg geopende nachtclub. Bier schonken ze er niet, wel cognac. Deze sterke drank werd in die tijd nauwelijks door iemand gedronken. We raakten flink aangeschoten en dat met die enge chartervlucht voor de boeg beloofde weinig goeds. Dat bleek. In het vliegtuig werd het door de te veel genuttigde drank en de vele grote luchtzakken een allesbehalve fijne vlucht. Bijna iedereen zat met een grote papieren zak op schoot over te geven. Uiteindelijk bereikten we om vijf uur 's ochtends Eindhoven. Doodmoe, maar wel weer broodnuchter.” - Henk Boudewijns (1945) -

(19) nemen hun plaatsen in. Esbjerg mist spiler Madsen en doelman Erik Gaardhøje. Hun vervangers zijn Hans Christiansen en goalie Werner Beck. De thuisploeg trekt in de openingsfase fel van leer en de Eindhovenaren krijgen geen moment rust. Over het hele veld jagen de felle Denen de PSV-spelers op. De 15.000 Esbjerg-fans begeleiden de aanvallen van hun favorieten met een ritmisch geklap. “Koude rillingen liepen over ons lijf, met dat ritmische geklap, bij iedere aanval”, zegt Appel vol huivering. “Het was alsof ze de bal erin wilden applaudisseren.” Het heeft een inspirerende werking op de thuisploeg, terwijl het de benen van de gasten verlamd. PSV komt

bal serieuzer nemen, weten de ploegen meestal weinig van elkaar. Eén ding weet Appel wel en dat is dat hij de trainer van de Deense opponent kent. Arne Sørensen is namelijk, net als Appel, voetbalprof geweest in Frankrijk. De twee kwamen elkaar daar wel eens tegen op het veld. Sørensen is niet blij met PSV als tegenstander: “Aanvankelijk dachten we dat de loting ons een gemakkelijke prooi had opgeleverd. Maar na een wedstrijd van PSV gezien te hebben heb ik deze mening moeten wijzigen. PSV beschikt over een hechte verdediging en in de aanval schuilt een vlamvend schot.” De coach verwacht desalniettemin dat hij zich met zijn ploeg voor de volgende ronde gaat plaatsen. Zijn team bestaat uit acht internationals en kent met John Madsen en Carl Bertelsen twee uitstekende spelers. Aanvoerder Madsen is de spil en de architect van het elftal en Bertelsen is een lange, pezige midvoor die over een kort droog schot in beide benen beschikt. Hun kwaliteiten zijn niet onopgemerkt gebleven: ze staan in de belangstelling van diverse Europese clubs.

Op woensdag 25 september 1963 trappen beide ploegen af in het Esbjerg Idraetspark. PSV weet zich buiten het veld gesteund door bijna vijfhonderd supporters, maar moet het binnen de lijnen stellen zonder de vaste waarden Van Wissen en Giesen. Back Ger Donners (25) en de talentvolle flankspeler Lambert Verdonk

zwaar onder vuur te liggen en heeft geen antwoord op de snelle en verrassende Esbjergse schoten. Zo haalt Christiansen in de vierde minuut van ruim twintig meter uit. Bals lijkt er goed het oog in te hebben, maar heeft uiteindelijk toch het nakijken: "Ik dacht dat het schot meters naast zou gaan, maar ineens met een dot effect schiet het ding toch in de uiterste hoek. Nou, en toen was het te laat." Te laat zijn de PSV-verdedigers vier minuten later opnieuw als linksbinnen Frandsen vanaf dertig meter de bal in de winkelhaak jaagt. Brusselers spreekt van een toevalstreffer: "Zo'n doelpunt maken die jongens in geen duizend jaar meer. Er kon precies een bal door het gat. Dat was geen precisiewerk, dat was geluk, zo'n goal." Dat mag dan zo zijn, na acht minuten staat het wel 2-0. Het PSV-legioen kijkt vanaf de tribune verbaasd en onthutst toe. De Eindhovense verdedigingsmuur blijft ook hierna onder het spervuur van de Esbjerg-kanonnen liggen. In de zestiende minuut staat de paal een derde treffer in de weg na een kanonskogel van Christiansen. "Als die bal tegen de paal raak was geweest en Esbjerg 3-0 had gemaakt, waren we er niet meer bovenop gekomen", merkt Hoenen op. "Die klap was te groot geweest." Nu kunnen de Eindhovenaren zich geleidelijk herpakken en meer lijn in hun spel brengen. Na een half uur levert dat zowaar de 2-1 op als Theunissen een corner van Allemann voorbij doelman Beck kopt. Tot aan de rust golft het spel op en neer. In de tweede helft pakt PSV het anders aan. Het gaat aanvullender spelen, hanteert daarbij een hoog baltempo en heeft na drie minuten al succes. Kerkhoffs rondt een afgemeten boogbal van Brusselers met het hoofd af. Esbjerg is van slag en PSV dringt de ploeg ver terug. De chaotische taferelen die voor de rust in het Eindhovense strafschoopgebied plaatsvonden, spelen zich nu voor Beck af. De druk is immens en feitelijk is het wachten op het moment dat de Deense keeper de gang naar het net moet maken. Geheel onverwacht wordt Bals met dat klusje belast als Bertelsen de bal in de uiterste hoek draait. Het is meteen wel het laatste wapenfeit van de Denen, want ze zijn aan het eind van hun Latijn en moeten hun immense inspanningen uit de eerste helft bekopen. PSV grijpt Esbjerg bij de keel, tot de ploeg van Sørensen uiteindelijk niets meer kan dan naar adem happen. Het is volkomen leeggespeeld en zakt in elkaar. Met een afstandsschot van Kerkhoffs en een machtige kopstoot van Brusselers stelt PSV orde op zaken: 3-4. Ook op de tribunes hebben de PSV-supporters de overhand gekregen. Met gezang, trommelgeluid, ratels en toeters roeren ze zich weer, terwijl de Deense supporters, net als hun favorieten, door hun reserves heen zijn. Het 'Heja, heja', is niet meer te horen en het ritmische geklap is uitgestorven. De wedstrijd is gespeeld. In de laatste twintig minuten remt PSV het spel slechts af en Esbjerg is blij dat het verdere schade bespaard blijft.

De stemming in de Eindhovense kleedkamer is na afloop opperbest. Uit geslagen positie is de ploeg teruggekomen en Appel wijst dan ook op het sterke moreel van zijn ploeg: "Tweemaal kwamen wij achter, tweemaal sloegen we terug. Daar is wat voor nodig. De Denen hebben een uitstekend team, dat wij ook in Eindhoven niet mogen onderschatten. Maar mentaal en conditioeneel waren wij beter." Sørensen wijt de nederlaag aan het meespelen van Christiansen die Madsen verving: "Natuurlijk sprak ook de conditie een woordje mee. Maar dat kwam in hoofdzaak

Esbjerg Idrætspark A/S

Tribuneplads

EUROPACUP

EfB-Eindhoven

(Holland)

Onsdag 25. sep. kl. 16,00

Kr. 10,00 + forsalg 30 ø.

4. række

Nr.

031

**Tilbagebetaling ell. refundering
vil under ingen omstændigheder
finde sted**

door het falen van spil Hans Christiansen, waardoor iedereen dubbel moest werken. Ik neem het die jongen niet kwalijk. Hij kan niet beter en een sterkere vervanger hadden wij ook niet. Wij misten Madsen verschrikkelijk. Met hem als stopper hadden wij gewonnen en ik bluf echt niet als ik zeg dat wij in Eindhoven, als hij er weer bij is, met zeker twee doelpunten verschil kunnen winnen.”

Giesen en Van Wissen maken het verschil, niet Madsen

PSV-Esbjerg FB 7-1 • 9 oktober 1963

In Eindhoven is spil Madsen aanwezig, dus dat biedt perspectief voor de Denen. Daar staat tegenover dat Van Wissen en Giesen ook weer fit zijn en in de basis beginnen bij PSV. Acht spelers van Esbjerg hebben de zondag voor de nieuwe krachtmeting een interland gespeeld (Denemarken-Zweden 2-2). Het brengt Appel niet van zijn stuk: “Je zou haast denken dat we bijna het complete Deense elftal op bezoek krijgen. Maar, ik weet mijn weetje. Die wedstrijd in Esbjerg heeft ons veel geleerd.” De coach wil de Denen geen gelegenheid meer geven het spel te dirigeren. “Direct na de start in hoog tempo ten strijde en ten aanval”, is zijn strijdplan. Sørensen heeft soortgelijke plannen en voorspelt een 3-1 overwinning voor zijn team. Ook voor Madsen staat de winnaar vast: “We winnen, daar is geen twijfel aan. Waarom ik dat zo zeker weet? PSV heeft in Esbjerg nu niet bepaald een sterke indruk achtergelaten.” Ook de overige spelers en de Deense journalisten laten zich op de speeldag in dergelijke bewoordingen uit. De uitspraken klinken de PSV-spelers als regelrechte provocaties in de oren, ‘s avonds geven ze voetballend antwoord op de Deense bluf.

De tactiek van Appel zal slagen, al wordt PSV toch wederom verrast door een vroege openingstreffer van de Denen. Bertelsen knalt na drie minuten raak. Even zijn de 17.000 toeschouwers stil, maar nog geen minuut later produceren ze weer een oorverdovend geluid als Giesen met een pass de op volle snelheid spurtende Kerkhoffs bereikt. Van twintig meter haalt de midvoor genadeloos uit: 1-1. Vanaf dat moment dicteren de Eindhovenaren het spel. De PSV-spelers houden de gasten gevangen in een houdgreep en geven ze geen millimeter speelruimte, zodat ze nooit in hun spel kunnen komen. Met snel en agressief voetbal en flitsende aanvallen wordt de Deense defensie als een sardineblikje opengereten. Er is geen houden meer aan. De veelgeprezen Madsen is ook niet de man die Esbjerg van de ondergang kan redden. Hij komt er nauwelijks aan te pas en verbleekt bij de adembenemende acties van Giesen en Van Wissen. Niet de Deense spil maar de twee PSV'ers maken het verschil. Van Wissen staat verdedigend zijn mannetje en aanvallend laat hij zich gelden door met vlijmscherpe passes zijn voorwaartsen steeds van nieuwe munitie te voorzien. De jeugdige Giesen oefent op de rechterflank een waar schrikbewind uit. Hij is ongrijpbaar en zijn tegenstander Jensen heeft geen moment vat op hem. Continu snelt hij langs de linksback, de ene keer links, dan weer rechts, tot Jensen er tureluurs van wordt. De rechtsbuiten ziet zijn voortreffelijke spel bekroond met drie doelpunten en twee assists. Eén treffer zal de PSV-supporters wel een tijdje bijblijven. In de 22e minuut zeilt een voorzet van Allemann over alles en iedereen heen. Ook over Giesen, maar die draait zich om. Met de rug naar het doel toe en Jensen geklit aan zijn schouders neemt hij de bal uit de lucht op zijn schoen. Zijn verrassende omhaal vindt de weg naar de linkerbovenhoek. Zijn andere twee doelpunten komen uit een solo tot stand. Via een kopbal en een schot van Theunissen en een vernietigende uithaal van Kerkhoffs komt de teller uiteindelijk op zeven uit. Na afloop van de wedstrijd is het publiek door het dolle heen en de uitgelaten jeugd draagt uitblinker Giesen van het veld. “Het was de beste wedstrijd van mijn leven”, zegt hij geëmotioneerd.

De Denen zijn monddood gemaakt en Appel stelt met genoeg vast: “Nu heeft Esbjerg het gezien, dan moeten die lui maar niet zo'n grote mond hebben.” Wiersma haalt de onmisbare

Madsen aan: “Ik hoop dat de Denen nu van hun ‘Madsen-complex’ bevrijd zijn. Tijdens gesprekken met de Esbjerg-spelers noemden zij de naam Madsen na bijna iedere tien woorden. Natuurlijk, het is een goede voetballer, maar zoals hij vanavond speelde, lopen er nog tien in de eerste divisie en eredivisie rond.” En Sørensen, die zo overtuigd was van zijn winst als Madsen mee zou doen, vindt een andere zondebok om de nederlaag op af te schuiven: “Doelman Beck had nog nooit bij kunstlicht gespeeld. Dat heeft zich gewroken. Zeker aan vier doelpunten had hij schuld. Maar dat niet alleen, door zijn onzekerheid werd de verdediging zo lek als een mandje. John Madsen gleed hierdoor ook terug tot een vorm, waarin ik hem nog nooit heb zien spelen. Dat had zijn terugslag op de halflinie en natuurlijk ook op de aanvallers.” Ten slotte bekent ook Sørensen dat zijn ploeg is overklast: “Ik moet eenvoudig de waarheid onder ogen durven zien. Dit PSV speelde een klasse beter dan ons team. Het beschikte over meer snelheid, meer slagvaardigheid, meer conditie, meer spelinzicht, meer gevoel voor combinatie en zo kan ik nog wel even doorgaan. Spelers als Giesen op de vleugel en Van Wissen in de halflinie hebben op mij een bijzondere indruk achtergelaten. Onze jongens konden ervan leren.” Toch gaan de Denen niet met lege handen naar huis. Na afloop krijgen ze van PSV, net als de bestuurders, de officials en het arbitrale trio, een transistorradio in een prachtige cassette.

“

Ik moet eenvoudig de waarheid onder ogen durven zien. Dit PSV speelde een klasse beter dan ons team.

- Arne Sørensen

Geblesseerde Wiersma leidt PSV naar zege Spartak Plovdiv-PSV 0-1 • 13 november 1963

Na het succes tegen Esbjerg komt PSV tegenover het Bulgaarse Spartak Plovdiv te staan. Spartak is de eerste club uit de provincie die na de Tweede Wereldoorlog de hegemonie van de clubs uit Sofia (Levski, Lokomotiv en CDNA) doorbrak. In 1963 maakte het een einde aan de negenjarige heerschappij van CDNA Sofia. De uitblinker in het kampioenselftal is zonder twijfel de 29-jarige aanvoerder Todor Dieff. De 183 pond – schoon aan de haak – wegende rechtsbuiten is voorin een belangrijk aanspeelpunt die uit alle hoeken en gaten scoort.

Bulgarije is in 1963 niet naast de deur, het is haast het andere eind van de wereld. Op maandagochtend 11 november vertrekt het PSV-gezelschap – 14 spelers, coach Appel, verzorger Piet van der Ven, 4 bestuursleden, 18 journalisten en 25 supporters – naar Plovdiv, met 200.000 inwoners de tweede stad van Bulgarije. Het gezelschap overbrugt de 2.600 kilometer lange reis in ruim twaalf uur. Het hotel waar de spelers slapen is primitief. De selectie wordt van tevoren gewaarschuwd voor de kwaliteit van het water. “Drink geen water uit de kraan en poets ook je tanden er niet mee”, is het dringende advies. De volgende ochtend hebben de spelers gelegenheid om de stad te bekijken. ‘s Middags verkennen ze het veld waar de volgende dag de wedstrijd wordt gespeeld. De grasmat lijkt meer op een omgeploegde akker dan op een voetbalveld. “Ze kunnen er beter meteen aardappelen op poten”, stelt de rossige Allemann laconiek vast. Het stadion van Spartak is bovendien niet voorzien van een lichtinstallatie, zodat de ontmoeting in de middaguren wordt gespeeld. PSV heeft geen idee hoe sterk het Bulgaarse team moet worden ingeschat, want Appel heeft Spartak geen enkele keer aan het werk gezien. Toch zegt hij zelfverzekerd: “We moeten ze kunnen hebben.” Dat wil hij realiseren met aanvallend voetbal. Enkele uren voor de wedstrijd wordt hij opgeschrikt met het bericht dat Van Wissen de wedstrijd moet laten schieten. Van Wissen blijkt druiven te hebben gegeten die hij heeft afgewassen met het kraanwater. De gevolgen zijn darmstoornissen en een hoge koorts die hem in bed houden. Niet de bal maar de wc is die dag zijn beste vriend. Appel stippelt door de absentie van Van Wissen een andere tactiek uit: “De eerste helft verdedigen en met uitvallen proberen een doelpunt te

maken, om daarna in de tweede helft, wanneer wij het spel van Spartak kennen, volledig in de aanval te gaan.”

Goed voetbal zien de toeschouwers niet in het 9th September Stadium. Het hobbelige veld, waarop nauwelijks gras valt te ontdekken, is daar debet aan. De bal maakt door de hobbels de vreemdste capriolen. Van een redelijke balcontrole bij de spelers is geen sprake. Aan de lopende band produceren ze misperen en combinaties stranden al bij de tweede man. De PSV'ers hebben meer moeite met de knollentuin dan de Bulgaren die al hun thuiswedstrijden op deze geaccidenteerde 'grasmat' afwerken. Daardoor ligt het initiatief bijna doorlopend bij de Bulgaren. Ze weten echter nauwelijks voor gevaar te zorgen. Dat is vooral te danken aan het trio Bals, Kemper en Brusselers. De doelman heerst als een koning in zijn doelgebied, Kemper is een rots in de branding en veteraan Brusselers houdt het hoofd koel in netelige situaties en verdeelt het spel op rustige wijze. Geen moment is daarom sprake van paniek in de Eindhovense defensie. De schaarse PSV-aanvallen zijn beduidend gevaarlijker. Zo wordt een treffer van Theunissen wegens buitenspel afgekeurd en treft Kerkhoffs de kruising van paal en lat. Na een half uur krijgt

PSV met een behoorlijke tegenslag te maken. Wiersma komt in botsing met Diev en de negentig kilo zware Bulgaar valt op de rechterenkel van de PSV'er. "Ik dacht dat ik door de grond ging", zegt Wiersma die niet gewisseld mag worden. Verder spelen is nauwelijks een optie, maar de blonde verdediger wil zijn ploeg niet in de steek laten. Tien minuten verblijft hij buiten de lijnen, daarna keert hij strompelend terug het veld in: "Ik kon haast geen been verzetten. Elke stap kostte dubbele energie, maar het moest en dus ging het." Door de kwetsuur van Wiersma moet Appel zijn strategie opnieuw bijstellen: "Ik zag nog maar één mogelijkheid: de stand van 0-0 handhaven." Brusselers neemt de stopperspositie over van Wiersma die op zijn beurt rechtsbinnen gaat spelen om Kerkhoffs in de aanval te ondersteunen. De PSV'ers nemen de opdracht van hun trainer serieus. Ze trappen ballen lukraak over de zijlijn en Bals neemt steeds meer tijd bij zijn doeltrappen. De Bulgaren mogen vrijwel ongestoord de bal naar het domein van Bals transporteren. Eenmaal daar aangekomen is het afgelopen met de vrijheid, want het zestienmetergebied van PSV heeft alle kenmerken van een zomerse dag in Zandvoort. Elke vierkante meter

is met zorg dichtgeplamuurd. Brusselers heerst in het luchtruim en Kemper, Donners en Pijs domineren het grondgebied, zodat de scoringskansen tot een minimum gereduceerd blijven. Hoewel PSV door de enkelblessure van Wiersma feitelijk met tien en een halve man speelt, komt het er een aantal keren levensgevaarlijk uit. Daarbij is de hinkende Wiersma de grote animator. Bijna scoort hij uit een scherp aangesneden voorzet van Allemann, maar zijn kopbal scheert de lat. In de 82e minuut is een actie van hem wel succesvol. Met een omhaal stuurt hij Kerkhoffs de diepte in. Deze glipt met de bal aan de voet langs twee Spartak-spelers, stormt het zestienmetergebied binnen en laat met een beheerste schuiver het net bollen. Als arbiter Stoll voor het laatst op zijn fluitje blaast, is de vreugde groot in het Nederlandse kamp. De 25 PSV-supporters stormen het veld op en nemen de winnaars op de schouders. Ook de Bulgaarse toeschouwers steken hun waardering voor de prestatie van PSV niet onder stoelen of banken en geven de ploeg

een hartelijk en langdurig applaus. De teleurgestelde Spartak-spelers zitten dan al lang en breed in de kleedkamer.

Appel looft de instelling van zijn pupillen: "Zij hebben de mentale tik die zij kregen, doordat Fons van Wissen ineens niet kon meespelen en daarna, toen Roel Wiersma geblesseerd raakte, prachtig opgevangen. Dat dit alles zo goed gelukt is, pleit voor de morele kracht van de ploeg." Daar is zijn collega Dimitar Baikushev het mee eens: "Wij voetballen zeker niet slechter dan de Eindhovenaren. Maar hun mentaliteit was beter dan de onze. Er zijn niet veel elftallen die zulke mentale opoffers, als PSV kort voor en tijdens de wedstrijd kreeg, op zo'n manier kunnen opvangen."

Met verbeterde ijver naar kwartfinale
PSV-Spartak Plovdiv 0-0 • 27 november 1963

Veertien dagen later ontmoeten beide teams elkaar in Eindhoven. "Wij hopen niet dat wij hier winnen, wij weten zeker dat wij met de overwinning terug naar Bulgarije zullen gaan", bluft Spartak-trainer Baikushev bij zijn aankomst op Schiphol. Appel verwacht geen zacht eitje aan Plovdiv te hebben: "Maar als wij met dezelfde mentale instelling het veld ingaan als in Plovdiv, dan moeten we het kunnen rooien."

PSV en Spartak treden op 27 november 1963 om acht uur 's avonds op volle oorlogssterkte aan: de enkel van Wiersma is genezen. "Geen risico's, de 1-0 voorsprong consolideren", is de boodschap waarmee Appel zijn mannen het veld instuurt. Ze knopen zich deze opdracht goed in de oren en richten zich volledig op de in Plovdiv verworven voorsprong. Ook Spartak weigert aanvallende risico's te nemen. De wedstrijd lijkt op een sur place van twee naar elkaar loerende baanwielrenners. Spartak laat zich welgeteld één keer verleiden tot een gedurfde aanvalspoging. Midvoor Dishkov verkwanselt de mogelijkheid die daaruit voortvloeit en dat wordt hem door trainer Baikushev zwaar aangerekend: "Die gemiste kans nemen wij hem erg kwalijk. Een voetballer van zijn klasse mag dan niet falen." Door de naderende uitschakeling raken de Bulgaren geïrriteerd. Uit machteloosheid delen ze links en rechts tikken uit. Tien minuten voor tijd dreigt een fikse vechtpartij te ontstaan als Pijs na een forse botsing met aanvoerder Diev gekwetst raakt. Verzorger Van der Ven rent met zijn tas het veld op om de verdediger met een wondermiddel – water met spons – weer op te lappen. De verzorging neemt naar de mening van Diev te veel tijd in beslag. Terwijl Van der Ven zich nog over de geblesseerde Pijs heeft gebogen, wil de Bulgaarse aanvoerder de tas bij Van der Ven weggrissen en deze over de zijlijn slingeren. Dat pikt de verzorger niet en er ontstaat een felle strijd om zijn tas. Wiersma voorkomt een handgemeen door tussenbeide te komen. Zo worden de toeschouwers toch nog getraakteerd op enige sensatie. Na het incident kan het aftellen beginnen. De slotfase verloopt zenuwslopend, maar drie lange fluittonen van scheidsrechter Nielsen maken een einde aan de spanning. De journalisten geven aan het geen mooie wedstrijd was, waarop Appel zegt: "Geen mooie wedstrijd? Wat wilt u dan? Het is bekervoetbal! Laat ons elkaar niets wijs maken. We wisten van tevoren, dat het geen hoogstaande wedstrijd zou worden. We wilden immers naar de kwartfinale en speelden op 0-0 en dat is gelukt." Door het harde optreden van de Bulgaren houden Pijs, Theunissen, Van Wissen en Wiersma een pijnlijke herinnering over aan het duel. De spelers hebben geen goed woord over voor het meedogenloze spel van de Bulgaren. "Telkens wanneer je in het bezit van de bal kwam, hakten die lui erop in", zegt Kerkhoffs. Theunissen beaamt dat: "Je kreeg direct een schop van achteren of van opzij." Pijs toont zijn souvenir aan enkele journalisten: "Hier, de noppen van Diev zijn schoenen staan nog in mijn huid." Ook Wiersma maakte weer kennis met een lichaamsdeel van Diev. Ditmaal kreeg hij de elleboog van de Bulgaarse reus in zijn gezicht. "Ik ben blij, dat ik met die zere poot van mij Pierre Kerkhoffs die pass in Plovdiv heb gegeven, die hij in een doelpunt omzette. Anders hadden wij voor de derde maal tegen Spartak moeten

spelen”, stelt Wiersma opgelucht vast. Op het veld lopen dan nog altijd enthousiaste PSV-supporters rond. Hun ploeg heeft de kwartfinales van het Europese bekertoernooi bereikt. Doga-lukkig zwaaien ze met hun spandoeken. Op een ervan prijkt het opschrift: ‘Esbjerg, Spartak, wie volgt?’ Die vraag wordt 17 december 1963 beantwoord wanneer de loting voor de kwartfinale plaatsvindt.

Theunissen velt Zwitserse muur vlak voor tijd
PSV-FC Zürich 1-0 • 4 maart 1964

PSV kan Real Madrid loten, of een van de Milanese coryfeeën, titelhouder AC Milan of Internazi-onale, of het alom gevreesde Dukla Praag, of de club die het gerenommeerde Benfica uitschal-kelde: Borussia Dortmund. PSV treft echter FC Zürich, de Zwitserse titelhouder, en dat biedt per-spectief. Toch plaatst Appel ook een kanttekening: “Ik ken het Zwitsers voetbal maar al te goed. In 1954 ben ik een jaar speler-trainer van Lausanne geweest. Ik weet hoe moeilijk het voor ons vaak is tegen die clubs een goede wedstrijd te spelen. Het grendelsysteem ligt ons niet.” Dat laat-ste is een defensief systeem met vier verdedigers en een stopperspil. Mooi is het niet, maar vaak wel effectief.

FC Zürich heeft zowel nationaal als internationaal nog maar weinig naam gemaakt. Tiental-len jaren bleef de club in de schaduw van stadgenoot Grasshoppers. Terwijl die vereniging van het ene naar het andere kampioenschap sprong, moest Zürich zich met weinig aansprekende prestaties tevreden stellen. Daarin kwam in 1962 verandering toen de club de ervaren coach Louis Maurer contracteerde en de bekende Duitse international Klaus Stürmer van Hamburger SV overnam. De nieuwe wind deed Zürich goed. Overwinning na overwinning volgde en met groots machtsvertoon veroverde de club in 1963 de Zwitserse titel, de eerste in 39 jaar. De ploeg valt of staat met de 28-jarige Stürmer, de grote *Spielmacher* die de lijnen uitzet. De overige spe-lers van FC Zürich treden individueel minder op de voorgrond. Maar met Ferdy Feller, Peter von Burg en Köbi Kuhn lopen in het team nog een paar lastige knapen die door hun snelheid en raf-finement gevaarlijk kunnen zijn. Daarnaast zijn spil René Brodman en rechtshalf Werner Leim-gruber uitstekende voetballers. Alle genoemde spelers zijn Zwitsers international en dat geldt ook voor doelman en aanvoerder Werner Schley.

PSV kan daar met Van Wissen slechts één international tegenover zetten. Oranje bestaat grotendeels uit spelers van Ajax en Feyenoord. Desondanks staat PSV in de eredivisie boven deze clubs. Na een prima eerste competitiehelft, die het als koploper afsloot, is de klad er echter enigszins ingekomen. PSV verloor de laatste drie competitiewedstrijden, waaronder één tegen mede-titeldkandidaat DWS, waardoor het de koppositie aan de Amsterdammers heeft moeten prijsgeven. Als verklaring voor de inzinking wordt het Europese toernooi genoemd. Het blijkt haast ondoenlijk om op twee paarden te wedden. Bij PSV heeft de eredivisie voorrang, maar het cupvoetbal is enorm in aanzien gestegen en dus wil PSV ook daar alles voor geven. De clash tus-sen PSV en Zürich leeft enorm in Nederland. Op 4 maart 1964 volgen tweeduizend toeschouwers de wedstrijd – tegen betaling – in het Amsterdamse RAI-gebouw op een enorm televisiescherm van 6 bij 8 meter. Ook de aandacht vanuit de media is groot: 160 binnen- en buitenlandse ver-slaggevers zijn bij de ontmoeting aanwezig. Ondanks de grote animo voor het duel vertoont het stadion van PSV lege plekken. Met temperaturen van amper boven het vriespunt verkiezen mil-joenen mensen een plekje bij de haard om het verloop van de match via de beeldbuis te volgen.

Appel voert een verrassende wijziging door in zijn basisteam. De met een vormcrisis kam-pende Kerkhoffs mag de wedstrijd vanaf de bank bekijken. De Europees topscorer met vijf doel-punten reageert verbaasd: “Ik had er echt op gerekend mee te kunnen doen. Ik meende zelfs dat mijn vorm weer terugkwam.” Appel ziet dat anders: “Ik heb het spel van Pierre een paar weken aangezien, maar het gaat niet. Ik zei nog tegen hem: ‘werken Pierre, de volle negentig minuten,’

maar het kwam er niet uit. En dus gok ik niet meer, wat ik de hele competitie al doe. Ik vind het heel erg voor Pierre, maar ik moet het zo doen." Allemann neemt de vrijgekomen buitenplaats in. De Zwitser krijgt wederom een kans van Appel, nadat hij enkele maanden geleden zijn basisplaats kwijtraakte aan Verdonk. Deze 19-jarige linksbuiten maakt een stormachtige periode door die hem nog deze maand een haasje zal opleveren.

Maurer kent geen absenties en denkt te weten hoe zijn mannen PSV kunnen kloppen: "Onze tactiek is snel een voorsprong te verkrijgen en dan PSV te laten komen." Dat de Zwitserse coach op een snel doelpunt uit is, valt niet af te leiden uit de speelwijze van zijn spelers. Van meet af aan leggen ze het accent uiterst zwaar op de verdediging. Ze laten PSV aanvallen en bouwen rondom doelman Schley een stevige muur van zeven, acht man die ten overvloede nog eens op beproefde Zwitserse wijze wordt vergrendeld. De in wit gestoken PSV'ers hebben van Appel eveneens een missie meegekregen: "Aanvallen, aanvallen en nog eens aanvallen, tot je niet meer kunt lopen." Dat is duidelijk en PSV onderneemt stormloop op stormloop. Dat gebeurt eveneens met zeven, acht man, zodat het Zwitserse strafschopgebied vaak lijkt op een bedrijvig mieren-nest. Kansen komen er desondanks genoeg. Hoenen, Verdonk en Theunissen zijn met enkele schoten dicht bij de openingstreffer, maar telkens stuiten de projectielen af op een woud aan Zürichbenen of de vuisten van Schley. Eenmaal is de goalie wel kansloos wanneer Giesen hem met een fraaie schijnbeweging passeert. Diens inzet in de linkerhoek doet de toeschouwers al opspringen, maar ineens is daar Leimgruber die met een uiterste krachtsinspanning de bal van de doellijn trapt.

Het eenrichtingsverkeer richting het doel van Schley zet zich ook na de pauze onverminderd voort. En wederom staat de Zwitserse muur enkele keren op instorten. Een effectbal van Hoenen caramboleert via de handen van Schley en de doellijn tot hoekschop, schoten van Theunissen gaan net voorlangs en Allemann spaart zijn landgenoten door uit een ideale positie de bal over het doel te koppen. De Zwitser in Eindhovense dienst wijt zijn misser aan nervositeit: "Ik was nerveuzer dan normaal. Zo tegen bekende jongens te spelen in een ander land is toch wel vreemd. En dan die kopbal voor open doel... om de haren uit je hoofd te trekken... ik stond helemaal vrij, maar ik kon de bal er niet inkoppen doordat ik recht in de lampen keek." In het laatste kwartier trekt iedereen van PSV mee naar voren in een alles-of-niets-poging. Het lijkt niets te worden als Feller in vrije positie opduikt voor Bals en diens uithaal de keeper passeert. "Wat zat ik in mijn rats toen dat schot naar mijn doel suisde en ik er niet meer in was", zegt Bals. "Gelukkig zag ik Peter Kempers hoofd omhoog komen." De linksback weet de bal uit de doelmond weg te koppen. Een tegentreffer blijft PSV daarmee bespaard, maar de hoop op 1-0 is nagenoeg weggeëbd. Een lawine van aanvallen heeft op deze gure maartavond geen enkel doelpunt opgeleverd. De Zwitserse muur, soms negen stenen sterk, wenst niet te bezwijken. En juist als niemand in het stadion er nog in gelooft, gebeurt het toch. Hoenen dreigt door te breken. Leimgruber ziet geen kans meer de blonde Limburger langs reguliere weg een halt toe te roepen en pakt hem bij de arm. Scheidsrechter Holland staat er met de neus bovenop en kent de Eindhovenaren een vrije schop toe. Brusselers zet zich achter de bal en krult het leder met veel gevoel langs het driemansmuurtje. Buiten bereik van de misgrijpende vingers van Schley belandt de bal op de paal. De zoveelste kans lijkt daarmee om zeep geholpen, maar dan duikt daar ineens Theunissen op: "De keeper miste en ik zag de bal hoog van de paal terugkomen. Nu of nooit, dacht ik en ik kopte zo hard ik kon." De bal verdwijnt in het net. Het stadion ontploft en honderden jeugdige supporters rennen juichend de grasmat op. Van Wissen: "Het doelpunt van Theunissen kwam precies op tijd en stak ons allemaal een hart onder de riem om door te gaan in hetzelfde tempo." De PSV'ers rapen alle krachten bijeen

“

De keeper miste en ik zag de bal hoog van de paal terugkomen. Nu of nooit, dacht ik en ik kopte zo hard ik kon.

- Bert Theunissen

en proberen een tweede bres in de Zwitserse veste te slaan. Hoewel de muur nog wel op zijn grondvesten schudt, blijkt die toch sterk genoeg om een tweede treffer te voorkomen.

Bij de PSV'ers heerst na afloop een goede stemming, maar er is ook een ondertoon van teleurstelling merkbaar: "Wij zijn met deze 1-0 blij, maar het had zeker 3-0 moeten zijn." Trainer Maurer is opgelucht dat zijn ploeg er genadig vanaf is gekomen en ziet mogelijkheden voor de return: "In Zürich hebben we nu de kansen nog volop in eigen hand." Appel heeft het volste vertrouwen in zijn team: "Wanneer mijn jongens in Zwitserland net zo spelen als vanavond, dan ben ik er zeker van, dat zij de halve finale zullen halen. En wanneer wij net zoveel geluk in Zürich hebben als de Zwitsers hier, dan wordt het zelfs een behoorlijke overwinning."

Cupsprookje voorbij na overrompelende start

FC Zürich-PSV 3-1 • 11 maart 1964

PSV is een week later afhankelijk van plan om naar Zwitserland te vliegen (één uur), maar diverse vliegtuigongelukken hebben de voetballers een beetje huiverig gemaakt. Ze verzoeken het bestuur daarom per trein naar Zwitserland te mogen reizen, een verzoek dat wordt ingewilligd. Na een reis van ruim tien uur arriveren spelers en officials op maandagavond in Zürich. Dinsdag staat er een training en een uitstapje naar het meer van Zürich op het programma en op woensdag voetbalt het elftal om een plek in de halve finale van de Europacup I. Duizenden supporters steunen PSV die dag. Met toeters en bellen, trommels en ratels laten ze van zich horen. Ook hebben ze weer prachtige spandoeken gemaakt met opschriften als: 'Na de Alpen en de stieren gaat PSV de overwinning vieren', 'Geen woorden, maar lampen' en 'PSV niet zo treuzelen, gewoon FC Zürich oppeuzelen'.

Appel vertrouwt op dezelfde elf spelers als een week eerder, Maurer voert wel drie wijzigingen door. Verdediger István Szabó, middenvelder Ferdy Feller en midvoor Peter von Burg moeten wijken voor de aanvallers Dieter Rüefli, Ernst Meyer en Bruno Brizzi. Met die onvoorzienne zet overrompelt Maurer de mannen van Appel. "We waren uitgegaan van een defensieve speelwijze van de Zwitsers, maar met die nieuwe spelers verrasten ze ons", stelt Van Wissen. "Vooral rechtsbuiten Brizzi was enorm gevaarlijk." De 30-jarige international, die in Eindhoven buiten de ploeg was gelaten, speelt een doorslaggevende rol in het onverwacht aanvallende spel van de Zwitsers. Na drie minuten staat de oude rot aan de basis van de 1-0. Met een juweel van een pass bereikt hij Stürmer die met een klassieke omhaal de bal onhoudbaar in de touwen jaagt. De vroege treffer werkt stimulerend bij de Zwitsers. Ze overtreffen zichzelf in de beginfase en laten imponerend voetbal zien. PSV voelt zich op de drassige weide van het Letziggrund Stadion als een niet-zwemmer die onverwacht in het diepe bassin wordt gegooid. De Eindhovenaren doen maar wat en kunnen het hoofd nauwelijks boven water houden. Zürich ruikt zijn kans en onder aanvoering van de excellerende Brizzi trekken de Zwitsers de PSV-defensie open. Brusselers en Donners kunnen ternauwernood nieuw onheil voorkomen, maar in de achttiende minuut volgt toch de 2-0 die al enige tijd als een onweerswolk in de lucht hing. Het is geen toeval dat Brizzi de maker daarvan is. Met een hard en laag schot laat hij Bals vissen. Hierna leggen de Zwitsers het accent op de verdediging en gaan ze voorzichtiger spelen. PSV neemt het initiatief over en krijgt kansen. Vooral dankzij een briljante Verdonk die zijn directe opponent Stahlin keer op keer sterretjes voor de ogen draait. Tot driemaal toe manoeuvreert hij een medespeler in een unieke scoringspositie, maar die weten zijn prachtige voorwerk niet op de juiste waarde te schatten. In de 36e minuut laat Verdonk zijn ploeggenoten zien wat afwerken is. Een vrije trap van Allemann belandt via het hoofd van Brusselers bij de buitenspeler die de bal met een simpele hoofdbeweging in de uiterste hoek deponert. Plotseling zijn de rollen omgedraaid. Bij de Zwitsers heerst grote onrust. Ze rennen als een kip zonder kop rond, PSV weet de wanorde echter niet uit te buiten.

In de tweede helft is de vertwijfeling nog altijd voelbaar bij de thuisploeg. Het haalt verdedigend de meest vreemde capriolen uit en dat geeft PSV de illusie dat er meer te halen valt. Die waan wordt in de 57e minuut ruw afgebroken. Dan schiet spil Brodmann een vrije trap, via de handen van Bals, tegen het houtwerk. "Waarom moest die vrije schop nu juist tegen de paal komen", vraagt Theunissen zich ontsteld af. "Duizend, tienduizend keer gaat zo'n schot naast, maar nee, nu moest hij juist terugspringen." De als een straaljager naar voren schietende Rüefli reageert het snelst van iedereen en prikt de bal in het doel: 3-1. Een enorme dreun voor PSV dat de wedstrijd naar zijn hand had gezet. "Je denkt op een gegeven moment dat je het haalt en dan komt er zo'n stomme goal", zegt een diepteleurgestelde Van Wissen. PSV heeft niets meer te verliezen en trekt met man en macht ten aanval. Wiersma en ook de backs Donners en Kemper melden zich aan het front. Het levert PSV een paar mogelijkheden op en de allerbeste is voor Allemann. Vlak voor tijd komt hij oog in oog te staan met zijn landgenoot Schley. "Toen Toni Allemann alleen op mij afkwam, vreesde ik het ergste. Ik kon niet anders doen dan uitlopen, maar gelukkig schoot hij ver naast en over", verklaart de opgeluchte doelman. De PSV'ers spreken na afloop schande van de misser: "Drie meter voor het doel vrij en dan een schot geven als een adspirant." Hoenen is des duivels en zegt tegen zijn ploegmakers: "Die heeft ons genaaid." En daar zou hij zomaar eens gelijk in kunnen hebben, want in het boek *Voor rood-wit gezongen* zegt Allemann: "Werner Schley was een oude jeugdvriend van me. Toen ik alleen op hem afging, riep hij me toe: 'Aber Toni, nicht du!' Ik schrok en schoot de bal de wolken in." De klap is ook bij de meegereisde supporterschare hard aangekomen. Stilletjes rollen de fans hun vlaggen en spandoeken op. De vele hartenwensen, vooraf neergekalkt op de witte doeken, zullen een illusie blijven. De mooie droom is voorbij. Definitief voorbij, geen reis naar Madrid, Milaan of Dortmund. Alleen nog kijken naar de televisie als de halve finales worden gespeeld. Dan zullen verschillende supporters nog even denken aan de avond van de 11e maart op de Letziggrund en verzuchten: 'Bij die laatste vier had PSV ook kunnen zijn...' Ook Zürich-coach Maurer beseft dat: "Ik heb 'm geknepen tijdens de wedstrijd. Maar we hebben geluk gehad. Het geluk, dat PSV in Eindhoven miste." Appel kan niet anders dan dat beamen. "De gelukkigste heeft gewonnen", zegt hij en richt de blik alweer vooruit. "Wij gaan ons nu weer prepareren op de competitie en misschien zijn wij er dan volgend jaar weer bij." Dan moet PSV wel kampioen worden. Kerkhoffs herovert zijn plek en scoort in de laatste zeven wedstrijden negen keer. Mede daardoor rijgt PSV de overwinningen aaneen. DWS doet echter hetzelfde en blijft PSV nipt voor. Hierdoor grijpen Appel en zijn mannen net naast de landstitel en dus ook naast een nieuw Europees ticket.

Kerkhoffs verkast aan het einde van het seizoen naar Lausanne Sports. Hij is nog altijd woest dat Appel hem tegen FC Zürich uit de basis hield en hij laat weten niet meer onder de coach te willen werken. Ook Allemann keert PSV de rug toe. Voor 65.000 gulden verkoopt PSV hem aan FC Nürnberg, terwijl hij een jaar eerder voor 100.000 gulden was aangetrokken. Maar dat verlies neemt PSV voor lief. Het is daarmee wel verlost van de speler die met zijn misser de club een halvefinaleplaats ontnam.

"Er wilden meer supporters mee naar Zürich dan er, gezien de hoeveelheid beschikbare kaarten, mogelijk was. Gelukkig werd besloten om de wedstrijd rechtstreeks uit te zenden in een Eindhovense bioscoop. De sfeer in de afgeladen bioscoop was net alsof je op de tribune van een thuiswedstrijd zat. Iedereen moedigde aan, juichte of treurde bij een doelpunt. Zodoende was het een leuke ervaring. Alleen was het jammer dat de wedstrijd op het witte doek voor ons geen happy end kende."
- Henk Boudewijns (1945) -

Uitgeschakeld door een muntje

Seizoen 1969/70

Vanaf 1964 komt PSV in zwaar weer terecht. Ieder jaar zijn er veel spelersmutaties, wat voor veel onrust zorgt en deels de mindere prestaties verklaart. Maar ook het bestuur mag de hand in eigen boezem steken. Het gaat te lang door met Appel, terwijl de chemie tussen de coach en de spelers al jaren zoek is. In 1966 moet hij noodgedwongen vertrekken, maar ook onder zijn opvolgers Milan Nikolic en Wim Blokland boekt PSV geen vooruitgang. In het seizoen 1967/68 balanceert PSV het gehele jaar op het randje van de afgrond, maar weet het zich ternauwernood te handhaven in de eredivisie. PSV contracteert vervolgens de 35-jarige Kurt Linder die inzet en discipline hoog in het vaandel heeft staan. Onder leiding van de Duitse coach vindt PSV het seizoen daarop de weg omhoog en eindigt als vijfde in de eredivisie. Bovendien bereikt het de bekerfinale, waarin kampioen Feyenoord te sterk is. PSV mag hierdoor wel deelnemen aan de Europacup II, het toernooi voor bekerwinnaars.

Van het PSV-elftal dat in 1964 de kwartfinale haalde, staat alleen verdediger Kemper nog onder contract. Dat betekent ook dat Wiersma, Brusselers en Van Wissen, die jarenlang de Eindhovense kar hebben getrokken, zijn afgezwaid. Daan Schrijvers (28), een stijlvolle, zelfverzekerde verdediger die gezegend is met een uitstekend spelinzicht, vervult nu de voortrekkersrol. Daarnaast heeft PSV met Willy van der Kuijlen (22) een uitzonderlijk talent in huis. De bedeesde aanvaller heeft een extreem hard schot in zijn benen. Hij scoort niet alleen doelpunten aan de lopende band, hij beschikt tevens over een groot in- en overzicht. Met zijn fluwelen traptechniek vindt hij moeiteloos zijn medespelers over grote afstand. Kappen, draaien en schieten is het handelsmerk van *Skiete Willy*. Naast Van der Kuijlen heeft PSV met Wietse Veenstra (23) en Bent Schmidt-Hansen (22) nog twee talentvolle voetballers in de voorhoede lopen. Veenstra koppelt een fantastisch schot aan snelheid en dynamiek. Schmidt-Hansen is pijlsnel, doelgericht en scoort gemakkelijk. De kleine, blonde rechtsbuiten is zo snel dat hij zich de bijnaam *Zoefde Haas* verwerft, genoemd naar de politieagent uit *De Fabeltjeskrant*. Achterin is Pleun Strik (25) een gezichtsbepalende speler. Van origine is hij een talentvolle rechtsbuiten, maar Linder heeft van hem een moderne verdediger gemaakt. Tevens laat Strik zich gelden als een geslepen en dynamische middenvelder. Daarnaast heeft Linder met Pim Doesburg (25), Wim van den Dungen (25), Kresten Bjerre (23), Peter Ressel (23) en Nico Mares (29) nog een aantal prima spelers tot zijn beschikking.

De leerling verslaat de leermeester

Rapid Wien-PSV 1-2 • 17 september 1969

Het Nederlandse clubvoetbal heeft nog altijd weinig in de Europese melk te brokkelen en de clubs liggen er na één of hoogstens twee rondjes uit. Alleen Ajax bereikte een keer de finale van de Europacup I, maar dat was tot dusverre een uitzondering. In 1969 doet PSV mee aan de Europacup II, het toernooi dat met ingang van het seizoen 1960/61 is ingevoerd. Het startte destijds met 10 deelnemers, in 1969 zijn dat er 33. Verder dan een tweede ronde is een Nederlandse

club nooit gekomen en daar ligt voor PSV een mooie uitdaging. Eenvoudig zal dat niet worden, want al in de eerste ronde ontmoet PSV het gerenommeerde Rapid Wien.

Coach van Rapid is de 64-jarige Karl Rappan, ooit Europa's toptrainer nummer één. De oudvoetballer van ondermeer Austria Wien en Rapid Wien was van 1937 tot 1963 bondscoach van Zwitserland. Rappan en Linder zijn geen vreemden voor elkaar. De twee leerden elkaar kennen in de periode 1956-1959 toen Linder bij Young Boys en Urania Genève voetbalde en Rappan trainer van de Zwitserse nationale ploeg was. Linder was toen al bezig met zijn studie voor het trainersdiploma en bezocht om die reden vaak Rappan. Die raadde Linder aan zoveel mogelijk verschillende voetbalstijlen te leren kennen. Vandaar dat Linder achtereenvolgens voetbalde in Oostenrijk (Rapid Wien), West-Duitsland (Rot Weiss Essen) en Frankrijk (OC Lyon). In 1965 stopte Linder met voetballen en werd voor één jaar coach bij het Zwitserse Lausanne, waar Rappan op dat moment technisch directeur was. Daarna ging hij twee seizoenen bij Xerxes aan de slag, om in 1968 bij PSV te belanden. Linder ziet het Europese voetbal als een leermoment voor PSV: "Het Europacupvoetbal dat wij nu gaan spelen, is voor ons mooi, meer niet. Verwacht niet, dat wij reputatie gaan maken voor 't Nederlandse voetbal. Voor PSV is dit alleen maar een geweldige ervaring." Er worden PSV tegen Rapid ook weinig kansen toegedicht. Oud-speler Robert Dienst, die in 1955 al eens tegen PSV speelde, laat weten: "Wanneer Rapid PSV niet zal verslaan, begrijp ik niets meer van voetbal." Ook Rappan belooft het Weense publiek in het Oostenrijkse dagblad *Die Presse* een ferme overwinning. Zo lijkt het op voorhand al een gelopen koers. En de opdracht wordt er voor PSV niet eenvoudiger op als aanvoerder Schrijvers in een oefenduel tegen FC Saarbrücken zijn arm breekt. Het is een enorme aderlating voor Linder. Hij

“
**Wanneer Rapid PSV
niet zal verslaan,
begrijp ik niets
meer van voetbal.**

- Robert Dienst

besluit weer een beroep te doen op Lazar Radović (31) die in 1968 overkwam van Xerxes. Dat seizoen was de Joegoslaaf een belangrijke pion op het middenveld in het team van Linder. Radović vertrok echter afgelopen zomer naar zijn vaderland om zijn rechtenstudie af te ronden, ook met het oog op een baan bij Philips in Joegoslavië. Hij liet de belofte achter terug te keren, zodra PSV hem nodig had. Linder acht dat moment, een paar maanden na zijn vertrek, al aangebroken. Radović heeft drie maanden lang niet getraind en gespeeld. Drie dagen voor de wedstrijd tegen Rapid pakt hij een competitiewedstrijd mee en dat is het: hij moet er direct staan. Linder kent hem echter door en door en weet dat hij op de Joegoslaviër kan bouwen. De coach zet Radović in dit duel niet als middenvelder in maar als libero. Dat zal hem uitstekend afgaan en onder Linder zal hij hierna uitgroeien tot een moderne ausputzer. Door de komst van Radović is alleen het probleem Schrijvers opgelost. Ook Kemper, Ressel en Mares kunnen wegens blessures niet van de partij zijn. Linder zit even met de handen in het haar, want John Fredrix (24), de stand-in van Ressel op de linksbuitenpositie, is het weekend ervoor eveneens in de lappenmand beland. Als oplossing draagt Linder Gerard Weber (28) aan, de speler die voor dit seizoen is teruggezet naar de B-selectie. Middenvelder Jacques van Stippent (24) en linksback Sjef Blatter (23) zijn de andere vervangers. Linder kan precies elf spelers naar Oostenrijk meenemen die redelijkerwijs in staat zijn op dit niveau mee te kunnen. Als wissels heeft de oefenmeester Harry Lubse (17) en Martin van Dinter (19) achter de hand. Linder is duidelijk over de toe te passen speelwijze: "Je kunt spelen om te winnen of om niet te verliezen. Welnu, wij houden het deze keer op het laatste!" Hij geeft aan dat hij met vijf verdedigers zal gaan opereren. Op papier klopt dat, want met Van den Dungen, Strik, Radović, Bjerre en Blatter staan er vijf achterspelers op het wedstrijdformulier. Dat een van die verdedigers, rechtsback Van den Dungen, een aanvallende rol zal gaan vertolken, voegt hij er niet aan toe. Het maakt onderdeel uit van een ingenieus plan, want Rapid-PSV is ook een strijd tussen de leermeester (Rappan) en de leerling (Linder). De

PSV-coach beseft dat hij met iets bijzonders moet komen om Rappan te verrassen. Van den Dungen krijgt van Linder carte blanche en moet zoveel mogelijk ten aanval trekken. Verder wil Linder Rapid overrompelen door consequente mandekking toe te passen. Rappan heeft ook een surprise in petto. Hij zet verdediger Alois Jagodic in de spits en gaat met vijf aanvallers spelen.

Het statige Prater Stadion is op woensdagavond 17 september 1969 met ruim 60.000 mensen goed gevuld. Er staan twee wedstrijden op het menu. Als het voorgerecht tussen Rapid en PSV verorberd is, wacht het publiek nog een hoofdschotel: een gekruid treffen tussen Austria Wien en Dinamo Kiev in het Europacup I-toernooi. Dat duel wordt meteen geserveerd nadat PSV door Rapid met huid en haar is verslonden. Want dat PSV het voorafje niet kan bederven, is geen twistpunt bij het thuispubliek. Het is alleen de vraag hoeveel doelpunten PSV moet slikken. Als scheidsrechter Jennings 's avonds om half zeven het startsein geeft, gaan de toeschouwers er eens goed voor zitten. Het wachten is op doelpunten van hun helden, maar het duel komt ze zwaar op de maag te liggen als PSV in het eerste kwartier tweemaal doeltreffend is. Na vijf minuten laat Veenstra een schot van zijn linkerschoen verdwijnen die dertig meter verderop achter Fuchsbichler in het doel ploft. Deze mokerslag doet de doelman op zijn benen tolleren. "Als het eerste schot dat je krijgt meteen een goal oplevert, is dat verschrikkelijk," zegt hij. Niet alleen Fuchsbichler is van de kaart, ook zijn medespelers zijn dat. Tien minuten later incasseren ze een nieuwe dreun als Van der Kuijlen met een weergaloze actie Schmidt-Hansen vrij voor het doel zet. De Deen aarzelt geen seconde en ramt de bal langs Fuchsbichler: 0-2. De Weense toeschouwers worden er stil van, maar zes minuten later neemt de luidruchtigheid onder hen weer toe als hun ploeg, na hands van Van den Dungen, een strafschoep mag nemen. De Deen Bjerregaard geeft Doesburg vanaf de stip geen kans. PSV houdt het hoofd koel en legt door de mandekking de aanval van de Oostenrijkers lam. Spits Jagodic ligt aan de ketting bij Strik en de reus Bjerregaard zit in de knip bij Radović. Met verder Bjerre als schaduw van Grausam, Van den Dungen in de nek van de snelle linksbuiten Redl en Blatter als cipier van rechtsbuiten Fritsch, heeft Linder de taken goed verdeeld. Ook Linder's andere slimmigheidje, de opkomende Van den Dungen, is succesvol. De rechtsback laat niet alleen de sneltrein Redl ontsporen, maar zaait met zijn aanvallende acties ook voor verwarring in de Weense gelederen: "Dat was afspraak, maar dat het zo zou lukken had ik nooit verwacht. Als ik als back naar voren ga, dan gaat die buitenspeler toch zeker mee terug? Geen enkele keer heeft hij dat gedaan." Dit tot groot genoegen van Linder: "Als hij mee in de aanval ging, kwam hij daardoor altijd vrij en kon hij altijd aangespeeld worden." Met als gevolg dat er steeds gaten in de Oostenrijkse defensie vallen. Terwijl de twee tactische foefjes van Linder wel tot succes leiden, mislukt het experiment-Jagodic vanwege de consequente mandekking.

Rapid ziet het allemaal verbijsterend aan en kan in de tweede helft nauwelijks meer tegenspel bieden aan het briljante combinatiespel van PSV. Mistroostig laat middenvelder Ullmann weten: "Na de pauze was ik het liefst van het veld gelopen. We hadden totaal geen kracht meer." De geknakte Oostenrijkers moeten met de tong op hun schoenen toezien dat de Eindhovenaren een grote hoeveelheid kansen creëren. PSV kan gemakkelijk uitlopen naar 1-5 of 1-6, maar Weber mist tot tweemaal toe het doel op een haar, Schmidt-Hansen treft met een uithaal alleen het gezicht van goalie Fuchsbichler, Veenstra raakt met een schot de paal en Van der Kuijlen vergeet alleen voor Fuchsbichler de trekker over te halen. Het voortreffelijke positieospel zorgt er wel voor dat steeds meer toeschouwers zich achter PSV gaan scharen. In het laatste kwartier begeleiden ze de aanvallen van PSV met handgeklap en gejuich. Als de wedstrijd ten einde is, trakteert het publiek het 'grote' Rapid op een oorverdovend fluitconcert, terwijl het vooraf kansloos geachte PSV een langdurig applaus in ontvangst neemt. Dat doet Linder goed: "De Weense toeschouwers zijn chauvinistisch. Als het Weense publiek een bezoekend elftal dan aanhoudend toejuicht en na afloop een staande ovatie ten deel laat vallen, dan moet er door ons toch wel heel

goed zijn gevoetbald. Deze ovatie zegt me veel meer dan de cijfers die met 1-2 eigenlijk tegenvielen." Doelman Fuchsbichler spreekt van een verdiende nederlaag: "Nog nooit heeft een ploeg ons in Wenen zo offensief bestreden. We werden door Philips Eindhoven gewoon afgebluft."

Op deze manier verslikt de eerste Weense ploeg zich in het voorafje, ook het hoofdgericht smaakt de toeschouwers niet. Austria gaat met dezelfde cijfers onderuit tegen Dinamo Kiev. De Oostenrijkse pers heeft het de volgende dag dan ook over 'De avond die bekend zal staan als 'de zwarte woensdag' in de Oostenrijkse voetbalgeschiedenis'.

Bikkelharde Oostenrijkers krijgen weer voetballes

PSV-Rapid Wien 4-2 • 1 oktober 1969

Twee weken later is Rapid nog groggy van de directe die PSV in de Prater-ring heeft uitgedeeld. Rappan laat bij aankomst in Eindhoven weten: "Wij zijn als een bokser, aangeslagen, en goed ook. Alleen geluk kan ons nog in de volgende ronde brengen." De Rapid-fans hebben de hoop op een positief resultaat laten varen. Massaal annuleerden ze de al geboekte reis naar Eindhoven; er reist geen enkele Weense supporter mee. Op de persconferentie krijgt Rappan de vraag waarom Rapid in eigen huis geen consequente mandekking heeft toegepast. Met gevoel voor humor zegt hij: "De Wener is een gastvrij mens. Daarom deden wij dat niet. We hopen dat PSV ook zo gastvrij zal zijn. Wij hopen dan na afloop net zo veel applaus van het Nederlandse publiek te krijgen als PSV in Wenen."

Schrijvers en Mares zijn bij PSV niet van de partij, Ressel en Kemper daarentegen zijn wel genezen verklaard. Kemper begint op de bank, Ressel neemt de linksbuitenpositie weer over van Weber die in Wenen met voortreffelijk spel furore maakte. Met Ressel speelt Linder een nieuwe troef uit. Hij is technische lang niet volmaakt, maar hij is supersnel en conditioneel een onuitputtelijke tank. Tegen Rapid is hij op papier linksbuiten, op de grasmat moet hij continu van vleugel wisselen. Ook Rappan komt met een list: hij past, ondanks eerdere beweringen dat niet te doen, consequente mandekking toe. Rappan brengt daarnaast nog een wapen ten uitvoer: de intimidatietactiek. Met een spijkerhard optreden wil hij PSV overbluffen en ontregelen. Vanaf de eerste minuut schoppen de elf verbitterde Oostenrijkers naar alles wat beweegt. De matig leidende arbiter Campos past zich moeiteloos aan dit niveau aan en treedt niet op tegen het vele gooi- en smijtwerk, waardoor de Rapid-spelers hun smerige aanslagen kunnen voortzetten. Doesburg is na twee minuten het eerste slachtoffer. Door een wilde actie van aanvaller Grausam schiet de elleboog van de doelman uit de kom. Zeven minuten later geeft Grausam opnieuw zijn visitekaartje af als ook linksachter Blatter een botsing met de 26-jarige *Stürmer* niet 'overleeft'. Met Willy Heijink in het doel en Kemper op de linksbackpositie laat PSV zich niet het hoofd op hol brengen, al hopen de geroutineerde Weners daar wel op. "Dat is natuurlijk toch wel een sterk punt, dat wij zijn blijven voetballen", zegt Strik. En ook Veenstra is blij dat zijn ploeggenoten geen represaillemaatregelen nemen: "We pepten elkaar juist op. Allemaal moesten we nog twintig procent meer gaan geven." PSV heeft geen hard voetbal nodig om de tegenstander de baas te zijn. Van der Kuijlen reageert na zeventien minuten op de enige juiste manier door de bal snoeihard tegen de touwen te schieten. Acht minuten later komen de Oostenrijkers onverwachts langs. Een

poelier van Flögel laat het nylon achter Heijntink bollen. Het doet Linder wat onrustig heen en weer schuiven op de bank: "Dat was even kritiek. Je dacht er met ons eerste doelpunt te zijn." Het kan zijn spelers weinig deren, ze tonen zich een klasse beter dan hun opponenten. Verdedigend geven Van den Dungen, Strik, Van Stippent en Kemper hun directe tegenstander geen centimeter ruimte. Als een stukje kauwgom plakken ze aan hun opponenten vast. Aan de andere kant hebben de Weense verdedigers veel meer moeite met de mandekking die Rappan er bij hen heeft ingestampt. De PSV-aanvallers, met een wervelende Schmidt-Hansen, een zwervende Ressel, een uitgekookte Van der Kuijlen en een ongrijpbare Veenstra, onttrekken zich namelijk wel aan hun belagers. Laatstgenoemde flitst zeven minuten voor rust langs de fel trappende benen van Eigenstillier en Glechner en bekroont zijn solo met een vernietigende uithaal: 2-1. Rappan moet onthutst bekennen: "PSV was sneller en was in alle posities beweeglijker. In de tweede helft konden we het conditioneel niet meer bijbenen." Hierdoor moeten zijn spelers de straffe mandekking laten varen en plukt PSV helemaal de vruchten van de zet van Linder, die Ressel de opdracht gaf continu van vleugel te switchen. Negentig minuten lang rent Ressel van links naar rechts: "Ik moest Van der Kuijlen en Veenstra vrijheid zien te geven en dat is schitterend gelukt. De jongens van Rapid wisten het niet meer." Ze zijn het spoor bijster en hebben geen idee meer wie ze moeten volgen. Daardoor vallen er onherstelbare gaten en PSV draait met speelse combinaties Rapid dol. "Niemand was tot redelijk verzet meer in staat", zegt Rappan terneergeslagen. Met de steeds uitzwermende spitsen creëren de Eindhovenaren unieke scoringskansen voor Van der Kuijlen, Schmidt-Hansen, Veenstra en Ressel. De schutterij laat het echter heel nadrukkelijk afweten. Vooral Van der Kuijlen bewijst dat de vuurmond van zijn kanon een onderhoudsbeurt nodig heeft: de Helmonder produceert slechts afzwaaiers. Via de voet van Schmidt-Hansen wordt het net toch nog tweemaal gevonden: 4-1. Als Strik de doelpuntenmaker met zijn vierde treffer wil feliciteren, doet Grausam andermaal van zich spreken. De geïrriteerde midvoor kan het feestelijke tafereel niet aanzien, weet zich niet te bedwingen en geeft Strik een trap tegen zijn schenen. Arbitraris Campos heeft het gezien en gebaart dat Grausam het veld moet verlaten, maar die vertikt dat. Ook zijn Rapid-collega's zijn razend en Campos moet de benen nemen. Het publiek krijgt vervolgens een onvervalste vechtpartij voorgeschoteld, omdat ook de PSV-spelers zich ermee bemoeien. De Oostenrijker Friedrich Donenfeld, oud-trainer van enkele Nederlandse clubs, en tijdens deze wedstrijd voor de UEFA optredend als tolk, fungeert vervolgens als bemiddelaar. Zijn activiteiten leiden ertoe, dat Grausam alsnog de wedstrijd mag uitspelen. Volgens Strik is de referee van zijn beslissing geschrokken: "Toen Donenfeld erbij kwam, wilde de scheidsrechter mij ook naar de kleedkamer sturen. Hij wist kennelijk geen raad meer met de affaire. Toen ik hem echter uitlegde dat ik mijns inziens niets had gedaan, zei hij: Goed jij blijft, maar Grausam dan ook." Campos herroept zijn beslissing ook, omdat voor het wegzenden van spelers in Europacupduels een uitgebreid rapport nodig is. Daar heeft de Portugees weinig trek in: "Ach, al die moeite. Het sop is de kool niet waard. Laat maar zitten..." Na vijf minuten wordt het spel met 22 spelers voortgezet. PSV is door het oponthoud uit zijn ritme gehaald en Bjerregaard profiteert er meteen van: 4-2. De Eindhovenaren geloven het hierna wel en spelen de wedstrijd gedisciplineerd uit. Na afloop mopperen ze over het houthakkerswerk van de Weners. Schmidt-Hansen kan het nauwelijks in woorden uitdrukken: "Gemeen. Afschuwelijk gemeen. Ze schopten, ze knepen en ze sloegen." Linder is vooral blij met het uitstekende spel van zijn team: "Het heeft mij verrast dat mijn elftal zo snel een zo hoog niveau zou bereiken." Voor Rappan zijn de druiven zuur. Met pijn in zijn hart heeft de voetbalprofessor moeten constateren dat zijn vroegere leerling in beide wedstrijden feitelijk zijn leermeester was. Hij probeert echter zijn eigen tekortkomingen te verbloemen door zijn spelers de schuld te geven: "In de eerste wedstrijd dachten ze er te gemakkelijk over. Ze waren overtuigd van een gemakkelijke zege, maar ze werden verrast door het sterke spel van PSV." Voor het tweede duel wijst hij zijn doelman als schuldige aan: "In Wenen speelde Fuchsichler al ongelukkig en vanavond heeft hij ons opnieuw laten

verliezen.” Als hij later op de avond bij zinnen is gekomen, trekt hij alsnog het boetekleed aan: “Tegen de slimheid van Kurt Linder faalden al mijn tactische wapens.”

Oppermachtig PSV verliest in slotminuut door strafschop

AS Roma-PSV 1-0 • 12 november 1969

Een slimmigheidje van Linder kan PSV ook goed gebruiken in de tweede ronde, waarin het wordt gekoppeld aan AS Roma. De Italiaanse vereniging is een club van naam en staat onder leiding van de roemruchte Hellenio Herrera, de grootmeester onder de trainers. FC Barcelona won eind jaren vijftig met de 59-jarige Argentijnse coach twee landstitels en de Jaarbeursstedenbeker. Hij en Barcelona verbaasden Europa met het attractieve one-touch-voetbal. In 1960 vertrok Herrera naar Internazionale. Bij deze club werd hij nog succesvoller dan bij Barcelona en perfectioneerde hij het Zwitserse grendelsysteem tot het zogeheten catenaccio. Dit ultradefensieve systeem leverde Herrera en Inter succes op: drie landstitels, tweemaal de Europacup I en tweemaal de Wereldbeker. In 1968 strijkt hij neer in Rome en met zijn komst lijken ook voor *i Giallorossi*, de rood-gelen, de vette jaren te zijn aangebroken. Hij bezorgt de Romeinen in zijn eerste seizoen meteen al de Coppa Italia. Roma beschikt over een uitstekende verdediging: de routiniers Sergio Santarini en Francesco Cappelli zijn de ijzeren sluitposten voor het doel van de betrouwbare Alberto Ginulfi. Op het middenveld is spelverdeler Fabio Capello met zijn enorme duelkracht en uitstekende passing onmisbaar in het defensieve systeem van Herrera. Vanwege zijn ijzersterke conditie en grote actieradius wordt Capello wel ‘de long van Roma’ genoemd. Voorin loopt de bekendste speler van het team: de 33-jarige Spanjaard Joaquin Peiro die bij Inter veel furore maakte. Als gerenommeerde ster is hij aanvoerder, rustbrenger, schutter en vedette van de ploeg.

Herrera heeft het veroveren van de Europacup II dit seizoen tot hoogste doel gesteld: “Ik heb een jong team dat geen kampioen van Italië zal worden. Daarom moet ik alles gooien op de Europacup II. Dat is ons enige doel.”

Over de wedstrijden tegen PSV maakt hij zich geen zorgen. Hij beschouwt het onderonsje met de club uit Eindhoven als een formaliteit. Zijn ploeg is in vorm en heeft kort geleden zowel Europacup I-winnaar AC Milan als Internazionale verslagen. Ook PSV kent met vier opeenvolgende eredivisiezeges een prima voorbereiding op het duel met de Italianen. Linder kan op 12 november 1969 bijna over een complete selectie beschikken, alleen aanvoerder Schrijvers is niet fit en wordt dat de rest van het seizoen ook niet meer. De wedstrijd vangt aan om half drie in de middag, omdat in de avond de Italiaanse televisie rechtstreeks verslag zal doen van Fiorentina tegen Dinamo Kiev, de beul van Austria Wien. Linder heeft weer een tactisch plan in elkaar gezet: verdedigen, het spel vertragen en via de spitsen Ressel en Van der Kuijlen met snelle uitvallen toeslaan. Radović en zijn kompanen doen wat de trainer hen heeft opgedragen. Ze pakken waar mogelijk de tijd en bouwen een muur waar niet door heen te komen is. Keer op keer lopen de Romeinse aanvallers zich met hun een-twee-combinaties vast in het hechte verdedigingsblok. Omdat de weg door het centrum hermetisch is afgesloten, zoekt Roma zijn heil in het vleugelspel. Maar de hoge voorzetten zijn een simpele proef voor de PSV-verdediging. En ook de afstandsschoten die de Romeinen als laatste redmiddel hanteren, bieden weinig soelaas. Op deze wijze pakt het eerste en tweede deel van Linders plan –

een sluitende verdediging en de vertragingstechniek – goed uit, het derde, de snelle tegenstoten, is deels succesrijk. PSV breekt met Van der Kuijlen en Ressel ontelbare keren uit. De twee tonen zich echter meesters in het creëren van kansen zonder deze te benutten. In de 41e minuut is er wel succes op dat vlak: Ressel knikt een voorzet van Schmidt-Hansen in het doel. De PSV-clubarts Luyks zit in de dug-out, springt op en vliegt met zijn hoofd tegen het dak. Hij houdt er een wond aan over en het is allemaal nog voor niets ook. ‘Buitenspel’, oordeelt scheidsrechter Helies. Volgens Ressel is dat onmogelijk: “Toen Schmidt-Hansen de bal speelde, had ik mijn tegenstander nog schuin voor me en moest ik het strafschopgebied nog inlopen.”

In de tweede helft raakt Roma al snel gefrustreerd door het uitstekende veldspel van de mannen van Linder. Zelf ziet het steeds meer combinaties mislukken, terwijl bij de opponent de bal soepel van voet naar voet gaat. De tifosi pikken het niet langer dat Roma zich laat wegtikken. Ze fluiten hun eigen spelers uit als die iets verkeerd doen en geven de PSV’ers geregeld applaus na een mooie actie. Die zijn er voldoende, want PSV voetbalt goed en is oppermachtig. De ploeg vertoont alleen geen killersinstinct. Veenstra ziet een heerlijke uithaal op miraculeuze wijze door Ginulfi gestopt worden en ook Van der Kuijlen, Ressel en Van den Dungen zien hun kansen de mist ingaan. PSV ontbeert domweg een ijskoude afmaker en dat is Van der Kuijlen vijf minuten voor tijd andermaal niet als hij verdediger Bet in de luren legt, libero Santarini de verkeerde kant opstuurt en afdrukt voor de genadeklap. Tot grote opluchting van het thuispubliek zeilt de bal echter over het doel. “Ik had nog ‘n paar passen kunnen maken met die bal. Dan was hij er niet over gegaan. Maar ik zag mijn kans en dacht: die mik ik er wel in. Ik was er zo van overtuigd en dan schiet je de bal toch nog over. Ongelooflijk”, geeft Van der Kuijlen als reden. Drie minuten later, honderdtwintig seconden voor tijd, slaat het noodlot toe. Doesburg grijpt mis op een vrije schop van Scaratti: “Toen ik naar de bal greep, liep mij een tegenstander in de rug. Ik raakte uit balans en weg was de bal.” Landini schiet de bal tegen Van Stippent die deze ongelukkig via zijn knie tegen de linkerarm krijgt. Arbitr Helies toont geen barmhartigheid en wijst naar de stip. Van Stippent is woest: “Het was beslist geen handsbal. Ik deed het niet opzettelijk.” Bjerre neemt het voor zijn collega op: “Hij kan zijn handen toch niet op zijn rug houden. Hij heeft gewoon zijn armen langs zijn lichaam gehouden.” Capello wordt er niet warm of koud van, nestelt zich achter de bal en stuurt Doesburg naar de verkeerde hoek. Schmidt-Hansen baalt dat er op zo’n onbenullige wijze is verloren: “Als we het op 0-0 hadden gehouden, zou iedereen gezegd hebben: ‘PSV heeft grandioos gespeeld.’ Nu verliezen we door een strafschop en praat niemand meer over de wedstrijd zelf. Want wat zou er gebeurd zijn als Willy van der Kuijlen die mooie kans had benut.” De persoon in kwestie is daar duidelijk in: “Dan hadden wij gewonnen.” Linder noemt de nederlaag derhalve ‘doodzonde’ en Herrera geeft ruiterslijk toe zich ‘op de Nederlanders verkeken te hebben’. Europa’s duurste betaalde trainer roemt de verdediging, prijst het tactisch inzicht en technisch kunnen. Tevens bejubelt Herrera het combinatiespel van PSV: “Daarin was PSV superieur aan ons. Wij konden daarom niet in ons spel komen.” Aanvoerder Peiro valt zijn coach bij: “PSV is een uitstekende ploeg met een buitengewone conditie. Geweldig, zoals het elftal als een harmonica steeds in- en uit elkaar schoof.”

“Als de Heer God het niet wil, houdt alles op”

PSV-AS Roma 1-0 • 26 november 1969

Het voortreffelijke spel in Rome heeft hoge verwachtingen geschapen bij de nationale voetbalschare. PSV krijgt de favorietenrol opgedrongen en daar is Linder allesbehalve blij mee. Hij probeert het optimisme wat te temperen: “Natuurlijk is er een kans, maar de mensen moeten niet denken dat het zo’n grote is.”

AS Roma is in ieder geval op zijn hoede en legt het accent op de verdediging. Het laat PSV aanvallen en metselt rondom Ginulfi een stevige muur die onophoudelijk bestookt wordt met

Eindhovense aanvallen. De driemansvoorhoede, Schmidt-Hansen-Mares-Ressel, met daarachter een teruggetrokken Van der Kuijlen, bezorgt de Roma-defensie bergen vol werk. De PSV-aanvallers kloppen de Italiaanse verdedigers herhaaldelijk op snelheid en deze grijpen naar grovere

middelen om PSV het hoofd te bieden. Daarbij ontzien ze niets en niemand. Ze duwen, trappen, stompen en trekken aan shirtjes en broekjes. Ondanks het harde tegenspel, krijgt PSV genoeg mogelijkheden. Vooral met schoten vanuit de tweede lijn. Ginulfi is echter onpasseerbaar: hij slaat, stompt, vangt, duwt, duikt pegels van Strik, Van Stip-

pent, Bjerre, Ressel en Van der Kuijlen uit het doel. Het is ongelooflijk, maar wat de Italiaanse goalie presteert, grenst bijna aan het onmogelijke. Terwijl het zweet hem door alle inspanningen van het voorhoofd gutst, moet zijn collega aan de andere kant zich warm houden door rondjes te lopen in zijn eigen strafschoopgebied. Welgeteld één lastige bal krijgt Doesburg in de eerste helft te verwerken. Een kopbal van de vrijstaande Peiro plukt hij vakkundig uit de lucht.

Na de rust neemt PSV meer risico's en laat met name Strik zich aanvallend steeds vaker gelden. Na vijftig minuten stoomt de verdediger gevaarlijk op, passeert drie man en legt af op Schmidt-Hansen die vol uithaalt. De bal vliegt net over de rechterbovenhoek van het doel. Even later trekt Strik andermaal naar het front. Na een rush langs vier Italianen dringt hij tot diep in het vijandelijke strafschoopgebied door. Ter hoogte van de penaltystip neemt hij het doel onder vuur, maar de 'inktvisachtige' Ginulfi maakt zijn projectiel onschadelijk. Ook Van der Kuijlen blijft met voortreffelijke passes en dito schoten de aandacht trekken. Goalie Ginulfi kan zijn kanonskogels echter stompend verwerken. Dit tot ongeloof van Van der Kuijlen: "Ginulfi was gewoon fantastisch. Die man heeft een grote nederlaag van Roma in de weg gestaan." Door de aanvallende acties van Strik, het steeds verder oprukken van Van den Dungen en de venijnige speters van Van der Kuijlen, gaat Roma steeds paniekeriger opereren. Een paniek die zijn climax bereikt als Salvori in de 62e minuut onnodig hands maakt binnen de beruchte lijnen. Dit noopt de man in het zwart tot het bekende gebaar

naar de stip. De Italianen maken zoveel stampij dat de penalty pas twee minuten later kan worden genomen. In het stadion valt dan een ijzige stilte. Wie durft het tweegevecht van elf meter met Ginulfi aan? De doelman die in dit duel niet te kloppen lijkt. Het is Van der Kuijlen die de verantwoordelijkheid op zijn schouders neemt en de doelwachter, ondanks alle geharrewar, verslaat. "Ik raakte de bal niet goed. Hij schampte van mijn voet, waardoor hij hoger ging dan de bedoeling was. Omdat het schot hard was, kreeg de keeper geen kans, omdat hij al naar de andere hoek overhelde", laat de doelpuntenmaker opgelucht weten. Zeven minuten

"Tot ieders verbazing gebeurde de loting niet op het veld maar in de catacomben. Hierover heerste bij het publiek veel ongeloof en verontwaardiging. Wij hadden toch ook recht om te zien wat er gebeurde? Na een kwartier in spanning te hebben gezeten, kregen we via de speaker de teleurstellende uitslag te horen. Ik begreep er niets van dat mijn clubje op deze manier uit het toernooi gehaald werd en ik zat op dat moment vol woede tegen de toch al zeer slecht fluitende scheids." - Henk Boudewijns (1945) -

later mist hij echter de koelbloedigheid om de ballenstopper voor de tweede maal te grazen te nemen. Op enkele centimeters van Ginulfi neemt hij een voorzet van Ressel ineens op de pantoffel, maar de bal verdwijnt net naast het doel. "Ik kwam te snel in. De bal raakte ik vol, maar ik kon niet meer richten", is zijn verklaring voor de misser. Het verkwisten van de vele kansen is een aanslag op de bovenkamer van de PSV-spelers. "De lichamelijke moeheid ging nog wel, maar geestelijk gingen we er aan kapot", bevestigt Strik. Toch moet PSV nog dertig minuten aan de

bak, want beide ploegen scoren niet meer en dat betekent verlengen. In het extra half uur ligt het doel van Ginulfi regelmatig onder vuur. Maar omdat Ressel alleen de hak van de doelman raakt, Strik zijn solo ziet stranden, Van den Dungen het zijnet treft en Van der Kuijlen en Kemper hun verraderlijke schuivers in de handen van Ginulfi zien eindigen, moet uiteindelijk het lot beslissen welke club naar de kwartfinale gaat.

Officieel moet de loting op het veld plaatsvinden, maar door het opdringende publiek is dat onmogelijk: iedereen wil vooraan staan. De Hongaarse arbiter Guyla Emsberger nodigt de ploegen daarom uit mee naar binnen te gaan. Hij neemt de beide aanvoerders, Strik en Peiro, en UEFA-official Joop Martens mee naar de scheidsrechterskamer. De overige spelers gaan naar de kleedkamer, de trainers en de pers wachten op de gang. Het muntstuk dat de arbiter hanteert om de ontmoeting te beslissen is een herinneringsmunt die hij van de Turkse voetbalbond heeft gekregen. Aan de ene kant staat een bal en aan de andere kant een doel. De referee bepaalt wie welke kant van de munt krijgt. Aan Strik wordt 'bal' toegewezen: "Scheidsrechter Emsberger liet Peiro of mij niet kiezen. Hij zei: als de kant van de munt waar de bal op staat boven komt, heeft PSV gewonnen. Als de kant waar het doel op staat boven komt te liggen, is Roma het." De spanning stijgt ten top als Emsberger het massief zilveren muntje in de lucht gooit. Het klettert op de grond, springt weg op de stenen vloer en begint te tolleren. Vier paar ogen turen naar het blinkende geldstuk en zien dat het 'doel' boven komt te liggen, en de 'bal' beneden: PSV ligt eruit... Strik heeft moeite zich te beheersen: "Toen ik zag dat wij de pineut waren, had ik dat kreng het liefst een vreselijke trap willen geven. Alles was ineens voorbij. Daar heb je dan twee uur voor gevoetbald." Als Herrera het resultaat ter ore komt, slaakt hij een impulsieve vreugdekreet, baant zich joelend een weg door de wachtende menigte en rent – luid schreeuwend 'Roma, Roma' – naar de Italiaanse kleedkamer. Daar aangekomen werpt hij de deur wagenwijd open en ontketent met enkele onverstaanbare klanken een complete heksenketel. Schmidt-Hansen: "Het

“

Toen ik zag dat wij de pineut waren, had ik dat kreng het liefst een vreselijke trap willen geven.

- Pleun Strik

was tijdens de loting angstig stil bij ons in de kleedkamer. Ineens hoorden we gejuich. Je denkt dan nog steeds: misschien is het voor ons bedoeld, misschien hebben wij wel gewonnen. Toen Strik terugkwam, wisten we het. Hij zei slechts 'nee'. Het sprookje was uit." Het is een dreun voor alle PSV'ers, want in beide wedstrijden waren ze immers superieur aan hun opponent. Radović kan er met de pet niet bij: "We speelden een klasse beter dan AS Roma, een 3-0 overwinning zou terecht zijn geweest." Ook Linder is die mening toegedaan: "We waren beter. In de prestatie van de ploeg ben ik niet teleurgesteld. Maar

als de Heer God het niet wil, houdt alles op." Zelfs Emsberger heeft moeite met het onrecht dat hij heeft veroorzaakt: "PSV was duidelijk de betere ploeg, die verdiende te winnen." Roma-aanvoerder Peiro is het met de arbiter eens. "Maar wij hebben gewonnen en daar gaat het juist om", stelt hij onaandoenlijk vast.

De Europese deceptie komt keihard aan bij Linder. Dagenlang maalt het door zijn hoofd en in Van der Kuijlen vindt hij een zondebok. Diens gemiste kansen zijn de oorzaak van de uitschakeling, concludeert de coach. Ook op nationaal vlak toont de aanvaller in zijn ogen te weinig killersinstinct. Als het *Helmonds Kanon* een week na het drama tegen Roma in het competitieduel met Feyenoord weer eens met nat kruit schiet en een positief resultaat daardoor achterwege blijft, haalt de coach verbitterd uit naar Van der Kuijlen: "Als je zoveel kansen mist, mag je geen topvoetballer noemen." Desalniettemin wordt Van der Kuijlen aan het einde van het seizoen met 26 treffers gekroond tot topscorer van de eredivisie. Mede daardoor eindigt PSV als derde in de eredivisie en weet het andermaal de bekerfinale te bereiken. Hierin is landskampioen Ajax de bovenliggende partij. Als verliezend finalist mag PSV volgend seizoen wederom op herhaling in het toernooi voor bekerwinnaars.

Halve finale met incidenten

Seizoen 1970/71

Ajax en Feyenoord delen sinds 1965 de lakens uit in Nederland. PSV wil graag het gat dichten met die twee clubs. Daarvoor moeten er spelers bijkomen en daarbij kijkt de club naar Philips. Het wereldconcern was tot dusverre maar karig met het geven van geld voor transfers. Dit uit vrees voor een antipathie tegen hun producten. Want het concern redeneerde dat eventuele supporters van tegenstanders wellicht geen Philips-transistor zouden kopen als hun eigen club door een met centen gespekt PSV zou worden ingemaakt. Het bedrijf kijkt er in 1970 iets anders tegenaan en heeft gemerkt dat het topvoetbal zich steeds meer verplaatst naar het internationale vlak. PSV speelt ook dit seizoen Europees en ten gunste van de public relations mag manager Ben van Gelder gaan shoppen bij verschillende clubs. Zo lijft PSV onder andere de internationals Jan van Beveren (22), Johan Devrindt (25) en Henning Munk Jensen (23) in plus Guus Hiddink (23), Gerrit van Tilburg (29), Eef Mulders (21) en Harry Vos (24). Nu is het de vraag of PSV met al die nieuwelingen de strijd met Ajax en Feyenoord kan aangaan en of het Europees verder kan komen dan de tweede ronde. De meest sensationele aankoop is die van Jan van Beveren, een van de betere doelvrededigers ter wereld. De atletische doelman is een artiest waar de mensen voor naar het stadion gaan. Met speels gemak plukt hij een bal uit de bovenhoek die een ander hoogstens kan wegstoppen. Met zijn sprongkracht en katachtige reflexen is hij het slot op de deur. Verdediger Munk Jensen is een blok graniet dat dienst moet doen als stootblok waarop de tegenpartij zich kapot loopt. De 1.87 meter lange Deen zal in Eindhoven meer om zijn bikkelharde instelling dan om zijn voetbalcapaciteiten geliefd zijn. Hij wordt betiteld als de 'Scandinavische houthakker'. Met het binnenhalen van de razendsnelle en wispelturige Devrindt hoopt Linder dat het rendement van de kansen omhoog gaat. De Belg was bij Anderlecht zes seizoenen lang een garantie voor doelpunten en ook bij de Rode Duivels laat hij het net met grote regelmaat trillen. Linder verwacht van hem bij PSV hetzelfde.

PSV ontsnapt op het nippertje aan een debacle

Gottwaldov-PSV 2-1 • 16 september 1970

Vorig jaar werd PSV door een muntje uit het bekertoernooi geknikkerd, de UEFA heeft op dat vlak de regels aangepast. Als er na een verlenging geen beslissing is gevallen, dan worden er strafschoppen genomen.

PSV start de Europese expeditie in en tegen Gottwaldov. De Tsjechische club werd in 1929 opgericht als SK Bata Zlín uit de stad Zlín. Het was een bedrijfsselftal van de schoenfabriek Bata. Eigenaar Tomáš J. Baťa werd in 1939 door de nazi's gedwongen te vertrekken, waarna hij naar Canada vertrok. In dat land stichtte hij een nieuwe fabriek. De stad Zlín werd in 1948 samengevoegd met een aantal omliggende gemeenten. Samen vormden zij de stad Gottwaldov, genoemd naar de eerste communistische president van Tsjecho-Slowakije: Klemet Gottwald. De voetbalclub kreeg eveneens de naam Gottwaldov. In 1989, na de Fluwelen Revolutie, zal de stad weer de naam Zlín krijgen. De voetbalclub gaat dan voort onder de naam FC Svit Zlín, Tomáš J. Baťa zal terugkeren en beginnen met de verdere uitbreiding van Bata.

Een hoogvlieger is Gottwaldov niet. De club veroverde vorig seizoen de Tsjecho-Slowaakse beker door landskampioen Slovan Bratislava na strafschoppen te verslaan, maar handhaafde zich met moeite in de nationale competitie. Het team van coach Oldrich Subrt maakt op Linder weinig indruk. Ook de Nederlandse media vermelden dat Gottwaldov weinig voorstelt en verklaren dat het armetierige clubje van de schoenfabriek simpel te pakken moet zijn. Subrt is nochtans vol vertrouwen: "Eindhoven zal ondervinden dat Gottwaldov een sterke ploeg is." De trainer beschikt over een vrij jonge ploeg, de gemiddelde leeftijd is 24 jaar. Aanvoerder is centrale verdediger Stefan Hojsik. In de middenlinie is Vlastimil Kučera de grote man en de aanval drijft op de jonge Zdeněk Nehoda. Laatstgenoemde is een grandioos voetbaltalent. De begenadigd aanvaller zal meer dan negentig interlands spelen en bovendien het Nederlands elftal op het EK 1976 dwarszitten door in de verlenging de 2-1 binnen te koppen. Niet Nederland maar Tsjecho-Slowakije zal mede daardoor de finale spelen.

PSV draait voor geen meter. Het inpassen van de nieuwe spelers vergt tijd, waardoor het soepel lopende elftal uit het vorige seizoen, met flitsende aanvallen en lekkere combinaties, is verdwenen. De zeven aangetrokken spelers zorgen voor spanningen, zowel bij de nieuwelingen als bij de spelers die zijn gebleven en naar de reservebank zijn verwezen. Van de nieuwkomers staan er tegen Gottwaldov zes in de basis: Van Beveren, Munk Jensen, Vos, Van Tilburg, Hiddink en Devrindt, Mulders zal als invaller fungeren. Van den Dungen, Strik, Veenstra, Schmidt-Hansen en Van der Kuijlen hebben hun plaats behouden. Radović, de man die een jaar geleden de Eindhovenaren uit de brand hielp, is aan zijn knie geblesseerd.

De wedstrijd wordt op 16 september 1970 in de middag gespeeld, omdat het Létna Stadion geen lichtinstallatie bezit. Hoewel het stadion 14.000 toeschouwers kan bevatten, nemen slechts 4.000 mensen plaats op de tribune. In Tsjechië gelooft men niet in winstkansen voor de thuisclub. De PSV-spelers daarentegen beginnen positief gestemd aan de wedstrijd. De vele berichten vanuit de media en ook van Linder hebben hen duidelijk gemaakt dat ze een gemakkelijke middag tegemoet gaan. Van der Kuijlen heeft het over 'een slechte ploeg', Van den Dungen spreekt van 'een onbetekend amateurclubje' en Strik denkt aan 'een zacht eitje'. De zaken lopen echter snel uit de hand als Gottwaldov een bliksemstart kent. Nauwelijks anderhalve minuut na het beginsignaal van Linemayr dribbelt Nehoda als een werfelwind langs de lijn. Zijn voorzet knalt Urban in volle vaart achter een verblufte Van Beveren. "Die treffer betekende voor ons een mentale opdoffer, zij vonden er juist de inspiratie in", stelt Van der Kuijlen. De paniek slaat toe bij de Eindhovenaren en radeloos en reddeloos raken ze verstrikt in hun eigen web van machteloosheid. "We kwamen er niet overheen, gewoon niet omdat we ook dit type spel niet verwacht hadden", constateert van der Kuijlen. Energiek, snel en berekenend vallen de Tsjechen aan. Ze blijken gewoon uitstekend te kunnen voetballen en dat verbaast Linder die ze toch twee keer heeft gadegeslagen: "Het is bijna niet te begrijpen. In die beide wedstrijden speelden ze als een krant. Nee, ze speelden zelfs als een natte krant. En vergeleken daarmee was die ploeg nu niet meer te herkennen. Neem nou die linksbuiten, die Urban. In de twee ontmoetingen tegen Bohemians heb ik hem nauwelijks iets goeds zien doen. Nu speelde hij een geweldige wedstrijd." Munk Jensen heeft geen vat op hem en ook de overige verdedigers leggen het af tegen

de snelle, behendige aanvallers. Linder ziet het met afgrijzen aan: "Pleun Strik liet zich ringeloren door Nehoda en Munk Jensen liep erbij als een tomaat in de slasaus." Ook op het middenveld wordt PSV overklast door het dynamische en technisch begaafde Gottwaldov. "Ons middenveld was nergens. De tegenstander heeft daar ontzettend veel bewogen en zich daardoor zeer veel vrijheid kunnen verwerven", merkt Linder op. Er is geen houden meer aan. Acht minuten na rust zigzagt Nehoda opnieuw door de PSV-defensie en met een laag schot geeft hij Van Beveren het nakijken: 2-0. Het is hierna onbegrijpelijk dat Gottwaldov niet vaker scoort. Van Beveren redt

Munk Jensen liep erbij als een tomaat in de slasaus.

- Kurt Linder

diverse keren, daarnaast zijn er voldoende situaties waarin een simpele voetbeweging of hoofd-
knik PSV kan killen. Het gebeurt niet, het genadeschot blijft uit. Aan de andere kant van het veld
haalt PSV wel de trekker over. In de 88e minuut legt Devrindt met een stiftje de bal over de
uitgelopen Hastik in het doel: 2-1.

Van Beveren – “Een 7-1 nederlaag zou normaal zijn geweest” –, Hiddink – “We hadden net
zo goed met 4-0 kunnen verliezen” – en Linder – “Ik ben blij dat het niet 5-1 geworden is” –
beseffen dat ze met dit resultaat goed weggelopen. Subrt lanceert een ernstige aanval op de Ne-
derlandse sportkranten die zijn ploeg hebben afgeschilderd als een hulpeloos ploegje: “De min-
achting is nu gestraft. Gottwaldov was de betere ploeg en we hebben de overwinning dubbel en
dwars verdiend.”

Met de schrik vrij

PSV-Gottwaldov 1-0 • 30 september 1970

Linder slachtoffert voor de return Devrindt, Van Tilburg en Hiddink. De coach eist doelpunten
van Devrindt, maar aan die opdracht heeft de Belg vooralsnog niet voldaan. Radović en Kemper
keren terug in de ploeg. De van zijn armbreuk herstelde Schrijvers niet, ook al presteert de ver-
dediging ondermaats. De enige die achterin wel functioneert, is Van Beveren. Hij wil dolgraag
doorbekereren met zijn team: “Ik ben niet naar PSV gekomen om reeds na de eerste ronde uit het
Europacuptoernooi gewipt te worden.” De eerste helft van de wedstrijd had de doelman net zo
goed op televisie kunnen volgen, de gasten komen nauwelijks over de middenlijn. Ditmaal heeft
PSV het middenveld wel stevig in handen. Met de krachten van een springvloed beukt PSV op de
defensie van Gottwaldov, maar de Tsjechische dijk houdt stand. Schoten met orkaankracht van
voornamelijk Van der Kuijlen gaan net naast of over of slaan te pletter op Tsjechische lichamen
of de handen van Hastik. Door de voortdurende aanvalsgolven staat de Gottwaldov-dijk op
springen, direct na de rust breekt die door als Vos met een leep boogballetje Veenstra in stelling
brengt. “Ik zag die bal over de verdediging heenzeilen en toen nam ik hem meteen op m’n slof”,
zegt Veenstra. “Je moet er natuurlijk wel een beetje geluk bij hebben, maar hij hing er prachtig
in.” Linder ziet zijn ploeg daarna terugvallen: “Na die 1-0 wilden we doorstoten, maar Willy van
der Kuijlen faalde een paar keer alleen voor de keeper.” Eerst knalt de koningsschutter in kans-
rijke positie huizenhoog over, kort daarna schiet hij tot tweemaal toe tegen de liggende doelman
Hastik op. “Zo iets werkt demoraliserend”, zegt Linder over de missers. “Kijk, dan wordt een
ploeg nerveus.” Van Beveren bevestigt dat: “We werden bang. Ons spel werd verkrampt. Dat is
een kwestie van zenuwen. Vandaar dat iedereen in de verdediging terugkwam.” Gottwaldov kan
daardoor het laatste kwartier op een angstaanjagende wijze druk uitoefenen, maar Van Beveren
bewijst zijn transfersom van een miljoen gulden waard te zijn. Op sublieme wijze maakt hij spet-
ters van Urban, Nehoda en Kučera onschadelijk. Vijf minuten voor tijd is hij echter kansloos op
een inzet van verdediger Zakopal. “Op dat moment werd ik gewoon in de grond geboord. Ik kon
niet snel genoeg overeind komen”, zegt de geslagen doelman. Hij krijgt echter op de doellijn as-
sistentie van Van den Dungen: “Ik zag hoe Jan tegen de grasmatt werd gedrukt en dat er een spe-
ler op hem lag. Toen kwam de bal. Nou ja, wat doe je dan? Gewoon je hoofd eronder zetten.” PSV
staat op het punt te verzuipen, maar arbiter Sirevaag komt de drenkeling te hulp door voor het
einde te fluiten. Tot grote opluchting van Van Beveren: “Man, wat ben ik blij. Het is allemaal wel
een kwestie van hangen en wurgen geweest. Maar goed, we zijn de eerste ronde in ieder geval
door. De rest zien we nog wel.”

Na dit duel ligt niet alleen Devrindt onder vuur, maar ook Van der Kuijlen. Linder verwijt
hem te weinig rendement te halen uit zijn kansen. Van der Kuijlen haalt zijn schouders op: “Maar
wat geeft het? We hebben toch gewonnen en zijn een ronde verder. Zo is het toch ook goed,
nietwaar?” Linder ziet het anders. “Een kans dient benut te worden”, stelt hij simpel.

Glansrol Van der Kuijlen

PSV-Steaua Boekarest 4-0 • 21 oktober 1970

In de volgende ronde krijgt PSV met Steaua Boekarest opnieuw Oost-Europees voetbal tegenover zich. Het resultaat van de loting wordt in de Brabantse lichtstad niet met laaiend enthousiasme ontvangen. Dit omdat wereldkampioen Feyenoord een paar dagen eerder werd geëlimineerd door UT Arad, een Roemeense ploeg die in eigen land veel minder hoog wordt aangeslagen dan Steaua. UT Arad kon de landstitel grijpen, omdat Steaua, Rapid en Dinamo Boekarest veel krachten aan het nationale elftal moesten afstaan tijdens het WK in Mexico, terwijl de competitie nog gaande was. Steaua Boekarest bestaat geheel uit militairen. Sinds de oprichting in 1946 veroverde de club achtmaal de landstitel en ook de nationale beker vulde vele malen de prijzenkast. De spelers van de legerploeg leven bijna als full-prof. Ze hebben elke maandag vrij, trainen de andere doordeweekse dagen in de middaguren en staan vanaf vrijdag volledig ter beschikking van Stefan Kovács, de trainer die vijf jaar bondscoach van Roemenië was en begin jaren zeventig met Ajax twee keer de Europacup I zal winnen. Het team van Steaua wordt bijna volledig gevormd door spelers uit de eigen voetbalschool. Uitblikker is Anghel Iordănescu, een makkelijk scorende en dribbelvaardige schaduwspits.

Steaua mag dan een lastig te bespelen ploeg zijn, het treft in PSV een opponent die steeds beter op dreef is geraakt. Wie in dat proces een belangrijke rol vervult, is de van een blessure teruggekeerde Radović. Samen met Strik vormt hij, net als vorig jaar, een sterk verdedigingscentrum. Ook de grootse vorm waarin Van der Kuijlen verkeert, is een bepalende factor. Sinds het duel tegen Gottwaldov maakt hij een uitstekende periode door. Linder hanteert inmiddels een vast basisteam en daarin is geen plaats meer voor de buitenlandse vedettes Devrindt en Munk Jensen. Enkele maanden geleden was Devrindt een ster in het Belgische voetbal, bij PSV is zijn image als kwaliteitsvolle aanvalsspits snel afgebrokkeld. Mulders heeft zich wel een basisplaats weten te veroveren. De talentvolle linksbuiten is een ragfijne voetballer die behalve zijn techniek ook flair als wapen heeft.

Thuis tegen Steaua dicteert PSV vanaf de eerste seconde het spel en heeft het verdedigend zijn zaakjes goed op orde. Onder aanvoering van Radović worden de uitvallen van Steaua in de kiem gesmoord. Strik houdt de watervlugge sterspeler Iordănescu in toom, Kemper en Van den

Dungen bijten zich vast in Pantea en Tătaru, en op het middenveld is Vos de voornaamste breker om de aanvallende bedoelingen van de gasten te ontzenuwen. Van Beveren hoeft nauwelijks werk te verrichten. De voorhoede, bestaande uit Schmidt-Hansen, Mulders en Van

der Kuijlen, gesteund door de twee aanvallende middenvelders Veenstra en Hiddink, drijft de Roemenen met verrukkelijk snel uitgevoerde acties tot wanhoop. Van der Kuijlen legt met vijf keiharde schoten in het eerste half uur de grondslag voor de eerste verwonding van Steaua. Die volgt in de 32e minuut als Van der Kuijlen de bal op het hoofd van Mulders plaatst. De linksbuiten schakelt precies voor de schietschijf Veenstra in en het kruit slaat Suciú om de oren: 1-0. Gestimuleerd door dit succes trekt PSV nog gretiger ten aanval en Steaua wankelt onder het vele aanvalsgeweld. PSV grossiert in kansen, maar de Eindhovense oorlogsmachine vertoont vooralsnog

te veel haperingen. Het elftal heeft behoefte aan een afmaker. Linder heeft er met Devrindt één op de bank zitten, maar die lijkt niet te kunnen rekenen op speeltijd. Het publiek roept als één man om de rentree van Devrindt. In de 66e minuut komt Linder aan die wens tegemoet en brengt hem voor Hiddink binnen de lijnen. Precies 43 seconden staat de Belg in het veld als hij scoort. Met een welgemikte trap heeft Van der Kuijlen een groot aandeel in het doelpunt. De hoog opspringende Belg, die op nog geen meter van de doellijn staat, hoeft alleen maar het hoofd tegen de bal te zetten. Een minuut later veren de duizenden op de tribunes andermaal omhoog: een pass van Van der Kuijlen, gevolgd door een voorzet van Schmidt-Hansen en een kopstoot van Mulders brengen PSV op 3-0. De Eindhovenaren zitten dan op fluweel en groeien naar een nog grootsere vorm. Met prachtige aanvallen, geboren uit intelligent aanvalsspel, speelt PSV Steaua weg. Absolute uitblinker is Van der Kuijlen. Hij verdeelt het spel en is een voortdurende dreiging voor de Roemeense verdedigers. Na al eerder de eerste drie doelpunten te hebben voorbereid, legt hij ook het fundament voor de vierde treffer. In de 86e minuut wipt hij de bal uit een slim genomen vrije trap voor de voeten van Devrindt, die het leer met een uitstekende voetbeweging achter Vigu legt. Vier-nul, wat een sensatie. “Zelfs de grootste optimist had zo’n uitslag niet durven voorspellen”, zegt Linder na afloop. “Ik denk dat iedereen heeft kunnen zien dat Steaua een bijzonder goede ploeg was, vooral technisch sterk, maar uiteindelijk gingen ze toch door het hoge tempo neer.” Kovács laat weten verrast te zijn door het Eindhovense spel: “PSV speelde uitstekend. Ik heb in de hele ploeg niet één zwakke plek kunnen ontdekken. Er lopen jongens in het elftal die van Europese klasse zijn.” Van der Kuijlen noemt hij zelfs *Weltklasse*. Ook Linder zet Van der Kuijlen in de spotlights: “Ik heb Willy nog nooit zo goed zien spelen. Wat hij vanavond gepresteerd heeft, is ongelofelijk.” Het kan snel verkeren in de voetbalwereld: enige weken eerder werd Van der Kuijlen door de coach voor een kansensmissers versleten, nu is hij de held. En ook Devrindt heeft met zijn doelpunten weer wat goodwill bij zijn trainer gekweekt.

Magistraal spel

Steaua Boekarest-PSV 0-3 • 4 november 1970

Twee weken later vliegt PSV vanuit het regenachtige Nederland in drie uur tijd naar de Roemeense zon. In het gezelschap ontbreken Van Tilburg en Schrijvers. “Omdat hun tot nu toe geleverde prestaties niet de garanties verstrekken dat ze een wedstrijd voor honderd procent kunnen spelen”, legt Linder uit. Omdat de Roemeense televisie drie Europese wedstrijden rechtstreeks gaat uitzenden, moet PSV op een uniek vroeg tijdstip tegen Steaua aantreden. Om twaalf uur ‘s middags geeft arbiter Finney het startschot. Desondanks zijn ruim 40.000 toeschouwers aanwezig in het Stadion van de 23e augustus.

Behoudens het eerste kwartier, waarin de thuisploeg met een schot op de paal aan een trefker heeft mogen ruiken, is er geen vuiltje aan de blauwe Roemeense lucht voor PSV. De mannen van Linder laten supervoetbal zien en zelfs de coach wordt er vrolijk van: “Tactisch gezien speelden we grandioos, met een vrij hoog tempo en lange passes als voornaamste wapens. Onze voorhoede was beweeglijk en bracht de Steaua-defensie voortdurend in paniek.” De excellerende Van der Kuijlen is een aantal keren ongrijpbaar, waarna Mirauta passende maatregelen neemt. Met een vliegende tackle bezorgt hij de gevaarlijke Helmonder een enkelblessure. Van der Kuijlen kan echter verder. Een paar minuten later heeft Steaua meer succes als doelman Suciú de doorgebroken Kemper, die op weg is naar een doelpunt, met een welbewuste tik uitschakelt. De verdediger moet het strijdtoneel met een gebroken arm verlaten. Een verontwaardigde Linder neemt meteen tegenmaatregelen en zet ‘houthakker’ Munk Jensen in. Mede door de ‘coulante’ leiding van de Brit Finney kan de robuuste Deen binnen enkele minuten de nodige ‘indruk’ op de Roemenen maken. Een minuut voordat de ploegen de kleedkamers opzoeken, loodst Veenstra PSV in veilige haven als hij een dieptepass van Van der Kuijlen vol op zijn schoen neemt. Via

de lat en de grond caramboleert de bal in het doel. Het vermorzelt de laatste restjes hoop bij de Roemenen. Ze zijn aangeslagen en gaan in de 53e minuut knock-out als Van der Kuijlen wederom door de vijandelijke linie breekt en de bal voor de voeten van Veenstra legt. Zijn effectvolle schot van dertig meter lijkt naast het doel te zeilen, maar vindt uiteindelijk toch zijn weg naar de kruising. Zelfs referee Finney applaudisseert voor dit meesterlijke doelpunt. PSV overklast vervolgens de legerploeg. Het heeft langdurig balbezit en laat de militairen van hot naar her lopen. “We hebben Steaua voor schut gezet. Ze moeten zich ongeveer net zo gevoeld hebben als wij ons voelden in Gottwaldov”, merkt Veenstra op. De Eindhovenaren krijgen met die plagerijen de ene ovatie na de andere en het klapstuk van het soldaatje-pesten komt op naam van Van der Kuijlen. Tien minuten voor tijd zet Van den Dungen hem met een bekeken pass vrij voor Ciuciu. “Ik zag die keeper op me afkomen”, zegt Van der Kuijlen. “Hij was nog te ver weg. Toen hij even omkeek om te zien hoe ver hij uit zijn doel was, lepelde ik de bal over hem heen.” De toeschouwers belonen de prachtige treffer met een luid applaus.

“Grandioos, dit had ik niet verwacht. We hebben Steaua gewoon van het veld gespeeld. PSV was wel drie klassen beter”, laat een verbaasde Linder zich over het spel van zijn ploeg uit. Kovács heeft louter lof voor het Eindhovense team: “Mijn jongens hadden geen antwoord op het magistrale spel van PSV. Wij zijn gedeclasseerd. PSV haalt de finale van de Europacup, daar ben ik van overtuigd.”

‘Heya Devrindt, Heya Devrindt’

PSV-FC Vorwärts Berlin 2-0 • 10 maart 1971

Om de eindstrijd te bereiken moet PSV in ieder geval de kwartfinale overleven. Mireille Mathieu bepaalt op 18 november 1970 in Parijs wie daarin de opponent wordt. De Franse zangeres haalt die dag de capsules uit de beker en koppelt PSV aan Vorwärts Berlin. Het is een niet te onderschatten ploeg. In de voorgaande ronden zette het team Bologna en Benfica aan de kant en een jaar eerder beet Feyenoord, op weg naar de Europacup I, zich bijna stuk op de Oost-Duitse club. Linder spreekt dan ook van een ‘moeilijke tegenstander’, Veenstra ziet echter overlevingskansen: “Het is de derde maal dat we achter het IJzeren Gordijn moeten voetballen. De kracht van het Oost-Duitse voetbal is groot. Die knapen blijven gaan, maar niettemin geef ik ons een behoorlijke kans.” Strik vindt het spijtig dat PSV niet tegen Real Madrid geloot heeft: “Tegen die club zou ik graag eens gespeeld hebben. Maar wie weet, zit het er nog in...”

Vorwärts Berlin is een echte legerploeg, maar bij de oprichting van de club, in 1951, was dat niet het geval. Door de demilitarisering van Duitsland na de Tweede Wereldoorlog waren er geen legers in Oost- en West-Duitsland. Wel bestonden in beide Duitslanden bewapende politie-eenheden als opstapje naar een echt leger. Vorwärts Berlin werd in 1951 allereerst in Leipzig opgericht als Kasernierte Volkspolizei Vorwärts Leipzig. Twee jaar later verhuisde de club om politieke redenen naar Berlijn en werd de naam gewijzigd in Zentraler Sportklub Vorwärts Berlin. Pas na de volledige herbewapening van Duitsland in 1955 mocht het zich een legerploeg noemen en ging de club Armee Sportklub Vorwärts Berlin heten. De club reeg meteen de successen aaneen en werd zes keer landskampioen en tweemaal bekerwinnaar van Oost-Duitsland. In 1966 volgende een nieuwe naamswijziging: FC Vorwärts Berlin. Coach van de legerelf is de 36-jarige Hans Georg Kiupel. Tot 1966 was hij zelf speler van deze vereniging, daarna hulptrainer en sinds 1970 speelt hij de eerste viool. Hij heeft een oud team onder zijn hoede. De dertigers Otto Frässdorf, Jürgen Nöldner en Gerhard Körner zijn de steunpilaren en hebben ieder meer dan dertig interlands op hun cv staan.

Op 10 maart 1971 ontmoeten beide ploegen elkaar eerst in Eindhoven. Linder eist van zijn spelers de halve finale: “Vorig seizoen was de Europacup een avontuur. PSV moet zich in de twee wedstrijden tegen Vorwärts bewijzen. De *Flitterwochen*, de wittebroodsweken, zijn voorbij.” Dat

is makkelijker gezegd dan gedaan. Vorwärts is niet alleen een moeilijke tegenstander, ook binnen de club is het onrustig. Tussen november en maart is er het een ander gebeurd. De eerder uit de gratie geraakten Devrindt en Munk Jensen speelden zich weliswaar weer in de basis, maar met het vertrek van Schrijvers naar NAC kwam ook het eerste scheurtje tussen Linder en de PSV-spelers tot uitbarsting. Schrijvers leefde in onmin met Linder en kreeg daarom geen speeltijd meer. Ook Hiddink en Van Tilburg zijn allesbehalve happy met Linder. De oefenmeester ziet het niet meer in het tweetal zitten, want 'het gewenste niveau ontbreekt'. Dat mag dan wellicht voor Hiddink opgaan, voor Van Tilburg heeft het ook een andere reden. De middenvelder heeft meerdere malen kritiek geleverd op Linder. Dat was tegen het zere been van de eerzuchtige West-Duitser die vervolgens niet schroomde de eigenzinnige Van Tilburg terug te zetten naar de B-selectie. De PSV-coach heeft meer problemen. Kemper is nog altijd niet hersteld van zijn arm-brek en Van der Kuijlen en Schmidt-Hansen zijn in een vormcrisis beland. Van der Kuijlen hield zijn grandioze 'Steaua-vorm' een paar maanden vast. Scoren en kansen creëren voor zijn ploegmakers ging hem gemakkelijk af, maar sinds februari stagneert zijn vorm. Dat liep parallel met de prestaties van PSV. Begin februari voerde de club de ranglijst van de eredivisie nog aan, maar door puntenverlies tegen Sparta en FC Twente raakte het die koppositie kwijt. Hierna kon er wegens sneeuwval niet meer worden gevoetbald. Een paar dagen voor de wedstrijd PSV-Vorwärts Berlin biedt het Philips Sportpark nog steeds een Siberische aanblik. Er ligt een dik pak sneeuw en het heeft al weken gevoren, ook overdag en dat in maart. De spelers van Vorwärts Berlin lachen, want ze zijn vertrouwd met winterse glibberpartijen. Goedgehumeurd stappen ze daags voor de wedstrijd door de sneeuw. Manager Van Gelder schuift de Oost-Duitse spelers wat zakgeld toe: "Manager Brox van Feyenoord heeft me dat geleerd. Die jongens hebben geen rooie cent als ze in het buitenland zijn. Nu kunnen ze tenminste nog wat aardigs kopen voor thuis. Bovendien hebben ze dan niet zoveel pretenties en dat maakt het voor ons ook een stuk gemakkelijker." Uiteindelijk vindt de wedstrijd toch plaats op een sneeuwvrij veld: de doo treedt in en de sneeuwlaag kan worden verwijderd.

De scheidsrechter tijdens het duel is Emsberger en dat is geen onbekende voor de Eindhovenaren. De Hongaar wierp PSV vorig seizoen met een muntje uit het Europacupgebeuren. Ook nu lijkt hij PSV geen geluk te brengen. De mannen van Linder vechten in de eerste helft niet alleen tegen Vorwärts, maar ook tegen zichzelf. De laatste teleurstellende competitieresultaten zijn er debet aan. Vanwege het verkrampte spel zijn de acties te traag en te omslachtig, wat een kolfje naar de hand is van de geroutineerde Oost-Duitsers. Ze neutraliseren doodkalm de voor-spelbare aanvallen door simpelweg het spel te bevriezen op het ontdooide veld. Direct na rust doorbreekt PSV echter de patstelling. De uiterst beweeglijke Mulders glijdt dan langs Fräsdorf, wipt de bal naar Devrindt die met een omhaal scoort. De 1-0 komt als een bevrijding voor PSV. Het elftal speelt hierna als herboren en komt veel feller voor de dag. Met scherpe en snelle aanvallen zoekt het de kortste weg naar het doel. Door het hoge tempo raakt het 'bejaarde' Vorwärts vermoeid waardoor er steeds meer gaten in de Berlijnse muur vallen. Vooral Devrindt komt na zijn goal los en laat een aantal fraaie staaltjes voetbal zien. De man uit Lommel, die aan het begin van de competitie werd verguisd, speelt zijn bewaker Begerad zoek. Ditmaal wordt hij geëerd en het publiek scandeert 'Heya Devrindt, Heya Devrindt'. "Dat doet me wat", laat de Belg doorschemeren. "Ik ben nu eenmaal een gevoelsmens en ijdel genoeg om me door zoiets te laten strelen." Hij is ook de man die in de tachtigste minuut de basis legt voor de tweede treffer. Met een listige kopbal bereikt hij de naar voren gekomen Van den Dungen. "Toen ik Johan Devrindt de bal in mijn richting zag koppen, schrok ik geweldig", zegt de rechtsback. "Ik

**“
Razendsnel flitste het
door mij heen: zal ik de
bal met mijn zwakke
linkerbeen of met mijn
goede voet nemen?”**

- Wim van den Dungen

wist op dat moment dat er voor mij een levensgrote kans geboren was. Razendsnel flitste het door mij heen: zal ik de bal met mijn zwakke linkerbeen of met mijn goede voet nemen? Toen het leer er was, wist ik het. Ik draaide me half en knalde raak met mijn sterke rechterbeen." Linder is meer dan tevreden met de 2-0 uitslag: "Nu kunnen we met een redelijk gerust hart de reis naar Berlijn aanvangen." Aan Kiupel wordt gevraagd of hij teleurgesteld is. "Dat ben ik pas als we over twee weken worden uitgeschakeld en zover is het nog lang niet", zegt de doorgaans zwijgzame Oost-Duitse coach.

Van Beveren en Van Tilburg: helden van Berlijn

FC Vorwärts Berlin-PSV 1-0 • 24 maart 1971

De opmerking van Kiupel dat het nog niet gedaan is, is zeker geen grootspraak. Het is een gegeven dat de Oost-Duitse ploegen achter 'de muur' enorm sterk uit de hoek komen. Benfica kan daarover meepraten. De Portugezen wonnen thuis eveneens met 2-0 van Vorwärts, maar hun illusies werden achter het IJzeren Gordijn wreed verstoord. Ook Feyenoord kreeg in het voorjaar van 1970 in Berlijn geen voet aan de grond en keerde met een 1-0 nederlaag huiswaarts. In De Kuip konden de Rotterdammers dit met de grootst mogelijke moeite rechtbreien (2-0).

Linder komt voor de terugwedstrijd met een verrassing op de proppen. Hij passeert Schmidt-Hansen, de Deen die sinds zijn overgang naar PSV, bijna vier jaar geleden, altijd deel uitmaakte van de basisformatie. Met het opstellen van Van Tilburg zorgt Linder voor een nog grotere surprise. Na de uitwedstrijd tegen Gottwaldov raakte de lange middenvelder bij Linder uit de gratie en werd hij naar de B-groep verbannen. Omdat hij nog altijd op minder goede voet met Linder staat, leek hij niet meer in aanmerking te komen voor de A-selectie. Maar een al weken uit vorm zijnde Schmidt-Hansen en een in het B-elftal excellerende Van Tilburg hebben Linder tot deze keus bewogen. "Van Tilburg is een ervaren voetballer, een speler die een geweldige

pass kan geven en het spel van de tegenstander op het middenveld kan breken", zegt de man die hem een half jaar links liet liggen.

In het Friedrich-Ludwig-Jahn-Sportpark heeft PSV de steun van ongeveer 1.400 fans. PSV heeft hun support hard nodig. De vorm is ver te zoeken en het wordt mede daardoor een hels karwei de 2-0 over de streep te trekken. "Veel zal afhangen van de eerste minuten. Houden

we dan stand dan zie ik wel perspectieven", verkondigt een hoopvolle Vos vooraf. Die vooruitzichten worden na een kwartier een stuk minder rooskleurig als een verdwaalde voorzet van Wruck voor de voeten van Veenstra belandt. "Met een tikje wilde ik de bal naar Jan van Beveren terugspelen, maar ik kreeg de bal op mijn enkel in plaats van op mijn voet. Daardoor ging hij te zacht richting Van Beveren. Ik schrok me vervolgens dood, toen ineens Frässdorf opdook en hij de bal zomaar in het doel kon schieten", zegt Veenstra mistroostig. "Wat voel je je rot op zo'n moment. Ik had wel onder de graszoden willen kruipen. Ik bracht het hele elftal in gevaar. Je weet niet hoe belazerd je je dan voelt." Gelukkig last Vorwärts na de miskleun van Veenstra een adempauze in en dat is volgens Linder voor zijn mannen de reddingsboei geweest: "Na dat doelpunt heeft Vorwärts verzuimd door te drukken. Dat was hun grote fout. Waren zij blijven doorstomen, ja, dan had ik het voor ons donker ingezien." Nu kan PSV naar lucht happen en meer grip op het spel krijgen. Tot aan de rust, erna ontketent Vorwärts weer een fel offensief. Het levert de

Oost-Duitse militairen een vloedgolf van hoekschoppen – vijftien stuks – op. Het nemen van corners is een bijzonder sterk wapen van de thuisclub. Dit gegeven is bekend bij Van Beveren en van te voren heeft hij zijn medespelers geïnstrueerd: “Als de ballen bij hoekschoppen maar hoog voor het doel komen, dan ben ik niet bang.” En dus plaatst PSV bij iedere corner een mannetje, die al springend op 9.25 meter afstand van de hoekschoppennemer plaatsneemt. Hierdoor wordt Vorwärts gedwongen de bal hoog voor het doel te slingeren. De talrijke corners veroorzaken geen paniek, want Van Beveren is heer en meester in zijn gebied en plukt en stompt de ballen simpel uit de lucht. De ballenpakker heeft niet alleen bij corners groots, hij toont ook in alle overige situaties zijn vakmanschap. Schoten van afstand of van dichtbij, het maakt de stijlvol zwevende Van Beveren niets uit; als een magneet suizen de ballen naar zijn handschoenen. Het is niet alleen de ‘wedstrijd van Van Beveren’, maar ook die van Van Tilburg. Hij blijft in deze slijtageslag fier overeind en geeft zowel aanvallend als verdedigend de Oost-Duitsers heel wat te stellen. Hij vertraagt waar mogelijk het spel en zet met haarzuivere dieptepasses de aanvallers aan het werk. Aan zijn schitterende speelwijze is het onder meer te danken dat PSV in de Oost-Duitse stormloop niet ten onder gaat. “Je kijkt er toch wel even tegen op als je na een half jaar opeens weer in het eerste moet spelen. Maar ik heb geloof ik wel bewezen dat ik er nog bij hoor”, merkt hij terecht op. Van Tilburg en Van Beveren redden PSV van een vrijwel zekere desastreuze ondergang. Vorwärts-aanvoerder Nöldner bevestigt dat: “Voor mij heeft Jan van Beveren de wedstrijd gewonnen voor PSV. Ja, en die nummer acht, die Van Tilburg, wat heeft hij ons gestoord. Natuurlijk hadden wij verwacht, dat PSV een meer defensieve speler voor een aanvaller zou laten spelen. Dat het echter zo’n knap voetballende vervanger zou worden...” Kiupel heeft het na afloop zwaar en zonder opgave van redenen wenst hij de Nederlandse journalisten niet te woord te staan. Linder compenseert dat door praatjes voor twee te hebben. Hij omschrijft de wedstrijd als een ware thriller, waarna de journalisten opmerken dat daarin dan wel matig geacteerd werd. “Als je een halve finale kan halen, schiet de schoonheid er meestal bij in”, pareert Linder schouderophalend de kritiek.

“Vanaf 1969 ben ik nagenoeg naar elke Europese thuiswedstrijd van PSV geweest. Regelmatig pakte ik ook een uitwedstrijd mee. Zo ook in maart 1971. Met een paar vrienden ging ik met de supportersbus naar Berlijn. Het was indrukwekkend omdat het in Oost-Duitsland lag, achter de Muur. Ik had op school wel meegekregen wat de Berlijnse Muur betekende, maar om dit nu zelf met eigen ogen te aanschouwen was heel indrukwekkend. Rondom en tijdens de wedstrijd was er strenge bewaking, met veel militairen. De Oost-Duitse toeschouwers waren heel gedisciplineerd, ze leefden echter wel enthousiast mee met hun ploeg. Dat deden wij ook. We dachten na de 2-0 thuiszege binnen te zijn, maar het werd nog een dubbeltje op z’n kant.” - Peter Verhagen (1951) -

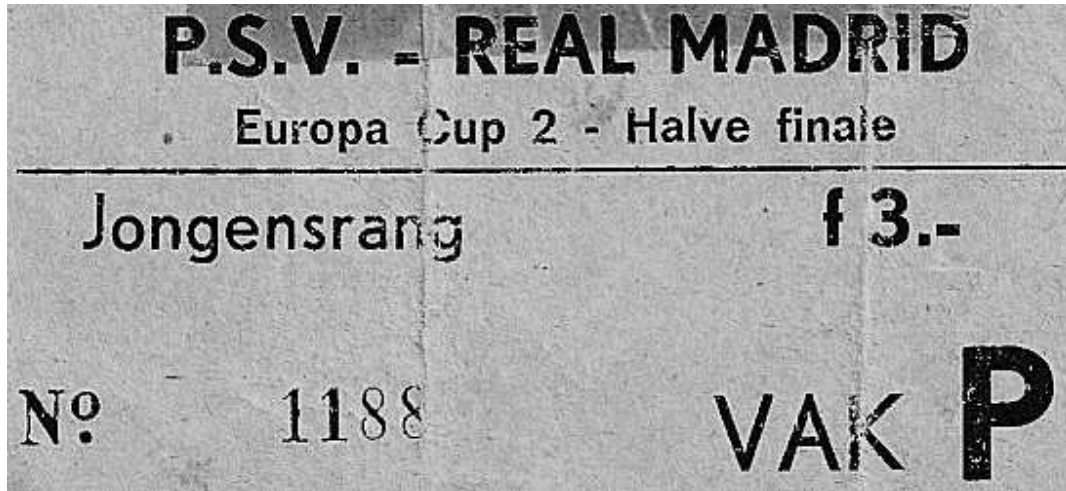
Bierblikje bezorgt lichtstad een donkere dag

PSV-Real Madrid 0-0 • 14 april 1971

Vier clubs zitten nog in de koker op 25 maart 1971: PSV, Chelsea, titelverdediger Manchester City en Real Madrid. Het wordt voor PSV laatstgenoemde club en daarmee komt de wens van Strik uit. Het is een lastige, gerenommeerde opponent. Een pluspunt is wel dat de loting heeft uitgewezen dat PSV met een uitduel mag beginnen. Maar dat voordeel wordt PSV al snel ontnomen als in het Europacup I-toernooi de wedstrijd Atlético Madrid-Ajax uit de koker rolt. Volgens de UEFA-bepalingen mogen twee Europacupwedstrijden niet gelijktijdig plaatsvinden binnen een straal van dertig kilometer. De UEFA besluit Real-PSV om te zetten in PSV-Real.

Real Madrid heeft een staat van dienst om u tegen te zeggen. De club, die in 1920 van koning Alfonso XIII het predicaat 'Koninklijk' verwierf, veroverde sinds die tijd meer dan duizend bekers en trofeeën. Vanaf 1953 heeft de *witte brigade* een abonnement op de Spaanse titel: twaalf stuks. Het speelde in die periode acht Europacup I-finales en ging zesmaal met de winst strijken. Vijftien seizoenen achtereen deed Real mee aan het Europacup I-toernooi, maar vorig seizoen werd het voor het eerst sinds jaren geen landskampioen en ook de Europacup I bleef buiten bereik. Wel won het de Copa del Rey, zodat het voor het eerst meedoet in het toernooi voor bekerwinnaars. Coach Miguel Muñoz is al sinds 1948 verbonden aan Real Madrid. Tussen 1948 en 1958 als speler en sinds 1960 als coach waardoor hij alle successen heeft meegemaakt. Het team dat hij onder zijn hoede heeft, is niet meer het Real van Ferenc Puskás, Alfredo Di Stéfano, Raymond Kopa en andere sterren die in één geniale dribbel de wedstrijd de moeite waard maakten. Wel is het een ervaren en geroutineerde ploeg met een gemiddelde leeftijd van 28 jaar. Nog altijd maken negen spelers deel uit van het elftal dat in 1966 de Europacup I won. Pedro de Filipe, Ignacio Zoco, Ramón Grosso, Amancio Amaro, Francesco Gento, Antonio Betancort, Manuel Sanchís, José Pirri en Manuel Velázquez zijn klinkende namen van de club in het maagdelijk wit. Sterspeler Gento staat al vanaf 1953 onder contract, maar loopt met zijn 37 jaar inmiddels wel op zijn laatste benen. De legendarische buitenspeler, die in Reals gouden tijd wekelijks schitterde, is niet meer onomstreden in de voorhoede. Tegen PSV heeft de clublegende wel een basisplaats.

Dat heeft Mulders al enige tijd bij PSV en voor Real is hij niet bang: "Wij zijn niet kansloos. Ik zelf reken er al een beetje op dat we de finale in Athene halen." PSV heeft nog titelkansen, maar zet voornamelijk in op een finaleplaats: drie uur voetbal scheiden PSV van die droom. Tegen Real keert Schmidt-Hansen terug in de basis, wat ten koste gaat van zijn landgenoot Munk Jensen.

PSV speelt thuis in het 'Real-wit', de Madrilenen zijn in het rood gestoken en mikken op een gelijkspel. Acht man houden ze achterin, slechts spelmaker Pirri, linksbuiten Gento en topschutter Amancio worden niet constant bij de verdediging ingeschakeld. Om de indrukwekkende aansalddrift van de Eindhovenaren in toom te houden, proberen de Spanjaarden met professionele trucjes PSV uit het ritme te halen en de scheidsrechter te beïnvloeden. En het lukt ze waarachtig ook nog. Al in de tweede minuut plant Amancio achteloos een elleboog in het gezicht van zijn directe tegenstander Vos. Als vervolgens de Ierse fluitist William O'Neil daar niet tegen optreedt,

gaat de hele trukendoos open bij de Spanjaarden. Terwijl Vos voor vijf minuten naar de kleedkamer verdwijnt om zich door clubarts Van den Brekel te laten behandelen, zetten de Madrilenen hun geniepige provocaties voort. Ook in het resterende deel van de wedstrijd voeren ze het aloude theaterspel op. Bij het incasseren spelen ze de stervende zwaan, terwijl ze bij het uitdelen de vermoorde onschuld spelen. De Real-spelers vertragen de boel waar mogelijk. Elke ingooi wordt op het laatste moment door een ander gedaan en bij elke vrije schop of doeltrap wordt de bal meerdere keren goed gelegd. Met open ogen trapt O'Neil in het theater van de Spanjaarden. Hij eist een dubieuze hoofdrol voor zich op door Real alle eer en vrije trappen te gunnen die het zich maar wenst. Dit wekt bij de PSV-spelers irritatie op en zorgt voor een geprikkelde stemming onder het publiek. Het 'O'Neil go home' rolt massaal vanaf de tribunes. De ergernis over de beslissingen van O'Neil heeft een negatieve invloed op het spel van PSV, dat na een vrij sterke start met diverse mogelijkheden, geleidelijk terugvalt naar een matig niveau. De Madrilenen hebben derhalve met hun provocaties precies bereikt wat ze willen: een geïrriteerde tegenstander die niet meer zichzelf is en een scheidsrechter die aan hun kant staat. Onder luid boegeroep van het publiek verdwijnt O'Neil halverwege in de catacomben van het stadion. De Ier begrijpt daar niets van: "Heb ik nu werkelijk zo slecht gefloten? Ik heb geen ogenblik het gevoel gehad dat ik Real Madrid bevooroordeelde. Nee, geen sprake van. Ik vind dat ik het er best afgebracht heb. Misschien dat Real wat proftrucsjes heeft uitgehaald, maar dan waren ze zo geraffineerd dat ik ze niet heb gezien."

Voor aanvang van de tweede helft begaat O'Neil een nieuwe flater. Terwijl de spelers van PSV al lang en breed binnen de lijnen staan opgesteld, komen de Spanjaarden langzaam in groepjes het veld op drementelen. De leidsman laat nogmaals zien dat de Spanjaarden de baas zijn. Op het moment dat acht Madrilenen – inclusief doelman Betancort – binnen de lijnen staan, dient hij te fluiten voor het begin van de tweede helft, iets waar de PSV-spelers hem ook op attenderen. De Ier accepteert echter dat Velázquez de bal pakt van de voor de aftrap gereed staande Devrindt. En zo laat de Ier wederom over zich heen lopen. De marchanderende en de te softe leiding wordt de arbiter in de 57e minuut noodlottig. Dan wordt Devrindt andermaal door Benito onder de graszoden geschoffeld, zonder dat O'Neil passende maatregelen neemt. De withete Veenstra snelt naar de argeloos lachende Spaanse verdediger om verhaal te halen. Om een dreigend handgemeen tussen de twee heethoofden te voorkomen, rent grensrechter David Barrett het veld in en springt tussenbeide. Door de zoveelste overtreding zijn bij enkele supporters inmiddels de stoppen doorgeslagen. Ze werpen halfvolle en lege blikjes bier richting Benito. Een van de bierblikjes treft de grensrechter vol op het achterhoofd, wat hem ineens doet zakken. Vrijwel direct arresteert de politie, op aanwijzing van toeschouwers, een man op de hoofdtribune. De blikjeswerper heeft geen idee waarom hij het deed: "Ik weet ook niet, of ik zat of stond. Door al die voorvallen op het veld verkeerde ik in een soort opwinding. Er werden zoveel blikjes gegooid, ik betwijfel of mijn blikje die Ier heeft geraakt. Ik heb ook niet doelbewust naar de groep op het veld gegooid." Devrindt schuift het voorval in de schoenen van de referee: "Ergens kon ik die reactie van het publiek best begrijpen. Ik was ook ziedend. Die scheidsrechter kan beter maar patatten gaan venten rond het veld in plaats van te fluiten. Want als hij daarvoor wat strenger had opgetreden en beter had gefloten, hadden ze mij nooit op zo'n schandalige wijze durven af te stoppen. En dan was er daarna dus ook niets gebeurd." O'Neil ziet het anders, zoals hij het de hele wedstrijd al anders heeft gezien: "Natuurlijk, er werd fors gespeeld, maar we moeten niet overdrijven." Zelfs de charge van Benito op Devrindt praat hij goed. "De overtreding was helemaal niet zo ernstig. Het was een unfaire tackle, maar nog net binnen het toelaatbare." Vlaggenist Barrett wordt na tien minuten met een hersenschudding afgevoerd richting ziekenhuis. Even spant het erom of O'Neil de wedstrijd zal staken. Joop Martens, de rapporteur van de UEFA, treedt als bemiddelaar op en wijst de scheidsrechter op de aanwezigheid van – de Nederlandse – arbiter Lou van Ravens. O'Neil: "Toen Martens voorstelde om Van Ravens als remplaçant te

laten optreden, was ik daar direct voor. Ik heb hem heel wat keren in actie gezien als internationaal scheidsrechter. Uiteraard moesten ook de Spanjaarden met hem als invaller akkoord gaan. Ze waren onmiddellijk bereid Van Ravens hun vertrouwen te geven." Van Ravens kleedt zich deels om en vlagt in een trui en lange broek de wedstrijd uit. De onderbreking heeft Real in de kaart gespeeld. PSV zat tot het fatale moment in een uitstekende fase, het had Real vastgezet en leek de Spaanse defensie op de knieën te krijgen. Door het oponthoud is het ritme echter verstoord. "We waren net lekker aan het douwen en dan dat. Tien minuten stilstaan gaat je natuurlijk niet in de kouwe kleren zitten", zegt Strik. "Je moet dan maar weer zien dat je het oude spelpeil haalt en dat is ons niet gelukt", vult Van Tilburg hem aan. Bij Real begrijpt men niets van de plotselinge onmacht van PSV. "Dingen die het publiek doet, daar moet je boven kunnen staan. Als je je van de toeschouwers iets aantrekt dan ben je geen goede prof. Dat heb ik in mijn lange

“

Om de Europacup te veroveren, moet je vaak meer kunnen dan alleen maar knap voetballen.

- Miguel Muñoz

carrière onderhand wel geleerd", laat de geroutineerde Gento stoïcijn weten. Linder probeert met de wissel Munk Jensen-Van der Kuijlen voor een positieve wending te zorgen. "Ze hadden de zaak achter goed dicht, die Spanjaarden. Er was geen doorkomen aan, zeker in de lucht niet. Daarom verkoos ik Munk Jensen. Hij is een lange vent en bovendien viel Willy mij bitter tegen", verklaart de coach zijn aanpassing. De Spaanse ploeg houdt stand, niet meer dan dat. Maar dat is voor Muñoz en zijn mannen voldoende. Als O'Neil voor de laatste maal fluit, begroet Real het gelijke spel als een overwinning. De armen gaan bij de vedetten de lucht in en Linder ziet dat als een com-

pliment voor zijn ploeg: "De Spanjaarden waren ingenomen met die 0-0. Ze hebben clever gespeeld en wij hadden wat meer geluk moeten hebben." De coach ziet mogelijkheden voor de return. "Real heeft laten zien wat verdedigen is. Het heeft het geweldig gedaan en zeer consequent. Maar het is de vraag of ze in Madrid ook zo goed kunnen aanvallen als ze nu verdedigd hebben. Real moet het spel thuis maken, het moet komen en daar moeten wij van kunnen profiteren." Het doet Gento in lachen uitbarsten. Hij laat er geen twijfel over bestaan dat het over veertien dagen voor Real een 'gepeld eitje' is om de finale te halen: "Het is toch zeker wel duidelijk geworden dat de routine in deze wedstrijd de doorslag heeft gegeven. Met die 0-0 zijn wij dik tevreden. Voor mij staat het vast dat de thuiswedstrijd geen probleem oplevert, daarvoor is PSV nog te onervaren." Muñoz kan zich vinden in de woorden van de oude crack: "PSV speelde verrassend leuk voetbal, maar PSV speelde veel te lief. Het wilde zoveel mogelijk echt voetballen, maar in de Europacup wordt zo zelden echt gevoetbald. De sterkste hoeft niet altijd te winnen. Om de Europacup te veroveren, moet je vaak meer kunnen dan alleen maar knap voetballen."

Blikjeswerper Jos Smulders, een 37-jarige Eindhovense marktkoopman en bezitter van een vaste tribunekaart, wordt door zijn meesterworp, waarbij Barrett als een gevelde stier in de arena neerzeeg, op slag 'beroemd'. De kwestie gaat de geschiedenis in als het 'bierblikincident'. Het komt de werper van het blikje uiteindelijk op een boete van 500 gulden te staan en PSV op het spelen van twee Europese thuiswedstrijden op neutraal terrein. Hoewel PSV voor het incident wordt berispt, is het gooien van blikjes en zelfs bierflessen al een tijdje een geliefkoosde en druk beoefende bezigheid op de voetbalvelden. Bij veel Europese wedstrijden vliegen de blikjes en flessen geregeld in het rond. Ook Real is op dat gebied wel het een en ander gewend. In de vorige ronde – thuis tegen Cardiff City – trakteerde het Real-publiek Cardiff-verdediger Gary Bell op een regen aan bierblikjes, nadat hij een overtreding had gemaakt op Amancio. Ze misten allemaal het beoogde doel, maar een halve bierfles was wel raak. "Gelukkig was het de hals", verklaarde Bell nuchter. "Als het de onderkant was geweest, had ik zeker twintig hechtingen in mijn bovenbeen nodig gehad." Nu bleef de schade beperkt tot een blauwe plek. Cardiff City diende wel een protest bij de UEFA in, maar die liet het voorval onbestraft...

Van Beveren en Van Tilburg: schlemielen van Madrid
Real Madrid-PSV 2-1 • 28 april 1971

Voor de return tegen Real heeft Linder een minder prettige mededeling voor Van der Kuijlen. De tweevoudige topschutter uit de eredivisie mag plaatsnemen op de bank. Het is de eerste keer dat de Helmonder dit overkomt in dienst van PSV. De man die al sinds 1964 een vaste basiskracht is, kampt al maanden met vormverlies. Van Stippent neemt de plaats van Van der Kuijlen op het middenveld in. Hij moet daar samen met Van Tilburg en Veenstra de eerste Spaanse aanvallen ontregelen. Van Beveren, Van den Dungen, Radović, Strik en Vos nemen de overige defensieve plichten op zich. Toch draagt Linder zijn mannen op niet louter verdedigend te spelen. In de voorhoede hebben Mulders, Devrindt en Schmidt-Hansen de taak het de geroutineerde Spaanse achterhoede zo lastig mogelijk te maken.

Als scheidsrechter Kitabdjian op 28 april 1971 om negen uur 's avonds het aanvangssein geeft, regent het pijpenstelen. De anders zo vlekkeloze grasmat van het Estadio Santiago Bernabéu is door de vele plensbuien in een zwembad veranderd. Op het doorweekte veld zijn de bewegingen van de bal niet te voorspellen en is goed voetbal uitgesloten. Combinaties over de grond blijken al snel een vruchteloze onderneming; de bal blijft steken in het water of glijdt juist extra door. De spelers zoeken hun heil dan ook in het spelen van de lange bal op de spitsen. Al na vier minuten resulteert dat bijna in een Eindhovense voorsprong. Na een dieptepass ontdoet de lichtvoetige Schmidt-Hansen zich van zijn belager Sanchís en komt in een goede schietpositie: "Het was de eerste keer dat ik de bal aanraakte. Ik schoot de bal keihard in. Hij werd er met geluk uitgehaald." Linder baalt weer eens van de improductiviteit van een van zijn voorwaartsen: "Als Bent de bal laag inschiet, staan we met 1-0 voor en loopt de wedstrijd geheel anders." Zes minuten later volgt er een herkansing voor de blonde Deen. Ditmaal weet doelman Borja de doorgebroken snelheidsduivel met een sliding van een doelpunt af te houden. Aanvallend laat PSV zich zodoende gelden, op het middenveld haalt Van Stippent het vuur uit de Madrileense ploeg en achterin is Radović weer goud waard voor PSV. Hij corrigeert fouten van zijn ploegmaten en geeft de defensie het nodige zelfvertrouwen. Desondanks gaat het in de 36e minuut fout. Gento neemt een hoekschop die libero Zoco hard inschiet. De redding van Van Beveren is bijzonder knap, maar Gento kan de bal opnieuw voor het doel brengen. Ditmaal grijpt Van Beveren halfslachtig in: "Ik had erge last van het licht dat hier heel anders is dan in Nederland. Alle ballen van Gento kwamen zo voor dat je pal in het licht moest kijken. Ik sloeg de bal maar op goed geluk weg. Het was stom toeval dat het leer uitgerekend het hoofd van Zoco bereikte." Via de donkere kruin van de Spaanse ausputzer verdwijnt de bal in het doel: 1-0. In de resterende minuten vecht PSV meer met de belabberde grasmat dan met de tegenstander. Devrindt biedt de toeschouwers nog wel een hoogstandje, maar zijn schot verdwijnt via het hoofd van de overal aanwezige Zoco over het doel. Dan is het pauze voor de spelers, behalve voor Van der Kuijlen. Hij moet zich warmlopen en komt in de tweede helft in de ploeg voor Van Stippent. "Voor rust hebben we met Van Stippent op contra-attaques gespeeld," licht Linder zijn keus toe, "na rust moesten we aanvallen." Dat doen de Eindhovenaren en ze zetten de thuisclub met de rug tegen de muur. Schmidt-Hansen en Mulders zaaien met hun rushes veelvuldig voor paniek in de Madrileense afweer, zoals ook de steeds opkomende backs Vos en Van den Dungen dat doen. In de 58e minuut heeft laatstgenoemde succes. De rechtsachter gaat een fraaie een-tweecombinatie met Devrindt aan en prikt de bal stijlvol tussen de palen. "Toen ik dat doelpunt maakte, zat de finale natuurlijk al in je achterhoofd", laat Van den Dungen weten. De treffer maakt hem en zijn ploegmakers zelfverzekerd, terwijl het de Madrilenen in elf stresskippen doet veranderen. Ze raken geïrriteerd en slingeren elkaar allerlei verwensingen naar het hoofd. Zonder overtuiging zoeken ze de weg naar het doel van Van Beveren. De meeste combinaties mislukken: de bal blijft in de modder steken of belandt bij de tegenpartij. De Real-spelers worden er moedeloos van en meer dan eens

glijden de vermoeide sterren uit. Ze zijn haast tot niets meer in staat. De Eindhovenaren hebben de zaken onder controle en zijn hard op weg naar Athene. Alleen Linder vertrouwt het niet, wil nog meer defensieve zekerheid inbouwen en wisselt in de 68e minuut aanvaller Veenstra voor verdediger Munk Jensen. Het is het begin van het noodlot. Enkele minuten na zijn entree maakt de lange Deen een overtreding op Pirri. De heetgebakerde Real-middenvelder is hier niet van gediend en trapt na, iets wat scheidsrechter Kitabdjian ontgaat. Van Tilburg ziet het wel gebeuren en wreekt zich door zijn schoen op de hand van de Spanjaard te zetten. Uiteraard signaleert de arbiter dit wel en onder druk van een horde Madrilenen stuurt hij de PSV'er naar de kleedkamer. Van Tilburg schaamt zich voor zijn stomiteit: "Ik zou wel in de grond willen kruipen en hopen dat ik de eerste dagen niemand hoeft te zien of te spreken. Achteraf verwijt je jezelf het hoofd niet koel te hebben gehouden, maar ik was geïntimideerd geraakt door de vele Spaanse provocaties. Ik was laaiend toen ik het zag gebeuren tussen Pirri en Munk Jensen. Al meer dan eens hadden de Spanjaarden zich misdragen. Ik vond het nu welletjes en dacht: ik zal die Spanjaard even op zijn vingers gaan staan. Natuurlijk was dat fout en ook stom, want op dat moment hadden we de wedstrijd in onze zak." Toch blijft PSV met tien man moeiteloos overeind tegen een lamlendig opererend Real. Het staat op de drempel van Athene, maar glijdt er alsnog af als het noodlot voor de tweede keer toeslaat. Acht minuten voor tijd reageert de scheidsrechter niet op een door de grensrechter geconstateerde buitenspelsituatie van Pirri. In de consternatie die ontstaat, moet PSV een corner weggeven. Een hoekschop met een fatale afloop, want Van Beveren beoordeelt de door Amancio genomen hoekschop niet goed: "Toen ik eruit kwam, realiseerde ik me in een flits dat de bal bij de tweede paal zou komen. Ik moest te ver achteruit en had daardoor geen kans meer om de bal nog te raken." De toegesnelde Pirri kan zodoende simpeljes de 2-1 binnenkoppen. "Als je zo'n bal mist, blijft er maar heel weinig van je over. Dit vergeef ik me nooit. Die bal had ik moeten hebben", laat Van Beveren treurig weten. Meteen trekken de Spanjaarden alle registers met geniepige, maar 'doeltreffende' trucs wijd open. Grosso struikelt over een grasspriet en simuleert een blessure, doelman Borja bestudeert elke doeltrap eerst grondig alvorens hij de bal een hengst naar voren geeft en Benito speelt zich weer eens in de kijker door Devrindt van achteren tegen zijn benen te trappen. Ondertussen tikt de klok door en fluit Kitabdjian precies na negentig minuten af, zonder ook maar een seconde bij te tellen. PSV verdwijnt daarmee van het Europese toneel. Niet omdat Real beter was, maar door twee black-outs: een

“

Hadden we verdomme de finale in onze handen en dan gaan we er door gekke dingen toch nog aan.

- Pleun Strik

van Van Beveren en een van Van Tilburg. Ze waren de helden van Berlijn, maar zijn de schlemielen van Madrid. Strik is woest: "Hadden we verdomme de finale in onze handen en dan gaan we er door gekke dingen toch nog aan." En ook bij Linder komt de stoom uit de oren: "Het was onbegrijpelijk dat we na de 1-1 de finale nog uit handen gaven. Niet door de ploeg in zijn geheel, die heeft goed gespeeld, maar door individuele tekortkomingen. Welke dat zijn, heb je zelf gezien. Daar geef ik geen commentaar op. Het lijkt me allemaal wel duidelijk waarom wij niet naar Athene kunnen afreizen."

Real Madrid zal de Europese trofee niet in de wacht slepen, in de finale gaat het tegen Chelsea met 2-1 onderuit. PSV eindigt in de eredivisie als vierde en dwingt daarmee deelname aan het UEFA Cuptoernooi af.

Revanche op Real Madrid

Seizoen 1971/72

Linder is verschrikkelijk ambitieus en wil maar één ding: de top halen. Daaraan maakt hij alles ondergeschikt. Hij eist het uiterste van zijn goed betaalde broodvoetballers en voert een bikkelaarhard regime. Het draait bij Linder om de conditie, karakter en discipline. Op een complimentje of een arm om je schouder hoeft je bij de coach niet te rekenen. De Spartaanse aanpak van Linder wekt aversie op en Veenstra en Vos laten weten geen zin meer te hebben om onder Linder te voetballen. Ze verlaten PSV en volgen daarmee het voorbeeld van Schrijvers. Veenstra geeft aan 'blij te zijn dat hij het concentratiekamp uit is'. Alleen de mentaal sterkere spelers blijven bij Linder overeind en daar heeft PSV er in zijn ogen veel te weinig van: "Talent is er genoeg, wat dat betreft kunnen we de beste Europese clubs aan. Maar daarnaast heb je een keiharde ervaring nodig. Als je elf zachte spelers hebt, hoeft je ze heus niet allemaal te vervangen. Veranderen kun je ze niet, maar je kunt er een paar mannen inzetten dat wel over een keiharde profmentaliteit beschikt. Dat kan voldoende zijn voor het hele team, die andere spelers kunnen zich daaraan optrekken." Een paar van dit soort spelers wil Linder graag aantrekken. De trainer heeft echter ook met Philips te maken. PSV is Philips en Philips is een wereldconcern dat streng over het imago waakt. Philips kan zich geen schandaaltjes, hard spel of andere uitspattingen veroorloven. Een voetballer van PSV is een belangrijke exponent van Philips. Naar hem wordt gekeken: dus mag het haar niet te lang, de kleding niet te opvallend en de houding niet te afwijkend zijn. Het vervelende voor PSV is dat juist de 'straatvoetballers' niet van die modeljongetjes zijn. In dat opzicht verschilt PSV van Ajax en Feyenoord, die clubs kunnen kopen wie ze willen. Om toch enigszins aan de wensen van Linder te voldoen, contracteert Van Gelder Jos Dijkstra (26) en Oeki Hoekema (22), twee spelers die aan de eisen van een keiharde profmentaliteit voldoen. De Amsterdammer Dijkstra is een meedogenloze middenvelder en Hoekema een snelle, beweeglijke en bloedfanatieke rechtsbuiten. Door de twee aankopen verwacht Linder hardheid in zijn team te kunnen brengen. Het gaat echter niet zoals de trainer heeft gepland: PSV verliest drie van de eerste vijf competitieduels en de spelers komen vanwege zijn strenge gezag tegen hem in opstand. De spelers uiten tegenover het bestuur hun ongenoegen over de trainer, waarop de oefenmeester besluit een wat minder hard bewind te voeren.

Volwassen spel

FC Chemie Halle-PSV 0-0 • 15 september 1971

Dit seizoen neemt PSV voor het eerst deel aan het UEFA Cuptoernooi. De strijd om deze cup begon in 1957/58 onder de naam Jaarbeursstedenbeker die was opgezet voor alleen teams uit steden met een handelsbeurs. In 1967 verwierf het zich de bijnaam Runners-Up Cup, omdat vanaf dat jaar ook clubs mochten deelnemen die net geen kampioen waren geworden. In 1971 besloot de UEFA de organisatie van het toernooi zelf in handen te nemen en veranderde de naam in UEFA Cup. DOS uit Utrecht nam zevenmaal deel, maar kwam nooit verder dan de tweede ronde. Ook DWS, Feyenoord en Sparta waren weinig succesvol. Ajax in 1970 en FC Twente in 1971 deden het met respectievelijk een halvefinaleplaats en een kwartfinaleplaats beter. De

laatste seizoenen spreken de Nederlandse clubs sowieso een aardig woordje mee over de grens. PSV bereikte de halve finale en Ajax en Feyenoord veroverden de Europacup I.

PSV moet in de UEFA Cup aantreden tegen FC Chemie Halle. Coach van de Oost-Duitsers, Walter Schmidt, houdt rekening met uitschakeling. Hij werkt met een zeer jong elftal dat vrijwel gespeend is van welke internationale ervaring ook. Na het laatste grote succes van de club, bekerkampioen in 1962, moest de vereniging steeds genoegen nemen met een bescheiden plaatsje op de ranglijst in de schaduw van grote clubs als Carl Zeiss Jena, FC Vorwärts en Dynamo Dresden. Vorig seizoen echter begon Chemie Halle halverwege de competitie aan een opmerkelijke opmars die uiteindelijk resulteerde in een eervolle derde plaats. Het jonge team van Chemie Halle steunt vooral op het internationaal ervaren verdedigingstandem Klaus Urbanczyk en Bernd Bransch. Eerstgenoemde was jarenlang aanvoerder van het nationale elftal. Een van de opvallendste jongeren is de 21-jarige international Erhard Mosert die als een van de grootste talenten van het Oost-Duitse voetbal te boek staat.

Tegen Chemie Halle staan de aanwinsten Hoekema en Dijkstra in de basis, evenals Kemper die terug is na zijn armblessure. Ook voor Hiddink heeft Linder een plekje ingeruimd. Van Tilburg zit een schorsing uit en Van der Kuijlen start op de bank. Een plek die hem de laatste weken niet vreemd meer is. Hij wordt door de kenners nog altijd als een van Nederlands meest talentvolle voetballers beschouwd, maar het talent kwijnt onverbiddelijk weg onder Linder. Sinds de Duitser de scepter zwaait bij PSV is het met Van der Kuijlen geleidelijk aan bergafwaarts gegaan. De harde, onpersoonlijke aanpak van de Duitser heeft een averechts effect op hem.

UEFA-CUP 1971/72 IN HALLE
Mittwoch, den 15. September 1971, 20.00 Uhr, Kurt-Wabbel-Stadion

---

PSV Eindhoven (Niederlande)
Hallescher Fußballclub Chemie

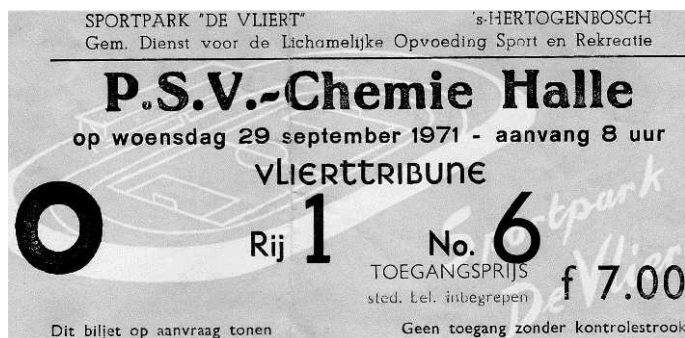
STEHPLATZ M 5,10

Het Kurt Wabbel Stadion van Chemie Halle heeft een toeschouwerscapaciteit van 35.000. Als beide teams op 15 september 1971 de grasmat betreden, is de voetbaltempel nagenoeg vol. De toeschouwers krijgen op deze windstille maar koude avond een gezapig potje voorgeschoteld. Beide doelverdedigers krijgen weinig lastig werk op te knappen. Bij PSV ligt het accent nadrukkelijk op de verdediging en daarmee houdt het de jonge, onstuimige Oost-Duitsers probleemloos op afstand. Er wordt niet alleen afwachtend gevoetbald, de mannen van Linder counteren ook naar hartenlust en scheppen zich daarbij enkele kansen die echter ook zonder Van der Kuijlen onbenut blijven. Chemie-coach Schmidt looft na afloop het volwassen spel van PSV: "Een elftal dat zeer duidelijk klasse en ervaring heeft. Een ploeg zonder zwakke punten. Ik heb genoten van dit voetbal: zo moet je Europees bekervoetbal spelen."

Vuurhel in 't Silveren Seepaerd
PSV-FC Chemie Halle • 29 september 1971

Omdat PSV door de UEFA is gestraft voor de wanordelijkheden in het duel tegen Real Madrid wijkt het voor de return uit naar Stadion De Vliert in Den Bosch.

Op maandag 27 september 1971 strijkt de selectie van Chemie Halle neer in het Eindhovense hotel 't Silveren Seepaerd om zich voor te bereiden op de return. Helemaal anders: in de nacht van maandag op dinsdag breekt aan de voorzijde van het hotel brand uit na een explosie. Het vuur trekt razendsnel omhoog, waar de kamers en gangen zich snel met rook vullen. De gasten

zoeken een uitweg naar buiten. Sommigen springen in paniek uit de ramen, anderen knopen lakens aan elkaar, zodat ze het platte dak van de keuken kunnen bereiken. Ook de ploeg van Chemie Halle probeert op deze manier aan de vuurzee te ontkomen. Reservekeeper Volkert Jani: "We renden met zo'n man of acht, negen naar de vierde verdieping om zo via het dak weg te komen. Op een bepaald moment rent Wolfgang Hoffman terug. Helemaal verdwaasd. Hij riep: 'Ik ga eerst mijn spullen nog even halen'. Wij hebben geprobeerd hem tegen te houden, maar hij was niet meer te stuiten. Het was gekkenwerk. Aan elke kant sloegen de vlammen uit. We zagen hem van een trap verdwijnen. Daarna hebben wij hem niet meer teruggezien." De 21-jarige voetbalbelofte komt om het leven als hij door een dakraam zakt en op de keukenvloer valt. De overige veertien spelers en vijf begeleiders van de club springen van de vierde etage naar de lager gelegen platte daken. Urbanczyk en Mosert raken daarbij zwaargewond. Urbanczyk loopt door het inslaan van ramen een slagaderlijke bloeding op. Mosert breekt bij een sprong van de derde etage naar beneden zijn linkerbeen op meerdere plekken. De overige spelers komen eraf met lichte brand- en snijwonden. Van de 86 in het hotel aanwezige gasten vinden 11 mensen de dood en raken er 19 gewond. Trainer Schmidt voelt er vanzelfsprekend niets voor de return nog te spelen: "Wat kan mij die UEFA-beker schelen. Ik heb nu wel iets anders aan mijn hoofd dan voetballen." Dat geldt ook voor de spelers. Urbanczyk en Mosert zullen pas begin december het ziekenhuis verlaten. Voor Mosert betekent de beenbreuk feitelijk het einde van zijn loopbaan. Hij blijft weliswaar voetballen, maar haalt niet meer zijn oude niveau. Urbanczyk komt als coach van FC Magdeburg nog een keer tegenover PSV te staan.

"Ik ben tussen 1963 en 1993 voorzitter van de supportersvereniging geweest en heb in die periode de meeste Europese thuis- en uitwedstrijden van PSV meegemaakt. Er waren niet alleen hoogtepunten, maar ook dieptepunten. Het grootste dieptepunt was de brand in 't Silveren Seepaerd. Ik werkte destijds ongeveer 100 meter van het hotel af en kwam er 's morgens langs toen de brandweer de brand nog aan het nablussen was. Het was vreselijk om te zien.

Samen met Aad Groeneveld, de voorzitter van PSV, ben ik naar de begrafenis van Wolfgang Hoffman in Halle geweest. Wij hadden een rood-witte krans bij ons. Het was een beetje een soort staatsbegrafenis, met veel militairen erbij. Dat heeft veel indruk op mij gemaakt." - Ad Schreuders (1936) -

Bierblikjes en drie noodlottige fouten

Real Madrid-PSV 3-1 • 20 oktober 1971

In de tweede ronde stuit PSV op Real Madrid en daarmee krijgt het de kans op revanche. Muñoz heeft als gevolg van de matige resultaten van vorig seizoen – een Europese finale ziet het verweende Real als matig – het mes duchtig in zijn formatie gezet. De selectie is voorzien van vers bloed. Doelman Garcia Remón, verdediger Juan Verdugo en de aanvallers Francisco Aguilar, Eduardo Anzarda en schutter Santillana zijn de nieuwe raspaardjes, terwijl Amancio door de verjonging *Spielmacher* is geworden. De doorgevoerde wijzigingen leggen Real geen windeieren. Nadat het tweemaal achtereenvolgens geen landskampioen is geworden, voert het als vanouds wederom de Primera División aan. Terwijl Real fier aan kop gaat in de Spaanse competitie, is PSV afgezakt naar de onderste regionen van de eredivisie. Het staat dertiende met zeven punten uit negen wedstrijden. Sinds half april zit PSV in de hoek waar de klappen vallen. De bierblikjesaffaire was het begin en kreeg een vervolg met de knullige Europese eliminatie, een teleurstellende vierde plaats in de eredivisie, een makkende spelersgroep, een dramatische competitie-start van het huidige seizoen en bereikte een hoogtepunt met de tragische brand, waarvan Chemie Halle het slachtoffer werd.

Linder kan in Madrid geen beroep doen op de geblesseerde Van der Kuijlen en de geschorste Van Tilburg en stelt acht spelers op die er eind april ook bij waren. Kemper en de nieuwelingen Dijkstra en Hoekstra zijn de enige drie die Real niet uit eigen ervaring kennen. In het team van Muñoz zijn slechts vijf van de oude getrouwen gebleven: Grosso, Benito, Zoco, Amancio en Velázquez.

PSV speelt in het Bernabéu Stadion een verdienstelijke wedstrijd, maakt nauwelijks fouten, maar heeft de pech dat Real de weinige slordigheden meteen afstraft. De klok heeft nog geen honderd seconden weggetikt als Real profiteert van de eerste onachtzaamheid. Aguilar slingert een corner voor het doel, linksbuiten Anzarda sluipt weg bij zijn bewaker Van den Dungen en kan de bal ongehinderd inkoppen. Na een half uur neemt Real PSV voor de tweede maal te grazen. Ditmaal is het Kemper die niet vrijuit gaat. Hij en Aguilar gaan een sprintduel aan, maar de linksback grijpt niet in als dat nog kan. Vervolgens zet de rappe buitenspeler de turbo aan, Kemper is dan gezien en Aguilar verschalkt Van Beveren met een lobje. Direct na rust komt een derde slippertje PSV duur te staan. Juist als Van Beveren de bal voor de voeten van de doorgebroken Santillana wil wegpakken, schoffelt Strik de Madrileense aanvaller onderuit. De arbiter bestraft de overbodige ingreep met een penalty, waaruit Amancio scoort. PSV zet daar één doelpunt tegenover. Het is een mooi doelpunt dat eigenlijk voor drie zou moeten tellen; een vloeiende combinatie over meerdere schijven bereikt Hoekema die Remón met een listig hakballetje klopt. PSV incasseert niet alleen drie onnodige tegentreffers, het krijgt ook voor de tweede keer in dit jaar te maken met bierblikjes. In de tachtigste minuut wordt Strik met tientallen blikjes bekogeld als hij Santillana hardhandig tegen de grasmat werkt. De Spaanse supporters weten de verdediger niet te raken, vijf minuten later hebben ze helaas wel succes. Wanneer Van Beveren een bal achter zijn doel vandaan haalt, raakt een bierblikje hem vol op de borst. Een zware kneuzing aan het borstbeen is het gevolg. Vijf minuten ligt de doelman uitgeteld op het veld en met een van pijn gewrongen gezicht speelt hij de wedstrijd uit. Arbiter Patterson laat het er niet bij zitten: “Ik zal rapport maken van de ongeregelde heden die hier op het veld van Real Madrid zijn voorgevallen. Dat rapport gaat onverwijld naar de UEFA.” Van Gelder verwacht dat de bond strenge maatregelen gaat nemen: “De UEFA moet een keihard voorbeeld stellen. Vorig seizoen heeft men dat met ons gedaan, maar dat blijkt kennelijk niet afdoende. De UEFA zal nu nog harder moeten optreden, dat lijkt mij duidelijk.” De Europese bond is echter een andere mening dan de PSV-manager toegedaan en legt Real slechts een te verwaarlozen geldboete van 4.300 gulden op. Een opmerkelijke beslissing, zeker gezien het eerdere incident met Cardiff-speler Bell. Beide clubs

hebben in ieder geval bewezen goefende werpers in de aanhang te hebben. PSV kan hierbij als winnaar worden uitgeroepen, want het had minder pogingen nodig om doel te treffen. Helaas ging dit niet voor de 'echte' wedstrijd op. PSV vergaarde daarin meer kansen dan Real, maar moest niettemin met minder doelpunten genoegen nemen. Linder trekt dan ook één simpele conclusie: "Zonder iets aan de prestatie van Real te willen afdoen, moet ik constateren dat zij alleen hebben gewonnen dankzij drie fouten in onze verdediging."

Het wonder van Den Bosch

PSV-Real Madrid 2-0 • 3 november 1971

Terwijl Real Madrid zijn wedstrijden in de Primera División gewoon blijft winnen, gaat het met PSV verder bergafwaarts. Enkele dagen voor het treffen met Real verliest PSV in eigen huis met 1-2 van het laaggeklasseerde Excelsior. Het publiek ziet in Linder de zondebok van de magere prestaties en eist na de onthutsende nederlaag in luide spreekkoren zijn vertrek. Linder is geenszins van plan gehoor aan die oproep te geven en legt de schuld bij de spelers en het bestuur neer: "Ik ben nu ruim drie jaar bij PSV. De eerste jaren ben ik met straffe hand opgetreden. De spelers gingen zich toen beklagen en ook het bestuur vond dat ik de jongens iets meer de vrije hand moest geven. Dat heb ik gedaan. Nou, het resultaat is te zien." De wedstrijd tegen Real ziet hij donker in. "Ik wil de situatie niet gunstiger maken dan ze is. PSV is momenteel een aangeslagen ploeg. Ik zie het dan ook allesbehalve rooskleurig in." Hij is niet de enige. Ook de experts zijn het erover eens dat PSV zich als uitgeschakeld mag beschouwen. Muñoz en zijn mannen reizen vanzelfsprekend vol optimisme af naar Stadion De Vliert, waar het duel wordt gespeeld. De Spaanse coach is zorgenvrij en kan dezelfde elf mensen opstellen als in de vorige confrontatie. PSV moet Kemper en Van der Kuijlen missen. Linder kent ook een meevaller: hij kan weer beschikken over Van Tilburg die zijn schorsing heeft uitgezeten. Hij start in de basis, wat ten koste gaat van Schmidt-Hansen.

Vanaf het eerste beginsignaal geeft het geplaagde PSV blijk alles te willen geven om de volgende ronde te halen. Het trapt direct het gaspedaal diep in en die overrompelingstactiek werpt na negen minuten zijn vruchten af. Een diagonale dieptepass van Van Tilburg bereikt de vrijstaande Mulders die een opening tussen de doelman en de paal ziet: "Ik zag dat gaatje kleiner worden toen die keeper eruit kwam. Maar ik liet de bal nog een keer stuiteren en toen schoot ik." De bal ploft in de korte hoek binnen. Luid wordt Mulders bejubeld. Het doelpunt geeft het geknakte moreel van PSV een positieve impuls. PSV stijgt boven zichzelf uit en alles lukt: soepele combinaties, prachtige dieptepasses en spelers die een over-mijn-lijk-mentaliteit hanteren. De nummer twaalf van de eredivisie laat de Spaanse lijstaanvoerder alle hoeken van het veld zien. Op de tribunes knijpen de mensen zich voortdurend in hun armen. Droom ik niet? Is dit werkelijkheid? Is dit hetzelfde team dat zich in de competitie van teleurstelling naar teleurstelling sleept? Dat bestaat niet. Waar is het team dat slap, lusteloos en zonder greintje zelfvertrouwen over het veld stapt, passes continu ziet mislukken en fout op fout stapelt? De spelers zijn hetzelfde gebleven, maar ze spelen onherkenbaar. Het elftal heeft een metamorfose ondergaan en voor de ogen van het publiek voltrekt zich een wonder: het wonder van Den Bosch.

"In 1964 werd ik ballenjongen in het stadion en vijf jaar later ging ik programma's verkopen. Dat hield in dat ik overal kon gaan en staan waar ik maar wilde in het stadion. Na afloop van een wedstrijd ging ik vaak het veld op om de spelers een klopje op hun rug te geven, begeleid met de woorden 'goed gedaan'. Bij deze wedstrijd viel mij op dat bij ieder klopje mijn hand helemaal nat werd van hun zweet, zo intensief hadden ze zich blijkbaar ingespannen." - Marcel van Leeuwen (1955) -

De PSV-verdedigers passen een ijzeren mandekking toe. Real rukt en wringt aan de ketenen zonder succes, want Radović, Strik, Munk Jensen en Van den Dungen zijn de onvermurwbare cipiërs die elk contact met de geïsoleerde Van Beveren verbieden. De doelbewaker beleeft een eenzame avond en slechts sporadisch krijgt hij bezoek. Op het middenveld zijn Van Stippent, Dijkstra en Van Tilburg heer en meester. Verdedigend leggen ze hun opponenten aan banden, aanvallend schuiven ze om beurten door naar de spitspositie om de aanval te ondersteunen. In de voorhoede storen Hoekema, Devrindt en Mulders voortreffelijk en switchen regelmatig van positie. Het sterke, gevarieerde spel scheidt bij de Madrilenen zo'n verwarring dat ze er geen raad mee weten. Dat het lange tijd slechts bij één doelpunt blijft, hebben de Spanjaarden enkel en alleen te danken aan hun keeper Remón, die zijn team met fantastische reddingen meerdere tegentreffers bespaart. In de 56e minuut capituleert hij wel voor de tweede maal als Devrindt een voorzet geeft en Van Tilburg de bal voor de voeten van Hoekema kopt. De aanvaller draait zich om en met zijn rechterbeen werkt hij de bal in het doel: 2-0. Ook hierna krijgen de maagdelijk witten geen vat op het superieure PSV. Ze worden overlopen en raken daardoor getergd en halen hun proftrucs weer van stal. Keer op keer maakt de Spaanse verdediging zich schuldig aan de meest grove overtredingen. Hoekema wordt dusdanig gemolesteerd dat hij moet worden gewisseld: "Je krijgt natuurlijk altijd wel een trap, maar dit was toch te gek. Ik kon bijna niet meer lopen." PSV laat zich ditmaal niet van de wijs brengen door het intimidatievoetbal. "Gemeen of niet gemeen, maar vandaag moesten ze ons doodtrappen, wilden ze ons voorbijkomen", verduidelijkt Strik. Behalve de zware aanslagen op hun benen, heeft PSV niets te duchten van het machteloze Madrid. Toch gaat het vijf minuten voor tijd bijna mis als een omhaal van Pirri achter Van Beveren in het doel belandt. PSV schrikt, maar arbiter Kunze annuleert de treffer: "Dat doelpunt van Pirri heb ik afgekeurd wegens gevaarlijk spel. Als ik in zo'n situatie een doelpunt zou toekennen, dan kan ik beter mijn scheidsrechterspapieren meteen inleveren." De dol-drieste Spanjaarden kunnen zich niet vinden in die uitleg en lopen de onpartijdige tegen het gras. In de slotfase blijft PSV op z'n 'Reals' overeind: met tijdrekken en het uitdelen van harde charges. PSV maakt het onmogelijke waar: een team boordevol problemen, maar ook boordevol vechtlust, wipt het roemrijke Real Madrid uit de Europacup. "Een dik verdiende overwinning", stelt Linder glunderend vast. "De jongens hebben deze wedstrijd gemaakt, ze speelden met een maximale inzet. Ze hebben zich gerevancheerd voor de slechte resultaten van de laatste weken." De zwaar teleurgestelde Muñoz legt zich bij de uitschakeling neer: "Ik begreep mijn spelers niet, ze lieten zich gewoon overbluffen. We hadden echt niet op zo'n spel van PSV gerekend. Maar dat we er alleen maar wat grove charges van enkele spelers van ons tegenover konden stellen, deed mij toch wel pijn. Nog meer dan de nederlaag zelf, die zonder meer smadelijk is en verdient natuurlijk." Hoekema hoopt dat het resultaat een positieve uitwerking heeft: "Dat het ons zo'n push geeft dat we uit de impasse komen." Linder is optimistisch en zegt: "Ik geloof dat we er nu weer zijn." Het blijkt ijdele hoop: de galavoorstelling is een eenmalige ervaring geweest. Hierna vervalt PSV weer in het oude patroon en weet het drie eredivisieduels op rij geen zege bij te schrijven. Daarmee is de competitie met elf punten uit veertien wedstrijden één grote sof. De UEFA Cup moet het seizoen van PSV redden.

Invalier Mulders is het goudhaantje

PSV-Lierse SK 1-0 • 24 november 1971

In de achtste finale krijgt PSV een tegenstander voorgeschoteld die 'te pakken' lijkt: Lierse Sportkring. Wel moet PSV waken voor de grillen van de Belgische ploeg. Tweemaal slaagde Lierse SK dit seizoen erin een theoretisch niet meer te overbruggen achterstand in een zege om te buigen. Eerst werd titelverdediger Leeds United het slachtoffer van het wispelturige Lierse. In Lier wonnen de Engelsen met 2-0, maar in Leeds gingen de Belgen met een 4-0 zege aan de haal. Hierna

werd met 4-1 in Rosnberg verloren, maar schoot De Nul in het Herman Vanderpoortenstadion zijn ploeg in de laatste twintig minuten met een hattrick naar de volgende ronde. De opvallendste spelers van Lierse zijn oud-PSV'er Peter Ressel, topschutter André De Nul, aanvaller François Janssens en spelverdeler Frans Vermeyen. De ploeg wordt getraind door Frans de Munck, voormalig doelman van het Nederlands elftal. Net als PSV presteert Lierse in de competitie slecht. Voor Linder en De Munck vormt de deelneming aan het Europese toernooi een soort laatste strohalm.

Linder heeft tegen de Belgen niet de beschikking over Radović, omdat de Joegoslaviër in beide wedstrijden tegen Real een gele kaart kreeg en daarom is geschorst voor het thuisduel. Munk Jensen krijgt de positie van vrije verdediger toebedeeld. Van der Kuijlen is er na zijn liesblessure weer bij en dat kost Mulders een basisplaats.

Door de tegenvallende resultaten speelt PSV krampachtig; de nieuwe misstappen hebben het laatste restje zelfvertrouwen uit het elftal gezogen. De opbouw van achteruit is matig, de Belgen beheersen het middenveld en voorin heeft PSV met Devrindt maar één doortastende speler lopen. De Belg schopt, dirigeert en organiseert, maar hij staat te vaak op een eiland. Van zijn secondanten in de aanval, Hoekema en Schmidt-Hansen, ondervindt hij geen enkele steun. Omdat het team van Lierse slechts twee aanvallers telt en de rest zich alleen met verdedigen hoeft bezig te houden, heeft PSV wel doorlopend een groot veldoverwicht. De Belgen zitten dikwijls tegen een knock-out aan, maar weten veelal door het weggeven van hoekschoppen het gevaar op het laatste moment te bezweren. Treffers blijven ook uit, omdat Engelen uitstekend werk verricht. De Belgische sluitpost doet dat ook vlak na rust wanneer hij een krachtige uithaal van Van der Kuijlen de baas is. Kort hierna moet de Helmonder zich wegens een opspelende lies laten vervangen door Hiddink. Slechts veertien minuten duurt het optreden van de Achterhoeker. Met een beenverwonding kan hij zich dan weer in het trainingspak hijsen. Mulders krijgt en grijpt zijn kans. Amper veertig seconden na zijn entree vertrekt van zijn linkerschoen een pegel die het net als eindbestemming heeft. De treffer haalt de equipe van Linder niet uit de misère en tot aan het eind van de wedstrijd blijft de angst overheersen. Tekenend voor de sfeer bij PSV is na afloop

de mededeling van Linder aan de journalisten: “Alsjeblieft heren, stel me nu geen vragen. Ik geef pas een analyse over deze wedstrijd als we in Lierse gespeeld hebben. Dan pas heb ik een goede indruk van de kwaliteitsverhoudingen.” Ook legt hij zijn spelers een zwijgplicht op. “En doe me bovendien het genoegen mijn spelers ook niet met vragen lastig te vallen.” De meeste spelers houden zich niet aan het spreekverbod, maar veel meer dan de drogreden ‘het zal in Lier erg moeilijk worden, omdat de Belgen goed speelden’, komt er niet over hun lippen.

Het licht gaat definitief uit
Lierse SK-PSV 4-0 • 8 december 1971

Lierse en PSV continueren in de nationale competities hun matige vorm wat gepaard gaat met puntenverlies. Voor het bestuur van Lierse is de maat vol en nauwelijks een etmaal voor het begin van de return krijgt De Munck zijn congé. Gust Baeten, oud-doelman van Lierse, neemt de taak van de voormalige *zwarte panter* over.

Linder wijzigt zijn ploeg op vier plaatsen. Hij slachtoffert Munk Jensen, Schmidt-Hansen en de zomeraankopen Dijkstra en Hoekema, die niets aan de mentaliteit binnen de ploeg hebben kunnen veranderen. Kemper, Radović en Mulders mogen laten zien dat ze het beter kunnen. Dat geldt ook voor de 20-jarige Adrie van Kraaij die daarmee zijn Europese debuut maakt.

Linder komt met een bekend krijgsplan op de proppen. Zijn mannen moeten Lierse in het Herman Vanderpoortenstadion laten komen. Door de ruimte ontstaan vanzelf counterkansen om te scoren. Het is echter PSV dat moet bloeden na een tegenstoot. De wedstrijd is vijf minuten oud als PSV een hoekschop bekwaam afslaat en de tegenaanval kiest. Vijf PSV'ers sprinten naar voren en forceren daarmee een numerieke meerderheid. Dan gaat Devrindt in de fout. In plaats van de bal direct af te spelen naar een van de opkomende mensen wil de Belg op de helft van Lierse eerst linksback Goelen passeren. Dat mislukt en een messcherpe counter is het gevolg. Via een verrukkelijke dieptepass van Vermeyen belandt de bal bij de beweeglijke Janssens. Hij lost een schot dat Van Beveren alleen maar langs zijn hoofd hoort suizen. De doelman is woest op zijn ploeggenoten: “Je begint met een 1-0 voorsprong en wat doet ieder normaal elftal dan in het Europacupvoetbal? Juist, in elk geval de verdediging potdicht houden. Maar alleen bij ons gebeurt dit niet.” Strik merkt cynisch op: “Voor ons wordt het pas gevaarlijk als we zelf aan de bal zijn.” De door Linder uitgedokterde strategie gaat na het doelpunt de prullenbak in, terwijl dat volgens Van Beveren niet had gehoeven: “We hadden toen het accent zwaar op de verdediging moeten leggen, maar we zijn juist gaan aanvallen.” Linder verklaart: “Wij hebben bewust risico's genomen, maar die zijn verkeerd uitgevallen.” Janssens profiteert na een uur andermaal van de ruimte achter de PSV-defensie en prikt de bal langs Van Beveren. Het is een doelpunt met een buitenspelluchtje, de protesten bij arbiter Burtenshaw zijn echter tevergeefs en leveren slechts een boeking op voor debutant Van Kraaij. Met Hoekema en Schmidt-Hansen voor Van der Kuijlen en Van Tilburg gaat Linder va-banque spelen. Het duo zorgt bijna voor de 2-1 als een schot van Schmidt-Hansen doelman Engelen uit positie brengt. Hoekema kan de bal vervolgens in een leeg doel schuiven, maar van een metertje of vijf schiet de rossige PSV'er de bal onbesuid over het doel. Hoekema blijft er nuchter onder: “Ik vind het vreselijk van die kans, maar wat doe je er aan?” Linder stelt simpel: “Als je dit soort mogelijkheden niet benut, dan riskeer je vervolgens alles en loop je kans nog meer doelpunten tegen te krijgen.” Dat gebeurt ook. In de chaotische slotminuten loopt Lierse via counters uit naar 4-0. Linder is na afloop hevig teleurgesteld: “Niet in iemand in het bijzonder, maar in de hele ploeg.” De PSV-coach is ervan overtuigd dat de trainerswisseling een positieve uitwerking op het spel van de Belgen heeft gehad. “Het ontslag van De Munck heeft een schokeffect veroorzaakt. De inzet van Lierse was een stuk groter.” Ressel bevestigt dat: “Het heeft de meeste spelers geïnspireerd. Uit ons spel straalde dit keer meer plezier.” Over PSV zegt hij: “Lierse is een ploeg die nog voor een goed resultaat echt wil vechten. Die

mentaliteit heb ik bij PSV gemist. Ik vond dit elftal dan ook ronduit zwak." Van Beveren is het met hem eens en ziet het niet meer zitten: "Het was verschrikkelijk. Tegen zo'n ploeg met 4-0 verliezen. Ik kan me bijna niet meer herinneren er vier achter mijn oren te hebben gehad. Zoals we nu speelden moet je zelfs voor een amateurclub als Waalwijk oppassen. Elke wedstrijd weer zie ik die ellende zich weer voor me afspelen. Ik weet niet hoe het verder met ons moet." Strik weet de oplossing: "Dit seizoen is voor ons afgelopen. Het mes moet er maar in. We moeten opnieuw beginnen." Ook Ressel komt met een tip: "Het wordt tijd dat er ook een trainerswisseling bij PSV komt."

Voor Radović krijgt de wedstrijd een vervelend staartje. Na afloop van het duel baant het arbitrale trio zich een weg naar de kleedkamer. De spelers lopen achter hen het veld af, op hun beurt achtervolgd door een horde supporters. Radović wil haastig naar binnen, dringt de scheidsrechter

opzij en mompelt terloops dat het tweede doelpunt buitenspel was. Burtenshaw en een van zijn grensrechters raken met de Joegoslaaf in discussie, waarop Munk Jensen zijn ploeggenoot wegtrekt richting kleedkamer. Burtenshaw reageert als door een adder gebeten en achtervolgt de twee spelers woedend. In de kleedkamer weigert Radović zijn rugnummer aan de scheidsrechter te laten zien. Burtenshaw is hier niet van gediend, maakt een rapport op en stuurt dat naar de UEFA. Van Gelder kan zijn ogen niet geloven als hij het rapport in januari 1972 onder ogen krijgt: "Het kwam er op neer dat hij was aangevallen door een of andere gangsterbende uit Chicago." Terwijl Burtenshaw aangeeft te zijn aangevallen en geslagen door Radović, houdt de speler, en ook zijn ploegmakers, er een andere versie op na. Radović verklaart dat hij juist klappen heeft gekregen. De UEFA gelooft uiteraard de uitleg van de scheidsrechter en schorst de Joegoslaaf voor vijf jaar. Voor de 34-jarige Radović komt daarmee een einde aan zijn Europese voetballoopbaan. Tevens zal hij aan het eind van dit seizoen een streep zetten onder het voetballen. Hij zal zijn rechtenstudie afmaken en aan de slag gaan bij Philips in Belgrado.

Spelers en trainer zitten na de afgang in Lierse met de handen in het haar; ze weten niet meer hoe het verder moet met de club. Als de slechte resultaten aanhouden, volgt het bestuur in februari het advies van Ressel op: het zal – aan het einde van het seizoen – afscheid nemen van Linder. De meeste spelers zijn blij met dit bericht en prompt gaat de prestatiecurve omhoog. PSV haalt uit de resterende veertien duels twintig punten en klimt daarmee naar een achtste plaats. Een plek die geen recht geeft op Europees voetbal.

“

Zoals we nu speelden moet je zelfs voor een amateurclub als Waalwijk oppassen.

- Jan van Beveren

Opnieuw in de halve finale

Seizoen 1974/75

PSV kocht in de periode 1966-1972 uitstekende voetballers, de spelers vormden echter geen hecht team. De aankopen waren vaak te lukraak, waardoor sommige posities driedubbel bezet waren en voor een paar andere posities juist niemand beschikbaar was. PSV had door de aankopen de sprong naar de top willen forceren, deze coup is echter mislukt. De investeringen van Philips zorgden alleen voor incidenteel succes, er werd geen basis gelegd voor verdere succes. Zo moet PSV na het vertrek van Linder helemaal opnieuw beginnen. Wel heeft de club een kostbaar lesje geleerd en prefereert nu meer een geleidelijke opbouw. De in Breda geboren Kees Rijvers wordt de opvolger van Linder. De oud-speler van NAC, Feyenoord en Saint-Etienne komt over van FC Twente en die club wist hij naar de Nederlandse top te loodsen.

“Het mes moet er maar in”, zei Strik na het echec in Lierse en dat doet Rijvers dan ook. Spelers als Hiddink (eind 1971), Radović, Devrindt, Van Tilburg (1972), Dijkstra, Munk Jensen, Van Stippent, Hoekema (1973), Mulders en Van den Dungen (1974) zoeken hun heil elders. Zo verliest PSV bijna een compleet elftal, maar Rijvers haalt daar met Kees Krijgh (24), Björn Nordquist (31), René en Willy Van de Kerkhof (23), Ralf Edström (21) en Gerrie Deijkers (27) zes waardevolle krachten voor terug. Ook middenvelder Bertus Quaars (27) en de Zweedse aanvaller Peter Dahqvist (18) komen PSV versterken. Deze twee spelers werken zich niet op tot een vaste basisspeler, maar komen wel veelvuldig in actie. De hand van elftalbouwer Rijvers wordt snel zichtbaar. Hij maakt van PSV een geoliede machine, waarin spelers moeiteloos van positie wisselen: verdedigers moeten aanvallen en aanvallers moeten verdedigen. Snelheid, discipline, conditionele kracht en ingeslepen automatismen zijn kernbegrippen in de werkwijze van Rijvers.

Adrie van Kraaij is de elegante kapitein van de achterhoede. Als inschuivende libero zorgt hij voor de eerste aanvallende impulsen van achteruit. Daarbij is voorstopper Nordquist de man die voor de balans zorgt. De fysiek sterke Zweed is goed in de lucht, bikkelhard in de duels en tactisch goed onderlegd. Krijgh, van oorsprong een middenvelder, en Deijkers, van origine een aanvaller, zijn Van Kraaij's secondanten die zich ontwikkelen tot moderne, aanvallend ingestelde backs. Achter dit viertal aanvallende verdedigers bewaakt Van Beveren het doelgebied tussen de palen. De keeper voorkomt met zijn vaak fabuleuze, onwaarschijnlijke reddingen veel tegentreffers. Op het middenveld is Van der Kuijlen de centrale man. Hij is een spelmaker van allure, gaaf van techniek, heeft een briljante pass in de benen en is gezegend met een verwoestend schot. Gedurende de Linder-periode was hij het scoren verleerd, maar onder Rijvers heeft hij dat vak weer opgepakt. Voorin heeft Rijvers in Edström een complete midvoor, die baltechniek en tactisch inzicht koppelt aan een ongekende sprong- en kopkracht. De Zweed is een klassespeler met lengte waar in de aanval veel op afgestemd is. Niet alleen door de lucht, maar ook over de grond is hij aanspeelbaar. De man met het 'Gouden hoofd' is niet specifiek een goalgetter, maar ook iemand die zijn ploeggenoten met assists bedient. Verder is René van de Kerkhof voorin te vinden. De razendsnelle vleugelspeler vliegt zijn tegenstanders voorbij. Van rechts of links, dat is hem om het even. Door zijn snelheid is hij vaak ongrijpbaar.

Van Beveren, Van Kraaij, Van der Kuijlen en Edström zijn weliswaar de hoekstenen van het elftal, de loopwonders en ballenafpakkers Willy van de Kerkhof en Lubse vormen het cement